

De finansielle og skatteretlige komplikationer forbundet med indgåelse af leasingaftaler

The financial and tax aspects related to entering into leasing agreements

Rasmus Rattenborg Ellekjær

CPR-nr.XXXXXX-XXXX

Cand.merc.(jur.)

Afleveringsdato: 21-08-2009

Vejledning:

Jakob Bundgaard

Caroline Aggestam-Pontoppidan

Summary: The financial and tax aspects related to entering into leasing agreements

This paper is about the financial and tax aspects related to entering into leasing agreements. The first part of the paper examines the economic foundation of leasing agreements. The purpose is to determine in which cases it would be advisable to enter into leasing agreements. Focus is primarily on the lease or buy decision, or situations where leasing agreements are financial substitutes for buying. The shorter, typically operational leasing agreements, are only superficially treated.

The relevant accounting rules for leasing, which are RV 21 based on IAS 17, is discussed in order to examine whether or not the accounting rules is important in creating economic value to a firm. RV 21 makes a distinction between operational and financial leasing, where the treatment between the two are different.

The economic evaluation models are discussed in order to examine how to determine the value of a leasing agreement

Other reasons for leasing than the pure financial once are discussed. These are factors such as risk and restricted opportunities for firms to borrow money. Less sensible reasons like bonus agreements based on financial ratios are also treated.

The Danish taxation aspects of leasing agreements are examined. The tax treatments of options in the contracts are especially important. If there is an obligation for the lessee to buy the asset when the leasing agreement runs out, the contracts will be considered buy agreements on credit in some cases. Furthermore some contracts have been neglected because there was no economic reality in the arrangements.

The distribution of the right to tax leasing in OECD's model taxation agreement is examined. In most cases it will be regarded as business income after Article 7, but in some cases it will be treated after Article 12 as royalties, Article 8 as income from shipping, inland waterways transport and air transport or Article 6 as income from immovable property.

The conclusion is that the classification in the accounting rules of operational or financial leasing may have some influence, but in most cases the professional reader of the financial statement will not be misguided by differences in the classification. The biggest problem found relating to the evaluation models, is the treatment of the residual value. There can be good reasons for leasing, even if you evaluate the agreement from perspective that is not pure financial, such as reduction of risk. Some countries qualify the ownership of the leasing asset after a criterion based on economic ownership and other countries qualify after legal ownership. Because of this, and other differences in the internal taxation systems of the contracting states, it may be possible in some cases to construct leasing agreements where you exploit the differences in the tax systems. The conclusion is that it is possible to construct leasing arrangements that will exploit this difference.

1 Indholdsfortegnelse

Summary: The financial and tax aspects related to entering into leasing agreements	1
2 Indledning	6
2.1 Præsentation af emnet	6
2.2 Problemformulering	8
2.3 Afgrænsning	8
2.3.1 Økonomisk afgrænsning	8
2.3.2 Juridisk afgrænsning	9
2.4 Opgavens opbygning	9
2.4.1 Økonomisk metode	10
2.4.2 Juridisk metode	10
2.5 Synsvinkel	10
2.6 Kildekritik	11
3 Det økonomiske rationale bag leasing	12
4 Økonomi	13
4.1 De forskellige former for leasingaftaler	13
4.1.1 Operationel leasing	14
4.1.2 Finansiell leasing	14
4.1.3 Sale and lease back	14
4.1.4 Betydningen af klassifikationen	14
4.2 Hvorfor vælge leasing som finansieringsform?	15
4.2.1 Mindskelse af usikkerhed	15
4.2.2 Transaktionsomkostninger	17
4.2.3 Skattemæssige fordele	17
4.2.4 Inflation	18
4.2.5 Andre begrundelser og faktorer	18
4.2.6 Mindre gode begrundelser for at vælge leasing	20
4.2.7 Ulemper ved leasing	21
4.3 Den regnskabsmæssige behandling af leasing	21
4.3.1 Klassifikation af leasingkontrakter	21
4.3.2 Leasingtagers indregning af operationelle leasingaktiver	24
4.3.3 Den regnskabsmæssige klassifikationens betydning	24
4.3.4 Udskudt skat	25

4.4	Opgørelse af værdien af en leasingaftale.....	25
4.4.1	Forskellen mellem NAL, IRR og NPV.....	26
4.4.2	Leasingtagers analyse efter NAL-metoden.....	27
4.4.3	“Internal rate of return”-metoden.....	29
4.4.4	”Ækvivalent lån”- metoden.....	29
4.4.5	Leasinggivers analyse.....	31
4.4.6	Diskonteringsraten.....	34
4.4.7	Scrapværdien af aktivet.....	35
4.4.8	Kort om kapitalstrukturen.....	38
4.5	Diskussion.....	40
4.6	Delkonklusion.....	44
5	Juridisk del.....	45
5.1	Leasingbegrebet i skatteretten.....	45
5.1.1	Hvorfor er klassifikationen vigtig i skattemæssig sammenhæng.....	46
5.2	Forholdet mellem civilret og skatteret.....	47
5.2.1	Civilretlig tilsidesættelse efter KAL § 6 stk. 2.....	47
5.2.2	Skatteretlig tilsidesættelse i relation til KAL § 6 stk. 2.....	49
5.3	10-mandsprojekterne.....	51
5.4	Nærmere om tilsidesættelse af leasingaftaler/ ejendomsretten til leasingaktivet.....	53
5.5	Sammenholdning af ejendomsretten i forbindelse med leasingaftaler.....	56
5.6	Retten til at foretage afskrivninger.....	57
5.7	Leasingtagers mulighed for at fradrage leasingydelse.....	58
5.8	Leasinggivers skattepligt af indtægter fra leasing.....	58
5.8.1	Fysiske personers opgørelse af indtægter/underskud fra leasing.....	59
5.9	Dobbelt fradrag /dobbelt dip bestemmelsen.....	60
5.10	Karakterisering af leasing i forhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsterne.....	61
5.10.1	Fortolkning af overenskomsterne.....	62
5.10.2	Artikel 12 Royalties.....	63
5.10.3	Artikel 7 fortjeneste ved forretningsvirksomhed/ Artikel 5 fast driftssted.....	65
5.10.4	Særligt i forhold til leasing af containere.....	67
5.10.5	Artikel 8 – Leasingindtægter hidrørende fra skibs- og luftfart.....	69
5.10.6	Artikel 6 - Indkomst fra fast ejendom.....	71
5.10.7	Intern dansk skatteret – begrænset skattepligt.....	71

5.10.8	Diskussion	73
5.11	Delkonklusion	76
6	Samlet konklusion	78
7	Litteraturliste	79

2 Indledning

2.1 Præsentation af emnet

Denne opgaves overordnede emne er leasing og vil primært koncentrere sig om leasing som finansieringsform. Fokus vil derfor være på de situationer, hvor det overvejes om et aktiv skal købes eller leases.

Historisk set kan man spore leasing tilbage til Middelhavet omkring 1400 f. Kr., hvor chartrede skibe blev leaset til handelsmænd, der var mere interesserede i at drive deres kerneforretning end i at eje skibene. Gennem tiden har der været mange eksempler på leasing af eksempelvis jord, landbrugsredskaber og ejendomme, men det er først efter 2. Verdenskrig, at leasing af driftsaktiver for alvor begynder at få betydning.¹ I dag er leasing en ofte anvendt finansieringsform, hvor der alene i Danmark omsættes for milliarder af kroner hvert år. "Finans og Leasing", der er interesseorganisationen for danske leasingselskaber, har i deres eksterne årsberetning for 2007 vurderet, at salget af leasingydelser er steget 11 % siden 2006. De samlede bruttoinvesteringer i Danmark inden for leasing udgør for 2007 35 milliarder kroner.² Emnet har derfor ikke kun teoretisk interesse, men er også praktisk relevant.

Baggrunden for denne opgaves emnevalg er, at leasingaftaler er en vigtig finansieringskilde med stor betydning. I det følgende vil emnet blive behandlet især med henblik på at vurdere i, hvilke situationer det kan være fordelagtigt at vælge leasing som finansieringsform og de skattemæssige implikationer forbundet med at indgå en leasingaftale. Den skatteretlige litteratur om emnet er beskeden, hvilket også gør emnet interessant, da flere af problemstillingerne i opgaven ikke er behandlet i sammenhæng før.

En leasingaftale består i den mest enkelte form af to parter, en leasingtager og en leasinggiver. Leasingtager er brugeren af aktivet i leasingaftalen, der betaler leasingydelser som vederlag for brugen af aktivet til leasinggiver. Leasinggiver er ejeren af aktivet i leasingaftalen³ og modtager af leasingydelse.

Der findes flere forskellige former for leasing. De to mest udbredte begreber er henholdsvis operationel og finansiell leasing⁴. Kendetegnen for operationel leasing er, at det typisk er kortvarende leasingforhold, hvor leasinggiver er ansvarlig for eksempelvis forsikring og afgifter. Disse kontrakter kan ofte ophæves af leasingtager med kort varsel. Finansiell leasing er typisk længerevarende fuldt amortiserede leasingaftaler, hvor leasingtager er ansvarlig for vedligeholdelse, afgifter og forsikring. Disse kontrakter kan typisk ikke opsiges af leasingtager uden sanktioner.

"Finans og Leasing" har udarbejdet "Almindelige betingelser for finansielle leasingaftaler" (ABL 95). Heri fremgår det, at der ved finansiell leasing forstås en transaktion, ved hvilken en part (**leasinggiveren**) indgår eller overtager en aftale (**leasingaftalen**) med en anden part (**leasingtageren**), der giver denne ret til at benytte den leasede genstand (**leasinggenstanden**) mod betaling af den løbende ydelse (**leasingydelsen**).

¹ . Pritchard, Robert and J. Hindelang, Thomas (1980): The Lease/buy decision AMACOM s. 2

² Finans og leasing årsrapport 2007. (bilag 4)

³ Dette er udgangspunktet. Se nedenfor afsnit 5.4 om ejerskabet af leasingaktiverne.

⁴ Ross Stephen A., Westerfield Randolph W., Jordan Bradford D. (2003). Fundamentals of Corporate Finance, New York, McGraw- Hill Higher Education. 6. Udgave. S. 886

Da leasing er opstået som et økonomisk fænomen og ikke på baggrund af skattelovgivning, er det naturligt at tage udgangspunkt i den økonomiske del. Den økonomiske del vil på sin vis fungere som en ramme for den juridiske del, hvor de relevante økonomiske aspekter inddrages i analysen. Opgaven er derfor ikke skarpt opdelt mellem økonomi og jura, da en del af begrundelsen for at vælge leasing som finansieringsform kan være de skattemæssige fordele. Omvendt kan det siges, at de juridiske regler er implementeret på baggrund af et økonomisk værktøj, og økonomien vil derfor naturligt være en integreret del af dette afsnit.

Der er ikke medtaget regneeksempler i selve opgaven, da formålet med opgaven i højere grad er at illustrerer problemstillingerne, set i forhold til løsning af et konkret problem. Opgaven vil således nærmere fungere som en kogebog end som en løsning af et konkret problem.

Den økonomiske del af opgaven vil primært handle om leasing som finansieringsform. Selvom leasingbegrebet ikke er konsistent i dansk lovgivning, vil gennemgangen af de finansielle leasingforhold være grundigere end gennemgangen af operationel leasing. I intern dansk skatteret sondres der som udgangspunkt ikke mellem finansielle og operationelle leasingforhold, men i forhold til internationale leasingtransaktioner er det oftest langt mere problematisk at nå til enighed om karakteriseringen, eksempelvis i forhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. De operationelle kortsigtede leasingaftaler bruges typisk til at dække et kortsigtet behov. Det ville for eksempelvis være upraktisk at købe en bil eller et sommerhus for at bruge det en uge eller to om året. De finansielle leasingaftaler fungerer i højere grad som en substitut for at købe aktivet. Sondringen mellem operationel leasing og finansiell leasing er ikke klar i regnskabsmæssig sammenhæng, og sondringen kan give anledning til problemer. Det kan i nogle tilfælde være fordelagtigt at få en aftale karakteriseret som eksempelvis operationel leasing, selvom aftalen primært ligner en finansiell leasingaftale.

De skattemæssige regler følger ikke nødvendigvis den regnskabsmæssige definition af finansiell leasing.⁵ Herudover kan principperne i kreditaftaleloven kun sjældent finde analog anvendelse ved bedømmelse af leasingaftaler, da reglerne ikke generelt har karakter af almene formueretlige regler⁶. Skattemæssigt er der tale om en konkret bedømmelse af hvert enkelt leasingforhold. Problemstillingen kompliceres således af, at leasingbegrebet ikke er konsistent.

Den juridiske del af opgaven vil omhandle karakteriseringen og beskatningen af leasingydelser. Da leasingaftalers rentabilitet til dels beror på dele af skatteretten, såsom retten til at foretage afskrivninger, vil disse områder også blive gennemgået for at få et samlet billede af leasingaftalerne. Der vil især blive lagt vægt på ejendomsretten til leasingaktivet i forbindelse med retten til at foretage skattemæssige afskrivninger. Ejendomsrettens overgang fra leasinggiver til leasingtager vil kunne få store følger og ændre det økonomiske grundlag, som leasingaftalen er indgået på baggrund af. Optioner i leasingaftaler vil i den forbindelse blive gennemgået. Leasingaftaler, der reelt er uden indhold og realitet, vil også blive gennemgået, herunder betydningen af de såkaldte ti -mandsprojekter.

Den danske karakterisering af leasingydelserne vil blive sammenholdt med den måde, leasingydelserne bliver defineret på i OECD's modeloverenskomst. Grunden til, at det er særligt interessant at se på de

⁵ TfS 2000,532

⁶ *Gade, Paul* (1997). *Finansiell leasing – Leje og leasing af erhvervsløsløse*, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag. S. 46

grænseoverskridende forhold, er at der i modsætning til de indenlandske konstruktioner er flere forskellige landes lovgivning i spil. Dette kan føre til dobbelt beskatning eller dobbelt ikke-beskatning.⁷ Selve fordelingen af beskatningsretten, opgørelsen af indkomsten og karakteriseringen vil blive gennemgået for at belyse problemstillingerne i grænseoverskridende leasingtransaktioner.

2.2 Problemformulering

"De finansielle og skatteretlige komplikationer forbundet med indgåelse af leasingaftaler"

Det vil i opgaven blive afdækket, i hvilke tilfælde det vil være fordelagtigt at indgå leasingaftaler. Hovedvægten vil blive lagt på de tilfælde, hvor leasing er en substitut for køb. Sondringen mellem finansielle og operationelle leasingforhold vil i den forbindelse blive gennemgået. Den regnskabsmæssige kvalifikation af leasingaftaler og betydningen af denne vil blive vurderet. Det undersøges, hvordan værdien af en leasingaftale opgøres, herunder hvilken beregningsmetode der skal anvendes, og fordele og ulemper forbundet hermed. Andre begrundelser for at vælge leasing end selve prisforskellen på køb og leasing vil blive undersøgt, herunder eksempelvis ønsket om mindskelse af risiko. Det vil endvidere blive undersøgt, hvordan leasingydelse prisen fastsættes, og hvilken betydning de skatteretlige implikationer har i leasingaftaler.

Det vil blive undersøgt, hvilke skatteretlige problemstillinger, der er forbundet med indgåelse af leasingaftaler, herunder hvordan leasing karakteriseres i dansk skatteret, og hvordan leasingaftaler beskattes. Der vil især blive lagt vægt på ejendomsretten til leasingaktivet, da dette kan have stor økonomisk betydning. Den skatteretlige klassifikation af leasingaftaler, og betydningen heraf, vil blive undersøgt og sammenlignet med den internationale kvalifikation af økonomisk og juridisk ejerskab af leasingaktiver. Det vil blive vurderet, hvordan beskatningsretten til indkomst fra leasingaftaler fordeles efter OECD's modeloverenskomst-2008. I den forbindelse vil det blive vurderet, hvilke komplikationer en eventuel uoverensstemmelse mellem interne lovgivninger og OECD's modeloverenskomst vil skabe.

Grundlæggende søger opgaven at finde ud af i, hvilke situationer det kan være fordelagtigt at indgå leasingaftaler, og hvilke komplikationer der er forbundet med det.

2.3 Afgrænsning

På grund af opgavens begrænsning kræver det en yderligere præcisering, da emnet ellers vil blive for omfangsrigt.

2.3.1 Økonomisk afgrænsning

Der vil ikke blive lagt stor vægt på de operationelle leasingforhold, da opgaven primært vil omhandle leasing som finansieringsform.

Selve "capital budgeting decision" vil ikke blive behandlet. Nogle elementer vil blive inddraget, eksempelvis hvornår man skal foretage vurderingen. Skal den foretages før lease- eller købsbeslutningen eller separat for hvert af de to finansieringsalternativer.

Opgaven vil ikke indeholde en gennemgang af prisfastsættelse af optioner i leasingaftalen.

⁷ Mehta, Amar (2005). International Taxation of Cross-border Leasing Income, Amsterdam, IBFD Publications BV. S. 2

Den konkursretlige behandling af leasingaftaler behandles ikke. Det nævnes som et økonomisk rationale at den konkursretlige behandling af leasingaftaler og købsaftaler er forskellig eksempelvis i USA, og at dette kan have indflydelse på incitamenterne til at indgå leasingaftaler. De danske regler er ikke undersøgt nærmere.

2.3.2 Juridisk afgrænsning

Opgaven vil tage udgangspunkt i den danske skattelovgivning og sammenholde denne med OECD's modeloverenskomst.

De EU-retlige problemstillinger vil ikke blive behandlet. Her henvises hovedsagligt til rente royalty direktivet (DIREKTIV 2003/49/EF) og bestemmelserne i EF-traktaten, der regulerer handel og transaktioner mellem medlemslandene.

Reglerne for moms og afgifter vil ikke blive behandlet, da opgavens omfang ikke tillader en uddybning af disse forhold. Fokus er på de skatteretlige problemstillinger. Ved grænseoverskridende leasingforhold kan momsreglerne især have betydning.

Den skattemæssige behandling af afskrivninger behandles ikke i opgaven. Det vil således udelukkende blive konstateret, hvorvidt der er ret til at foretage skattemæssige afskrivninger eller ej. Selve opgørelsen af de skattemæssige afskrivninger behandles ikke.

Reglerne om arbejdsudleje er ikke behandlet. Arbejdsudleje har mange lighedstræk med leasingaftaler, men adskiller sig på væsentlige punkter fra behandlingen af de mere traditionelle leasingaftaler. Behandlingen ville således kræve en særskilt behandling og er derfor ikke medtaget i opgaven.

Lempelsesbestemmelserne både i intern dansk ret og i modeloverenskomsten er kun overfladisk behandlet.

Den skatteretlige behandling af den eventuelle gældsoptagelse, som leasingtager påtager sig i forbindelse med indgåelse af leasingaftaler, er ikke medtaget.

De skatteretlige regler omkring sambeskatning er ikke medtaget i opgaven. Eksempelvis ved koncernintern leasing ville bestemmelserne kunne være relevante, men da de ikke har en direkte tilknytning til selve leasingaftalerne, er de ikke medtaget i opgaven.

Den skatteretlige behandling af erstatning og lignende ved urettidig opsigelse af leasingaftaler er ikke medtaget i opgaven.

Værnsregler mod treaty overriding behandles ikke. Formålet med reglerne er at undgå, at der bliver oprettet tomme selskaber udelukkende med det formål, at udnytte reglerne i det pågældende land eller lande. Det vil kunne være relevant i grænseoverskridende leasingaftaler.

2.4 Opgavens opbygning

Det økonomiske kapitel vil afdække, hvilket beslutningsgrundlag der ligger bagved indgåelse af leasingaftaler. De forskellige typer af leasing vil blive introduceret, og det økonomiske rationale bagved forklares. Den regnskabsmæssige behandling gennemgås, og fordelene ved at vælge leasing som finansieringsform vil blive diskuteret, herunder både saglige og usaglige argumenter. Derudover vil de

skattemæssige og grænseoverskridende fordele blive behandlet, og baggrunden for prisfastsættelsen af leasingydelse, blive gennemgået.

I den juridiske del diskuteres sondringen mellem den juridiske og økonomiske ejer af det bagvedliggende aktiv. På denne baggrund fastslås det, hvem der har ejendomsretten til aktivet. Leasingydelse karakteriseres og afgrænses over for eksempelvis kreditkøb. Selve beskatningen vil blive gennemgået, både af leasingydelse og de afledte skattefordele som eksempelvis retten til at foretage afskrivninger. Leasingbegrebet i den danske skatteret vil blive sammenholdt med leasingbegrebet i OECD's dobbeltbeskatningsoverenskomst, og betydningen af eventuelle klassifikationsforskelle vil blive gennemgået.

2.4.1 Økonomisk metode

Der gives indsigt og forståelse for de faktorer, der gør sig gældende ved indgåelse af leasingaftaler. Analysen af selve købs- eller leasingsituation er primært baseret på en gennemgang af de relevante modeller, hvor fordele og ulemper sammenholdes. Derudover vil andre argumenter, såsom risiko, inddrages i analysen for at give et billede af, hvilke tilfælde og situationer det kan være fordelagtig og sandsynligt at indgå en leasingaftale. Empiriske undersøgelser er inddraget for at understøtte konklusionerne.

2.4.2 Juridisk metode

De juridiske problemstillinger i forbindelse med indgåelse af leasingaftaler vil være funderet på en retsdogmatisk tilgang. Opgaven vil således på baggrund af retskilderne identificere det juridiske grundlag ved indgåelse af leasingaftaler. De relevante retskilder indsamles, systematiseres og fortolkes for derved at fremkomme med en konklusion omkring gældende ret for leasingaftaler. Den relevante danske lovgivning er inddraget, men der er især lagt vægt på domspraksis, da der ikke er speciallovgivning omkring leasing i Danmark. I forhold til fortolkningen af OECD's modeloverenskomst er den i høj grad baseret på ordlyden af bestemmelserne og de dertil knyttede kommentarer.

2.5 Synsvinkel

Opgaven søger på baggrund af en objektiv analytisk metode at behandle de juridiske og økonomiske implikationer ved leasingaftaler.

I den økonomiske analyse, af om en leasingaftale er fordelagtig, ansues det fra begge parterens perspektiv. Det vil blive vurderet om det objektivt set er fordelagtigt at indgå aftalen, og hvilket beslutningsgrundlag parterne hver for sig lægger til grund.

Der vil i den juridiske analyse også blive lagt et objektivt perspektiv, hvor lovgivningen og andre relevante kilder ansues fra en objektiv vinkel.

Da leasingydelse fastsættes af leasinggiver, er det vigtigt at beskrive dennes forhold. Leasingtager fastsætter sin beslutning baseret på leasingydelse og vilkår knyttet hertil. En besparelse hos leasinggiver vil, hvis markedet er økonomisk effektivt, medføre reducerede leasingydelse for leasingtager. Det er derfor vigtigt at beskrive begge parterens forhold, da de på sin vis er forbundne.

2.6 Kildekritik

I forhold til gennemgangen af domspraksis vides det, at der findes en række relevante ikke-offentliggjorte domme om leasing. Det har desværre ikke været muligt at inddrage disse domme, da de ikke har været tilgængelige. Gennemgangen ville have været mere nuanceret, hvis disse domme var medtaget.

De økonomisk anvendte modeller og rationaler er i høj grad baseret på forventninger til fremtiden, der i nogle tilfælde kan vise sig forkerte. Usikkerheden ved forudsigelse af risiko og markedsudvikling vil stige, i takt med at tidshorizonten øges. Den estimerende værdi vil derfor i bedste fald udgøre et kvalificeret bud.

3 Det økonomiske rationale bag leasing

Det økonomiske rationale bag leasing vil i det følgende blive præsenteret. Formålet er overordnet at forklare, hvilke faktorer der kan gøre leasing til en fordelagtig finansieringsform. De enkelte dele vil blive behandlet mere dybdegående i opgaven.

Det står klart, at de mere kortvarige leasingforhold søger at dække et akut behov. Det ville være upraktisk, hvis man skulle købe en bil eller et feriehus for at bruge det en uge og derefter sælge det igen.

Beslutningsgrundlaget ved længerevarende leasingforhold er et andet. Her er overvejelsen typisk, om aktivet skal leases eller købes. Hvis ikke man har likviditeten til at købe, kan omkostningerne ved at lease eksempelvis sammenlignes med omkostningerne ved låneoptagelse eller lignende finansiering.

Der kan være flere motiver til at vælge leasing som finansieringsform.⁸ Leasing kan give skattemæssige fordele, primært i grænseoverskridende leasingforhold. Derudover kan en leasingkontrakt formindske usikkerheden forbundet med et aktiv. Her tænkes især på scrapværdien af leasingaktivet, dvs. værdien af aktivet, når leasingaftalen udløber. Computerudstyr leases eksempelvis ofte, da det har en tendens til at blive teknologisk forældet. Ved at lease vil en del af usikkerheden forbundet med aktivet overføres til leasinggiver. Transaktionsomkostningerne kan være lavere ved en leasingaftale end ved at købe aktivet, dette er ofte mest relevant ved de kortvarende leasingforhold, og det antages ikke at have så stor praktisk betydning ved større længerevarende leasingforhold. Leasing kan give færre restriktioner og krav til sikkerhedsstillelse, hvor det typisk kun vil være det leasede aktiv der kan gøres udlæg i.

De store leasingfirmaer har ofte en effektiv organisation, der kan udnytte stordriftsfordele. Erhverver man eksempelvis en bilpark på flere tusind biler, er der mulighed for at få mere fordelagtige vilkår, end hvis man køber en enkelt bil. Transaktionsomkostningerne vil også være mindre, hvis man ønsker at skaffe sig af med de brugte aktiver, gør det på daglig basis og har et marked af aftagere. Risikoen forbundet med det, som indregnes i prisen på leasingydelse, vil også være nemmere at bære, hvis man har flere tusind aktiver.

Der er også mere tvivlsomme grunde til at vælge leasing som finansieringsform. Det kan eksempelvis få regnskabet til at fremstå pænere, og få nogle af performance-beregningsmodellerne til at fremkomme med beregninger, som viser bedre tal, end hvad der faktisk er tilfældet. Dette skaber ingen værdi i sig selv og vil ofte kunne gennemskues af regnskabsanalytikerne.⁹ Derudover er der i praksis set tilfælde på, at leasing bruges som en metode til at omgå udgiftskontrolsystemer i bureaukratiske organisationer. Den amerikanske flåde leasede eksempelvis en flåde af tankere for at omgå udgiftskontrolsystemerne i stedet for at søge yderligere finansiering fra Kongressen.¹⁰

Det vil typisk være sådan, at jo større lighed der er mellem en leasingtransaktion og en (gældsfinansieret) købstransaktion, jo mindre vil fordelene ved at vælge leasing være.¹¹

⁸ Ross Stephen A., Westerfield Randolph W., Jordan Bradford D. (2003). Fundamentals of Corporate Finance, New York, McGraw- Hill Higher Education. 6. Udgave. S. 886

⁹ Se eksempelvis Bonde Christensen Hans, Sommer Jensen Kenneth (2004): Er behandling af leasingkontrakter hensigtsmæssig. INSPI nr. 5 s. 24-27

¹⁰ Ross Stephen A., Westerfield Randolph W., Jordan Bradford D. (2003). Fundamentals of Corporate Finance, New York, McGraw- Hill Higher Education. 6. Udgave s. 888

¹¹ Granof, Michael H. (1984): Tax Exempt Leasing: A Framework for analysis. Public Administration Review, Vol. 44, No. 3. S. 232-240

4 Økonomi

4.1 De forskellige former for leasingaftaler

Nogle af de forskellige former for leasingaftaler og begreber er indledningsvis præsenteret i opgaven. De vil her behandles lidt mere dybdegående.

Leasingforhold ses både som topartsforhold og trepartsforhold, og til tider med endnu flere parter. I topartsforhold sørger leasinggiver både for levering og finansieringen af aktivet til leasinggiver. I trepartsforhold vil det typisk være sådan at der er en leverandør, der står for levering af aktivet til leasinggiver, og så vil leasinggiver, ofte et finansieringsselskab eller lignende, stå for finansieringen. Det kan eksempelvis have betydning for den skattemæssige behandling, om producenten leaser direkte, eller om aktivet sælges til en anden part, der så leaser det videre.

Leasing er defineret i nogle sammenhænge, men der er som nævnt ikke noget konsistent leasingbegreb i dansk ret.¹² De danske skattemyndigheder følger som nævnt ikke nødvendigvis det regnskabsmæssige begreb finansiell leasing, men kan inddrage det som element ved bedømmelsen af leasingaftaler. Læser man regnskabsvejledningen 21 (TV21), der i væsentligt omfang er identisk med de i IAS 17 fastsatte definitioner, finder man følgende definitioner på leasing:

Leasingkontrakt:

”En leasingkontrakt er en aftale, ifølge hvilken leasinggiver overdrager brugsretten til et aktiv til leasingtager for en aftalt periode mod en eller flere betalinger.”

Regnskabsmæssigt er sondringen mellem finansiell og operationel leasing vigtig, da leasingaftalerne klassificeres forskelligt i regnskabet.

Finansiell leasing:

”En finansiell leasingkontrakt er en leasingkontrakt hvorved alle væsentlige risici og fordele forbundet med besiddelsen af et aktiv overdrages til leasingtager, uanset at ejendomsretten fortsat tilkommer leasinggiver og eventuelt overdrages til leasingtager ved leasingperiodens slutning.”

Operationel leasing:

”En operationel leasingkontrakt er enhver leasingkontrakt, der ikke er en finansiell leasingkontrakt.”

Begreberne ”finansiell” og ”operationel leasing” er ikke entydigt defineret, og der er derfor åbnet mulighed for fortolkning rent regnskabsmæssigt. RV 21 kan bruges som støtte til vurderingen af leasingforhold udenfor det regnskabsmæssige område, men som nævnt i Ligningsrådets afgørelse TfS 2000, 532 LR følger skattemyndighederne sig ikke nødvendigvis bundet af begrebet (se afsnit 5.1). Den regnskabsmæssige behandling er nærmere beskrevet i afsnit 4.3. Da begreberne tidligere er introduceret i opgaven, vil de forskellige typer af leasing kun kort blive beskrevet.

¹² Pedersen, Erik (Denmark) (2008): Leasing taxation 2008 edition, tax. KPMG. KPMG U.K. s. 216

4.1.1 Operationel leasing

Operationel leasing er kendetegnet ved at være leasingforhold af kortere varighed. Leasinggiver er ansvarlig for eksempelvis skatter og forsikring. Disse aftaler kan ofte opsiges med kort varsel. I RV 21 er operationel leasing defineret som en leasingaftale, der ikke er finansiel leasing. Dette er en forholdsvis bred definition og kan give anledning til tvivl og medføre en uensartet klassificering¹³ (Se afsnit 4.3 om den regnskabsmæssige behandling). Klassifikationen kan eksempelvis påvirke nøgletal, der er naivt beregnet på baggrund af regnskabstal i de tilfælde, hvor en finansiel leasingkontrakt fejlagtigt bliver klassificeret som en operationel kontrakt. Sondringen mellem finansiel og operationel leasing er derfor ikke altid klar.

4.1.2 Finansiel leasing

Finansiel leasing er kendetegnet ved at være leasingforhold af længere varighed, hvor kontrakterne løber det meste af aktivets levetid. Efter RV 21, vil risici og fordele forbundet med aktivet være overdraget til leasingtager, mens ejendomsretten fortsat kan tilfalde leasinggiver. Finansiel leasing bruges som substitut for køb eller andre typer af finansiering.

4.1.3 Sale and lease back

En aftale om salg af en løsøregenstand eller fast ejendom til et leasingselskab, hvorefter der laves en leasingaftale, hvor aktivet leases tilbage til den oprindelige ejer, kaldes "sale and lease back".¹⁴ Den tidligere ejer forbliver således bruger af aktivet. Sale and lease back-arrangementer er som udgangspunkt accepteret i dansk skatteret¹⁵.

Der kan skelnes mellem to typiske tilfælde: Et topartsforhold og et trepartsforhold. I topartsforholdet vil den oprindelige ejer indgå en aftale med et leasingselskab eller en anden type finansieringsselskab. Formålet kan være frigørelse af likviditet, at overgive afskrivningsretten til udlejer eller andre skattemæssige eller økonomiske motiver. Dette er også kendt som et ægte sale and lease back-arrangement.¹⁶ I trepartsforhold indgår leverandøren en aftale med leasinggiver om køb af leverandørens produkter. Leverandøren finder en kunde til produktet og tilbyder kunden at lease det pågældende aktiv. Leverandøren indgår derefter en leasingaftale med leasinggiver, og leverandøren indgår en sub-leaseaftale med kunden.

4.1.4 Betydningen af klassifikationen

I Danmark vil sondringen mellem finansielle og operationelle leasingforhold ofte kun have regnskabsmæssig betydning. Den afgørende økonomiske faktor vil typisk være den skattemæssige behandling. Skatteretten er eksempelvis ikke bundet af de regnskabsmæssige definitioner, men vil derimod undergive hvert enkelt leasingforhold en konkret vurdering. Klassificeringen vil ofte skatteretligt omhandle sondringen mellem leasingaftale og lånefinansieret købsaftale og undergå en generel vurdering, om der er realitet i leasingarrangementet (Den skattemæssige kvalifikation behandles nærmere afsnit 5.1). Ses der på de internationale forhold, kan klassifikationen skattemæssigt være underlagt en højre grad af fastsat

¹³Bonde Christensen Hans, Sommer Jensen Kenneth (2004): Er behandling af leasingkontrakter hensigtsmæssig. INSPI nr. 5 s. 24-27

¹⁴Gade, Paul (1997). Finansiel leasing – Leje og leasing af erhvervsløsøre, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag. S.28

¹⁵Se eksempelvis TFS 2004, 138 Ø

¹⁶Gade, Paul (1997). Finansiel leasing – Leje og leasing af erhvervsløsøre, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag. S. 28.

regulering. I USA har de eksempelvis opsat et regelsæt, der definerer, hvornår der skattemæssigt er tale om en "true lease"-aftale, og klassifikationen kan have afgørende betydning for den skattemæssige behandling. Indgås grænseoverskridende aftaler, bør det derfor undersøges, hvordan de involverede stater klassificerer leasingaftaler.

4.2 Hvorfor vælge leasing som finansieringsform?

I dette afsnit vil fordele og lempes ved at vælge leasing som finansieringsform blive gennemgået. De mindre saglige begrundelser vil også blive behandlet.

4.2.1 Mindskelse af usikkerhed

Ejes et aktiv, der hurtigt bliver forældet, og antages det, at aktivet bliver solgt inden udløbet af dets levetid, kan der være stor usikkerhed forbundet med scrapværdien. Graden af innovation og forældelse af aktiverne på det givne område, kan derfor medføre, at der er stor usikkerhed forbundet med at købe et aktiv. I de fleste tilfælde vil en leasinggiver kende området bedre end leasingtager. Leasinggiver, der er klar over risikoen forbundet med ejerskabet, vil forsøge at genvinde investeringerne med renter og inkludere en vis godtgørelse for at påtage sig denne risiko. Hvis aktivet bliver hurtigere forældet, end leasinggiver har forudset, vil leasingalternativet vise sig at være en fordel for leasinggiver. Hvis aktivet omvendt viser sig at have en større scrapværdi ved leasingperiodens udløb end forventet, vil leasinggiver profitere på det. Leasingtager kan holde leasingydelse nede ved at sprede sin risiko ud på mange aktiver, hvilket både vil gavne leasingtager og leasinggiver. Risikoen er en ofte citeret grund til at vælge leasing.¹⁷ Scrapværdien kan have betydelig indflydelse på værdien af en leasingaftale og dermed også risikoen forbundet med det. Vælger man en leasingaftale, har man sikkerhed for sine cash flows fra starten af, hvis man antager, at de er fast forrentede, og at der ikke pålægger leasingtager en købsforpligtelse. Køber man aktivet, og sælger man det videre, inden det er slidt op, kan scrapværdien udgøre en betydelig faktor. I praksis har man set, at værdien af eksempelvis togvogne i 70'erne faktisk er steget over en leasingperiode, mens teknologisk innovation har fået leasingselskaber med store andele af computerudstyr til at gå konkurs.¹⁸ Det kan derfor skabe sikkerhed, hvis man på forhånd kender størrelsen af de fremtidige cash flows. Se nærmere om behandlingen af scrapværdien i afsnit 4.4.7.

Ved opgørelsen af værdien af leasingaftaler er det klart, at der skal tages højde for risiciene forbundet med aftalerne. Modellerne nævnt nedenfor til opgørelse af værdien af en leasingaftale tager enten direkte eller indirekte stilling til disse risici.

Det kan være relevant i forhold til risiko at stille spørgsmålet "Risiko for hvem?" I selve leasingaftalen vil den behandlede risiko være den, der er for de to parter. Er aftalen risikabel for leasingtager, vil denne kræve sig godtgjort, således at leasingydelsestørrelsen afspejler risikoen forbundet med aftalen. Leasingtager kan omvendt være villig til at betale ekstra for den risiko, leasingtager vil kunne komme til at bære i aftalen. De to parter har ikke nødvendigvis samme omkostninger ved at bære risikoen. Som det nævnes i afsnit 4.4.7.1 vil en leasinggiver med en spredt portefølje af leasingaftaler ikke være så sårbar over for fald og ændringer i markedet, hvis værdien af det pågældende aktiv efter endt brug er lavere end

¹⁷ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 14.

¹⁸ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 153

forventet. Den største forskel i denne sammenhæng, hvis man sammenligner med køb, vil være behandlingen af scrapværdien. I praksis har leasingvirksomheder en spredt portefølje af leasingaktiver, således at deres risikoprofil udelukkede udgør markedsrisikoen (se afsnit 4.4.7.1), men der er også eksempler på, at de er specialiserede og udelukkede beskæftiger sig med en type aktiver. Fordelen ved denne specialisering er det intensive markedskendskab for de pågældende aktiver, men gør samtidig også virksomheden sårbar overfor ændringer på det givne marked. Man kan drage en parallel til forsikringsmarkedet, hvor det teoretisk set ikke er billigere at have en forsikring end at betale den fulde sum i tilfælde af en skade. Forsikringselskabet vil dog typisk i tilfælde af skade have nemmere ved at bære tabet i kraft af sin størrelse og er derfor mindre påvirket i tilfælde af tab. Set fra leasingtagers side giver det en sikkerhed for de fremtidige cash flows og skaber dermed stabilitet.

Der er foretaget undersøgelser, der peger på, at der kan være andre risikofaktorer, der påvirker valget af leasing. Silvarama Krishnan og R. Charles Moyer har undersøgt konkursomkostningerne forbundet med valget af leasing.¹⁹ Undersøgelsen er foretaget på baggrund af længerevarende finansielle leasingforhold, der ikke falder ind under "true lease"- definitionen i USA. Leasingforholdene vil derfor ikke være skattemæssigt begrundet og har store ligheder med et sikret lån. Undersøgelsen er foretaget på baggrund af den amerikanske lovgivning, og alle resultaterne kan derfor ikke overføres direkte til dansk lovgivning.²⁰ Det vurderes i artiklen, at forskellen i lovgivningen for behandling af leasing og sikret gæld gør leasing mere attraktivt. På trods af, at undersøgelsen er foretaget på baggrund af amerikansk lovgivning, kan nogle af resultaterne anvendes og giver ydermere et godt indblik i problematikken. Derudover kan forholdene være relevante ved grænseoverskridende leasingforhold. Undersøgelsen peger på, at konkursomkostningerne ved leasing er lavere end ved lån med det resultat, at leasingtager har lavere finansieringsomkostninger end låntager. Da leasingtager eller låntager skal kompensere leasinggiver eller långiver for konkursomkostningerne, vil et firma med større potentiel mulighed for konkurs finde leasingfinansieringen fordelagtig. Denne sammenhæng menes at kunne forklare en præference for låneoptagelse hos mere kreditværdige virksomheder, og en præference for leasing hos de mindre kreditværdige virksomheder. Undersøgelsen viser, at på trods af de lavere konkursomkostninger forbundet med leasing, vil transaktionsomkostningerne være højere end ved låneoptagelse. Grunden til de større transaktionsomkostninger vil eksempelvis være muligheden for opsigelse af leasingkontrakten undervejs og videresalg, ny leasing eller lignende af aktivet ved leasinggivers kontraktudløb. Transaktionsomkostningerne kan derfor udligne fordelene ved leasing i forhold til lånefinansieret køb.

Den anden del af Krishnan og Moyers undersøgelse viser, at virksomheder i industrier, der bruger aktiver, der ikke er specialiseret, så som transportudstyr og mineudstyr, i højere grad benytter sig af leasing end industrier med højt specialiserede aktiver. En forklaring på dette er, at de højt specialiserede aktiver udgør en risiko for, at leasinggiver bliver udnyttet af leasingtager, da leasinggivers muligheder for alternativ brug af aktivet vil være begrænsede. Det vil kunne give leasingtager en meget stærk forhandlingsposition og gøre det svært for leasinggiver at afsætte aktivet i tilfælde af konkurs og lignende.

Det skal bemærkes, at undersøgelsen ikke behandler "true lease" og derfor ikke de skattemæssige argumenter for at vælge leasing. I god sammenhæng med, at risikoen for konkurs stiger ved øget

¹⁹ *Krishnan Silvarama og Moyer R. Charles:* (summer 1994), Bankruptcy Costs and the financial Leasing decision. Financial management, vol. 23, No. 2 s. 31-42

²⁰ En dybtgående undersøgelse af den danske konkurslovgivning er vurderet at være udenfor denne opgaves omfang.

gældsoptagelse, bemærkes det, at Lewis og Schallheims model (afsnit 4.4.8) peger på, at højt finansielt gearede virksomheder ikke altid kan udnytte skattefordelen ved yderligere gældsoptagelse. Det vil derfor være fordelagtigt for virksomheder af denne type at vælge leasing.

Hamid Mehran, Robert A. Taggart og David Yermack har undersøgt sammenhængen mellem ejerskab og valget af finansieringsform.²¹ De har i deres undersøgelse undersøgt 176 virksomheder og finder, at CEO-ejerskab er positivt relateret til virksomheders leasing og gældsfinansieringsaktivitet. CEOs med store ejerandele, er i høj grad tilbøjelige til at vælge leasing for at reducere deres sårbarhed over for forældelse og andre risici forbundet med ejerskabet af det pågældende aktiv. Når CEOs har store ejerandele, er deres interesser mere ensrettet med aktieholderne, og de har derfor større incitament til at bruge gældsfinansiering, når det øger virksomhedens værdi. Ved at bruge gæld i stedet for egenfinansiering hjælper det CEO'en med at bibeholde kontrollen over virksomheden. Større gældsfinansiering vil øge den personlige risiko for CEO'en.

Derudover mener Mehran, Taggart og Yermack, at en fornuftig designet leasingkontrakts værdi kan forøges på tre måder. For det første kan kontrakten overføre de forskellige former for risici til den part, der kan bære den billigst. For det andet kan kontrakten styre parternes incitament, og dette bør overvejes således, at den ene part ikke udnytter sin situation. For det tredje kan det være muligt at overføre skattemæssige forhold, således at disse udnyttes mest hensigtsmæssigt og økonomisk optimalt.

4.2.2 Transaktionsomkostninger

Transaktionsomkostningerne kan være mindre, hvis man leaser, end hvis man køber. Dette vil typisk være mest relevant ved operationelle leasingaftaler. Hvis man eksempelvis skal bruge et aktiv i en uge, vil man være mindre grundig i sine undersøgelser, hvis man leaser det, end hvis man køber det og sælger det igen en uge efter. Ved større finansielle leasingaftaler må der antages at ligge større undersøgelser bag beslutningen, da det skal vurderes om det bedst kan betale sig at købe eller lease. I tilfælde af at leasingkontakten indeholder optioner og opsigelsesklausuler, kan transaktionsomkostningerne ved leasing overstige omkostningerne ved et lånefinansieret køb.

4.2.3 Skattemæssige fordele

Leasing kan skabe skattemæssige fordele. Helt overordnet kan man groft skelne mellem fire måder at opnå skattefordele i leasingaftaler.²² For det første kan man minimere det skattepligtige beløb. For det andet kan man maksimere ens skattefradrag. For det tredje kan man få udskudt skat og dermed udnytte den tidsmæssige værdi af penge. For det fjerde kan man i grænseoverskridende forhold minimere beskatningen i kildelandet ud over beskatningen i domicillandet.

Som erhvervsdrivende kan der være skattemæssige fordele forbundet med at eje et aktiv. En væsentlig fordel er retten til at foretage afskrivninger. Hvis man ikke kan udnytte sine skattemæssige afskrivninger, kan en leasingaftale være fordelagtig. Leasinggiver vil således typisk have ejendomsretten og retten til at foretage afskrivninger, mens leasingtager får brugsretten til aktivet. Se nærmere om den skattemæssige behandling i afsnit 5.

²¹ Mehran Hamid, Taggart Robert A. og Yermack David: (1999) CEO Ownership, Leasing and Debt Financing., Financial Management Vol. 28 No. 2 s. 5-14

²² Mehta, Amar (2005). International Taxation of Cross-border Leasing Income, Amsterdam, IBFD Publications BV. S. 2-3

4.2.3.1 Grænseoverskridende skattefordele

De grænseoverskridende fordele er typisk forbundet med, at man kan udnytte forskellen i de involverede landes skattesystemer. Hvis klassifikationen er forskellig, kan det betyde at man bliver dobbelt beskattet eller dobbelt ikke-beskattet.²³ Derudover kan det vise sig, at et af de involverede lande har mere fordelagtige afskrivningsregler, lavere skattesatser eller lignende. I nogle tilfælde kan man lave såkaldte dobbelt dip konstruktioner, hvor man får fradrag for de samme ting i to lande. Danmark har i den forbindelse indført bestemmelser, hvor der under nærmere angivne omstændigheder nægtes fradrag, hvis man allerede har fået dette en gang i en anden stat. (Se i afsnit 5.9)

4.2.4 Inflation

Inflation kan også have betydning ved valget af leasing som finansieringsform. Shalom Hochman og Ramon Rabinovitch har undersøgt finansielle leasingforhold under inflation.²⁴ De argumenterer for, at hvis leasingtagers marginale skatterate er højere end leasinggivers marginale skatterate, vil inflation fremme leasing. De kommer frem til, at beslutningen om køb eller leasing, i de fleste tilfælde, ikke er neutral med hensyn til inflation, selv hvis leasingbetalingerne og rentebetalingerne er justeret for forventet inflation. Leasingbetalingerne falder som et resultat af lavere skattebetalinger foresaget af to effekter; "Afskrivningseffekten", der repræsenterer værdien af de skattemæssige afskrivninger, og "renteeffekten", der repræsenterer fradragsværdien af de skattemæssige afskrivninger. Afskrivningseffekten vil have en tendens til at forøge skattebetalingerne, mens renteeffekten vil have den modsatte effekt. Hvis leasingkontrakten er over en længere periode, mener de, at renteeffekten vil dominere afskrivningseffekten og dermed skabe lavere skattebetalinger. En svaghed ved undersøgelsen er, at den ser bort fra scrapværdien og antager at denne er 0. Derudover er det antaget, at prisen ved leasing og køb er den samme. Undersøgelsen påviser, at man ikke skal se bort for inflation ved valg af finansieringsform.

4.2.5 Andre begrundelser og faktorer

Der kan være færre restriktioner forbundet med at lease et aktiv end ved at gældsætte sig for at erhverve det²⁵. Det er tvivlsomt, dette kan antages at være en generel tendens²⁶, men kan i vise tilfælde være gældende. Leasingtager kan være i den situation, at virksomhedens andre lån ikke tillader yderligere gældsoptagelse, og leasing kan derfor være den eneste mulighed.

²³ Mehta, Amar (2005). International Taxation of Cross-border Leasing Income, Amsterdam, IBFD Publications BV. S. 2

²⁴ Hochman Shalom og Rabinovitch Ramon: (1984) Financial Leasing under Inflation. Financial Management Vol. 13, No. 1 s. 17-26.

²⁵ Ross Stephen A., Westerfield Randolph W., Jordan Bradford D. (2003). Fundamentals of Corporate Finance, New York, McGraw- Hill Higher Education. 6. Udgave s. 887

²⁶ Riahi-Belkaoui, Ahmed: Long-Term leasing- accounting, evaluation, consequences (1998). Quorum Books. S. 5.

Clifford W. Smith Jr. Og L. MacDonald Wakeman peger på otte ikke-skattemæssige begrundede faktorer, der gør beslutningen om at vælge leasing som finansieringsform mere sandsynlig.²⁷

- Værdien af aktivet er lidt følsomt over for brug og vedligeholdelses beslutninger.
- Aktivet ikke er specialiseret til den pågældende virksomhed.
- Den forventede periode for brugen af aktivet er kort i forhold til aktivets levetid.
- Virksomheden er underlagt begrænsninger i vedtægter og lignende for gældsoptagelse.
- Ledelsens aflønning er afhængig af afkastet på investeret kapital.
- Virksomhedens ejerkreds er lille, således at risikoreduktion er vigtig.
- Leasinggiver har markedsstyrke.
- Leasinggiver har en komparativ fordel ved aktivets bortskaffelse.

Undersøgelsen opsummerer de tilfælde, hvor leasing ofte vælges, frem for andre måder at fremskaffe de ønskede aktiver på. Faktorerne er beskrevet nærmere og inddraget de relevante steder i opgaven

4.2.5.1 Manglende likviditet/leasingaftaler som sikringsakt

De to domme gennemgået i dette afsnit, er taget med for at vise vigtigheden af at opretholde sikringsakten i forhold til leasingaktivet. De viser også, at man bør tænke sig grundigt om, hvis man vælger at bruge leasing som sikringsakt frem for eksempelvis et tinglyst ejendomsforbehold eller lignende. Derudover er dommene interessante, fordi de beskæftiger sig med ejendomsretten i forbindelse med konkurs. De illustrerer, hvor vigtigt det er at konstruere leasingaftaler således, at alle både skattemæssige og civile retlige konsekvenser er overvejet, da en ikke planlagt, overgang af ejendomsretten kan have store konsekvenser. I dommene havde parterne valgt, at en række biler skulle leveres på leasingaftaler, da bilforhandleren ikke havde økonomisk grundlag for at købe bilerne. Leasinggiver fandt, at risikoen forbundet med at levere bilerne uden en form for ejendomsforbehold var for stor i tilfælde af konkurs.

U2006.927Ø og Højesterets dom af 1. februar 2007 sag 278/200 angik begge den samme automobilforhandler. I U2006.927Ø fandt man på at levere nye biler på leasingkontrakter. Kontrakterne adskilte sig på tre områder fra leasingbranchens standardvilkår (AB95). For det første var leasingperioden kort, dvs. 12 måneder hvor der normalt aftales 24 eller 36 måneder. Derudover var leasingydelsen sat til 5.000 kr. uanset bilens anskaffelsessum, og i forbindelse med bilens salg til tredjemand blev "restgælden" i leasingkontrakten indfriet uden tilbagediskontering af ikke, forfaldne leasingydelser. Konkursboet gjorde gældende, at de konkrete aftaler, de ensrettede leasingydelser, de korte leasingperioder og den manglende tilbagediskontering entydigt pegede på, at der var tale om maskerede pantsætningsaftaler, og at bilerne ubestridt var bestemt til videresalg. Leasingsselskabet ville derfor have svært ved at gøre gældende, at det ikke var meningen med aftalen, at bilhandleren skulle blive ejer af bilerne ved aftalens udløb eller før. Østre Landsret, fandt af de af konkursboet anførte grunde, at der ikke var tale om reelle leasingforhold. Det fandtes ikke godtgjort, at der forelå en konsignationsaftale mellem leasinggiver og bilhandleren. Konkursboet fik herefter ejendomsretten til 21 af bilerne, hvor det fandtes godtgjort at de resterende 8 biler var "værkstedsbiler", og derfor at anse som sædvanlige driftsmidler.

²⁷Smith Jr. Clifford W., Wakeman L. MacDonald (1984): Determinants of Corporate Leasing Policy. The Journal of Finance Vol. 40, No. 3. S. 895-908

Højesterets dom af 1. februar 2007 (sag 278/2005) angik samme automobilforhandler, der med et andet leasingelskab end lige nævnt, havde indgået en sale and lease back-aftale af 3 biler (4 viste det sig senere hen). Leasingelskabet gjorde gældende, at der ikke var givet tilladelse til bilernes videresalg i aftalen. Konkursboet argumenterede for, at selvom bilerne havde et blikfang og en markedsføringsværdi i forretningen, ville den eneste realistiske måde, at leasingforholdet kunne afsluttes, være ved, at bilhandlerens købte bilerne tilbage og videresolgte dem til tredjemand. I Landsrettens præmisser nævnte de indledningsvis i forbindelse med sale and lease back, at disse arrangementer i erhvervsmæssige forhold er en almindelig og accepteret finansieringsform, såvel køberetligt som skatteretligt. De fandt ikke grundlag for at tilsidesætte arrangementet, da det fremstod sædvanlig i form og gennemførelse. Konkursboet ankede afgørelsen, hvor det her kom frem, at der rent faktisk havde været en fjerde leasingaftale. Da denne var blevet solgt, havde leasingtageren derefter indfriet aftalen. Der var ikke sket en tilbagediskontering af leasingydelse, og der var fra leasinggivers side heller ikke stillet krav herom. Højesteret tilsidesatte aftalen og nævnte i sine præmisser, at det måtte formodes, at bilerne ikke blot skulle tjene som blikfang, men at de også var til salg, og at dette var accepteret af leasingelskabet. Afsluttende konkluderede Højesteret, at der ikke var tale om et reelt leasingforhold, men om et arrangement, der måtte sidestilles med pantsætning til sikkerhed for lån. Sikringsakten ved pantsætning ansås ikke for foretaget, så leasingelskabet havde derefter ingen råderet over bilerne.

Argumentationen i de to nævnte sager går primært på, at det er fundet godtgjort, at det er parternes hensigt, at leasingtager skal blive ejer af det pågældende leasingaktiv. Dommene viser, at domstolene er villige til at foretage en selvstændig analyse af leasingforholdets karakteristika for at afdække de økonomiske og faktiske realiteter i aftalerne. Dommene viser, hvor betydningsfuldt det kan være for leasinggiver at opretholde en gyldig sikringakt, og den store risiko for tab, der er forbundet med ikke at gøre det. Er begrundelsen for at vælge en leasingaftale, at denne skal bruges som sikringsakt, som i dette tilfælde hvor leasinggiver ikke havde likviditet til at købe bilerne, men hvor leasinggiver krævede sikring af sine udlæg, bør man være varsom og forsigtig, da fejltrin i den forbindelse kan have store økonomiske konsekvenser.

4.2.6 Mindre gode begrundelser for at vælge leasing

Hvis man vælger leasing som finansieringsform, kan det have indflydelse på den måde, regnskabet fremstår, hvis man eksempelvis får en finansiel leasingaftale til at fremstå som en operationel leasingaftale. Der er som nævnt i regnskabsvejledning 21 fastsat nogle kriterier for klassificeringen af leasingaftaler. Denne klassificering kan have indflydelse på virksomhedens nøgletal og balance. Se nedenfor om betydningen af den regnskabsmæssige behandling Afsnit 4.3.3.

Det hævdes, at man ved leasing kan opnå 100 % finansiering²⁸. Dette er også et tvivlsomt argument, da man i princippet kan opnå det samme ved at optage et usikret lån til at dække udbetalingen. Derudover kan leasinggiver kræve sikkerhedsstillelse i den erhvervsdrivendes aktiver og kræver typisk en forudbetaling af leasingydelser som en form for depositum. Der skal dog nævnes, at det kan være en nødvendighed i nogle tilfælde.

²⁸ Ross Stephen A., Westerfield Randolph W., Jordan Bradford D. (2003). Fundamentals of Corporate Finance, New York, McGraw- Hill Higher Education. 6. Udgave s. 888

Især mindre virksomheder kan have klausuler, der forhindrer dem i at optage flere lån, da det vil være i strid med deres andre låneaftaler. Operationelle leasingaftaler tæller ikke altid med som gæld, og det vil da være den eneste mulighed for at opnå den, måske nødvendige, finansiering.

4.2.7 Ulemper ved leasing

På samme måde som det kan være en fordel, at risikoen forbundet med aktives værdi kan pålægges leasinggiver ved leasingaftalens ophør, kan leasingaftalen vise sig at være ufordelagtig, hvis scrapværdien er højere end ventet, og leasinggiver alene har ret til provenuet. Det bør derfor inddrages i beslutningstagningen, om den formindskede risiko opvejes af tabet ved det potentielle provenu af scrapværdien.

Derudover er der ikke nødvendigvis samme rådighed og fleksibilitet, som der ville være, hvis aktivet ejes. Der kan eksempelvis være restriktioner forbundet med et aktivs brug. Der kan også være bestemmelser i leasingkontrakten, der forhindrer opbyggelse, forbedringer og justeringer af leasingaktivet.

Der har i praksis været eksempler på tilsidesættelse af leasingaftaler med en begrundelse om manglende økonomisk realitet og/eller omklassificering af leasingaftaler. Især i forhold til grænseoverskridende forhold kan der være risiko for, at en forskelligartet klassifikation kan medføre, at arrangementet ikke bliver betragtet på den måde som forventet rent skattemæssigt. Den kan eksempelvis også opstå ved ændringer i de involverede landes skattelovgivninger foretaget efter indgåelse af leasingaftaler. En løsning på problemet er, at der indføres klausuler i leasingkontrakterne, der regulerer hvem der skal bære risikoen, for ændringer i skattelovgivningen. Det vil således ikke mindske risikoen, men kan tildele den til den part, der er nærmest til at bære den. I dansk ret kan der søges om bindende forhåndsbesked for at sikre sig, at det vil blive godkendt efter danske regler. Denne mulighed bør undersøges i de involverede landes lovgivninger.

4.3 Den regnskabsmæssige behandling af leasing

4.3.1 Klassifikation af leasingkontrakter

Den regnskabsmæssige behandling af leasing vil her blive gennemgået.²⁹ Formålet med gennemgangen er at få et sammenligningsgrundlag i forhold til den skattemæssige behandling især med hensyn til definitionerne af leasing og ejendomsretten til leasingaktivet. Derudover vil det diskuteres om klassifikationen af leasing har betydning for den måde, regnskabet fremstår på. Det vil i opgaven vises, hvorfor forskelle i klassifikationen ikke skaber nogen værdi i sig selv.

I regnskabsmæssig sammenhæng inddeles leasingkontrakter i operationelle og finansielle leasingkontrakter. Opdelingen er nævnt i regnskabsvejledning 21 (RV21), der i alt væsentlighed følger definitionerne i IAS 17. Det fremgår, at finansielle leasingaktiver skal indregnes i balancen, mens de operationelle leasingaktiver ikke vil være omfattet, da dette er en driftsaktivitet og ikke en finansieringsaktivitet. Se afsnit 4.1 for RV 21-definitionerne af leasing.

²⁹ De særlige bestemmelser for virksomheder der er underlagt finanstillsynet, vil ikke blive behandlet i denne fremstilling.

Kendetegnede for en finansiel leasingkontrakt er, at alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten over et aktiv overdrages til leasingtager. I RV 21 er der givet følgende eksempler på situationer, som normalt vil medføre en klassifikation som finansiel leasing:

- Overdragelse af ejendomsretten til aktivet ved leasingperiodens afslutning.
- Leasingtager har en købsret til aktivet, hvor prisen er tilstrækkelig lav i forhold til dagsværdien på udnyttelsestidspunktet, således at det er sandsynligt, at denne ret bliver udnyttet.
- Leasingperioden strækker sig over størstedelen af aktivets løbetid, selv om ejendomsretten ikke overdrages.
- Nutidsværdien af minimumsydelserne ved leasingkontraktens indgåelse svarer som minimum til den væsentligste del af det leasede aktivs dagsværdi.
- Det leasede aktiv er af en sådan specialiseret art, at det alene kan anvendes af leasingtager uden væsentlige modifikationer.

Derudover gives der følgende eksempler på situationer, der enten separat eller kombineret også kan medføre, at en leasingkontrakt klassificeres som en finansiel leasingkontrakt:

- Leasinggivers eventuelle tab ved leasingtagers ophævelse af leasingkontrakten bæres af leasingtager.
- Gevinst eller tab ved ændringer i leasingaktivets dagsværdi tilfalder leasingtager.
- Leasingtager kan forlænge leasingkontakten til en leje, der er væsentligt lavere end markedsløjen.

Når en leasingaftale skal klassificeres som enten operationel eller finansiel leasing, kan klassificeringen give anledning til tvivl, da der ikke er helt klare retningslinjer for, hvornår der foreligger hhv. finansiel og operationel leasing. I eksempelvis den amerikanske regnskabsregulering er der fastsat mere faste retningslinjer ved at indsætte procentsatser på blandt andet leasingperioden i forhold til den estimerede økonomiske levetid. Da den regnskabsmæssige behandling er forskellig, kan virksomhederne godt have et ønske om, at leasingaftalen klassificeres på en bestemt måde. På trods af de ikke helt fastlagte linjer bør revisor med nogenlunde sikkerhed kunne fastslå, hvilken type leasing der er tale om, så længe denne holder fast i princippet om substans over form³⁰.

Uklarheden bliver ikke mindre af, at den skatteretlige behandling af leasingaftaler afviger fra den regnskabsmæssige. Regnskabsvejledning 21 følger i væsentligt omfang IAS 17. Det må imidlertid være klart, at implementering på baggrund af international regulering ikke i samme omfang tager hensyn til de interne danske regler. I dansk skatteret skelnes der ikke på samme måde mellem operationelle og finansielle leasingaftaler, men flere af de i dette afsnit nævnte eksempler på finansielle leasingkontrakter vil medføre at leasingaftalen ikke vil blive anset som en leasingaftale, men som en maskeret købsaftale. Konsekvensen vil være, at aftalen typisk vil blive anset som en lånefinansieret købsaftale. Som eksempel herpå kan nævnes den situation, hvor det på forhånd er aftalt, at ejendomsretten skal overgå til leasingtager ved leasingaftalens afslutning. Derudover vil en tilstrækkelig lavt sat købsoption kunne føre til samme resultat. Problematikken er mere detaljeret behandlet i det juridiske afsnit. Regnskabsmæssigt vurderes det således, her hvem der er den økonomiske ejer af aktivet, mens der skatteretligt vurderes hvem der er den juridiske

³⁰ Dette fremgår også af RV 21 punkt 28

ejer af aktivet. Der er der kun tale om eksempler, og der bør i konkrete situationer således fortolkes ud fra de givne definitioner på hhv. finansiel og operationel leasing.

Hvis leasingkontrakten ændres i løbet af leasingperioden, og fornyelsen er sket på en sådan måde, at det ville have medført en anden klassifikation af leasingkontrakten i henhold til de ovenfor nævnte kriterier, skal den opdaterede leasingkontrakt anses som en nyindgået leasingkontrakt³¹ for den resterende del af perioden. Hvis den estimerede levetid eller restværdien eksempelvis justeres, vil dette ikke medføre en ny klassificering af leasingkontrakten.

Der er særlige forhold gældende for grunde og bygninger. Disse skal som udgangspunkt klassificeres på samme måde som nævnt ovenfor, som hhv. operationelle og finansielle leasingkontrakter. Det antages normalt, at grunde har uendelig økonomisk levetid. I de tilfælde, hvor der ikke er aftalt overgang af ejendomsretten ved slutningen af leasingperioden, vil leasingtager således ikke have modtaget alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten. I disse tilfælde skal klassifikationen for grund- og byggelementerne foretages hver for sig³². Grundene vil her skulle klassificeres som operationelle leasingaftaler. Fordelingen af minimumsleasingydelse skal deles på baggrund af dagsværdien af grund- og bygningselementerne. Hvis en pålidelig fordeling ikke kan foretages, klassificeres hele leasingaftalen som en finansiel leasingaftale, medmindre det er klart at begge elementer er operationel leasing.³³ I de tilfælde, hvor grundelementet ved påbegyndelsen af leasingaftalen er uvæsentlig, kan leasingaftalen anses at udgøre en enhed, hvor klassificeringen foretages på baggrund af de nævnte kriterier i dette afsnit.³⁴

4.3.1.1 Leasingtagers indregning af finansielle leasingaktiver

Leasingtager skal indregne finansielle leasingkontrakter som aktiver og forpligtelser i balancen³⁵. Begrundelsen for denne behandling er, at det ønskes, at de finansielle transaktioner fremgår af balancen hos leasingtager. Hvis ikke det fremgår her, vil de økonomiske ressourcer og omfanget af virksomhedens forpligtelser vil blive målt for lavt, hvilket forvansker de regnskabsmæssige hoved- og nøgletal. Nogle virksomheder ønsker at fremstille deres regnskab således, at leasingforpligtelserne indregnes som operationelle, da det kan få regnskabet til at fremstå pænere. Derudover vil de incitamentsaflynnede ledere, som aflønnes på baggrund af virksomheden nøgletal, kunne have et ønske om i størst muligt omfang at indregne leasingaftaler som operationelle. Det bliver nævnt, at en finansiel leasingaftale kan sammenlignes med en traditionel lånefinansieret anskaffelse, blot med den forskel at ejendomsretten til det leasede aktiv forbliver hos leasingtager³⁶.

Det fremgår af RV 21 punkt 38, at indregning skal foretages på baggrund af dagsværdien af forpligtelserne og leasingaktiverne. Er nutidsværdien af minimumsleasingydelserne³⁷ lavere ved tidspunktet for kontraktens indgåelse, benyttes denne. Nutidsværdien beregnes ved at finde diskonteringsfaktoren for den interne rente i leasingkontrakten. Den kan således findes med en IRR-beregning. Hvis det ikke er muligt at

³¹ RV 21 punkt 33

³² RV 21 punkt 35

³³ RV 21 punkt 36

³⁴ RV 21 punkt 37

³⁵ RV 21 punkt 38

³⁶ RV 21 punkt 40

³⁷ Defineret i RV 21 punkt 12. Minimumsydelserne er de ydelser, leasingtager er eller kan blive forpligtet til at erlægge i løbet af leasingperioden, heri ikke medtaget betingede lejeydelser, serviceomkostninger og skatter der skal afholdes af leasinggiver og refunderes til denne. En eventuel købsret skal også indregnes i nogle tilfælde.

estimere diskonteringsfaktoren ved den interne rente, bruges leasingtagers alternative lånerente. Her kunne man eksempelvis forestille sig, at virksomhedens WACC (weighted average cost of capital) kunne finde anvendelse. Indregningen vil således være aftagende for leasingtager, da diskonteringsraten bliver beregnet procentvis på baggrund af nutidsværdien.

Finansieringsomkostningerne og afdragene på leasingforpligtelsen skal adskilles i regnskabet, hvor finansieringsomkostningerne skal allokere til regnskabsårene i leasingperioden som en konstant periodisk rentesats. Er renten variabel, skal denne i stedet benyttes ved indregning i regnskabet.

Det fremgår af RV 21 punkt 45, at det leasede aktiv skal indregnes og måles efter samme regnskabspraksis, som aktiver der ejes af virksomheden. Hvis det ikke er sandsynligt, at ejendomsretten til aktivet overgår til leasingtager, når leasingperioden slutter, skal aktivet afskrives over den korteste periode af leasingperioden eller den periode aktiver bliver anvendt.

Derudover er der forholdsvis store præciseringskrav i forhold til oplysning og præsentation i leasingkontrakten fremsat i RV 21.

4.3.2 Leasingtagers indregning af operationelle leasingaktiver

Operationelle leasingkontrakter skal indregnes i resultatopgørelsen lineært over leasingperioden. Hvis der er en anden systematisk fremgangsmåde, som giver et mere retvisende billede af leasingtagers fordele ved aktivets anvendelse, benyttes denne. Der skal tages højde for serviceomkostninger ved klassifikationen, hvis vilkårene afviger væsentligt fra vilkår, som tredjemand normalt vil acceptere. Serviceomkostninger, som eksempelvis forsikring og vedligeholdelse, skal indregnes, i takt med at omkostningerne hertil afholdes. Kravene til præsentation og oplysningsforpligtelser i forbindelse med en operationel leasingaftale er ikke nær så omfattende som ved finansielle leasingaftaler. Oversigten skal bl.a. indeholde oplysninger om minimumsleasingydelse og en beskrivelse af leasingaftalen, herunder særlige forhold og forpligtelser.

4.3.3 Den regnskabsmæssige klassifikationens betydning

Der er ingen tvivl om, at klassifikationen af leasingkontrakter i væsentlig grad påvirker nøgletal, der er beregnet naivt på baggrund af regnskabstal. Spørgsmålet er imidlertid om klassifikationen, og de deri naivt beregnede nøgletal, kan ændre regnskabslæserens opfattelse af de økonomiske realiteter i leasingaftalerne. Hans Bonde Christensen og Kenneth Sommer Jensens artikel "Er behandling af leasingkontrakter hensigtsmæssig" undersøger spørgsmålet. De foretager i første omgang en empirisk undersøgelse, hvor de undersøger en gruppe regnskabsmedarbejderes klassifikation af kontrakter som hhv. operationelle og finansielle leasingkontrakter. De kommer her frem til, at klassifikationen er uensartet. I anden del af undersøgelsen fremlægger de to regnskaber for en gruppe erhvervsrådgivere med praktisk erfaring med låneansøgninger. Begge regnskaber viser det samme, men i det ene er leasingaktivet indregnet som et finansielt leasingaktiv, og i det andet er det indregnet som et operationelt leasingaktiv. Undersøgelsen søger at teste om den efficiente markedshypotese kan påvises, således at markedet kan gennemskue de bagvedliggende realiteter, uanset den måde regnskabet er præsenteret på. Testvariablerne i undersøgelsen er sandsynlighed for misligholdelse og forskellen i udlånsrenten på en usikret erhvervskredit. Konklusionen på undersøgelsen er, at teorien om den efficiente markedshypotese ikke kan afvises. På trods af forskellen i indregningen af leasingaktiverne behandler erhvervsrådgiverne regnskaberne forholdsvis ensartet. Behandlingen af leasingkontrakterne kan på baggrund af undersøgelsen

anses som arbitrær, men indikerer imidlertid ikke, at klassifikationen påvirker regnskabsbrugerens beslutninger signifikant. Undersøgelsen er dog foretaget blandt erhvervsrådgivere, som må antages at have et relativt højt sofistikoniveau. Der kan derfor ikke afvises, at en uensartet klassifikation i regnskaberne er helt uden betydning, men da erhvervsrådgivere udgør en af de største grupper af regnskabsbrugere i Danmark, må undersøgelsen antages at repræsentere en stor del af den relevante målgruppe.

4.3.4 Udskudt skat

Da behandlingen af leasing er forskellig for regnskab og skat, kan der opstå udskudte skatteaktiver eller skatteforpligtelser. I de tilfælde, hvor der efter en regnskabsmæssig klassifikation er tale om operationel leasing, vil leasingydelseerne skulle udgiftsføres straks. Den regnskabsmæssige behandling vil som udgangspunkt være i overensstemmelse med den skatteretlige i disse tilfælde, hvis man ser bort fra forudbetalinger af leasingydelser og lignende³⁸.

De finansielle leasingforhold i regnskabet følger derimod ikke den skattemæssige behandling. De skal derimod indregnes i regnskabet, som om de var købt af selskabet. Nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser skal fremgå, som om der var tale om et lån. Der vil regnskabsmæssigt skulle foretages afskrivninger på de leasede aktiver, og leasingydelserne skal deles op i rentekomkostninger, der udgiftsføres regnskabsmæssigt, og afdrag, der reducerer leasingforpligtelsen. I forhold til den skattemæssige behandling skal de regnskabsmæssige afskrivninger tilbageføres, og den skattemæssige fradragsret til leasingydelsen skal indregnes.

4.4 Opgørelse af værdien af en leasingaftale

Antages det, at kapitalmarkederne er perfekte, dvs. a) ingen skatter b) ingen transaktionsomkostninger c) ingen enkelt investor kan påvirke kapitalmarkedet, vil der teoretisk set ikke være nogen fordel ved at lease³⁹. Da kapitalmarkederne imidlertid ikke er perfekte, vil der kunne opnås fordele ved at vælge leasing som finansieringsform. For at vurdere leasingaftalens fordelagtighed, kræver det, at værdien af leasingaftalen kan opgøres. I dette afsnit gennemgås de forskellige modeller med det formål at bestemme værdien af en leasingaftale.

Der er i praksis ikke enighed om, hvordan værdien af en leasingaftale skal opgøres. De mest gængse modeller er dog alle baseret på cash flows.⁴⁰ Alt efter om man ser aftalen fra leasingtager eller leasinggivers side, er der forskel på, hvilke variable der skal indregnes i modellen. Der har i den økonomiske teori været diskussion om, hvorvidt leasing skal evalueres som en investeringsbeslutning eller en finansieringsbeslutning⁴¹. Det er blevet diskuteret, hvordan modellen for beregning af værdien af leasingaftalen skal opgøres. De fleste eksperter peger på, at der enten skal foretages en NAL (net advantage of leasing) eller IRR (internal rate of return)-analyse, eventuelt begge dele. Spørgsmålet om, hvilken diskonteringsrate der skal bruges, og hvordan leasingaftalen er inkorporeret i capital budgetning-

³⁸ Wind Andersen Kim (2005). Den skattemæssige behandling af leasingudgifter – Udvalgte skatteretlige problemer INSPI nr. 4 s. 38-41

³⁹ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 4

⁴⁰ Riahi-Belkaoui, Ahmed: Long-Term leasing- accounting, evaluation, consequences (1998). Quorum Books. S. 8.

⁴¹ Mukherjee Tarun K. (1991). A survey of Corporate Leasing Analysis, Financial Management vol. 20, no. 3 (Autumn. 1991) s. 96-107

beslutningen, er der heller ikke enighed om. Tarun K. Mukherjee har undersøgt disse spørgsmål⁴² og sammenlignet den anbefalede fremgangsmåde fra fem store tekstbogsforfattere inden for corporate finance.

Undersøgelsen viser, at de undersøgte tekstbogsforfattere er enige i at lease- eller købsbeslutningen er en finansieringsbeslutning, således at den skal behandles på samme måde som ved virksomhedens anskaffelser ved køb. Alle fem anbefaler en NPV- (net present value) eller NAL- analyse, som metode til at sammenholde de to finansieringsalternativer. Tre af de fem, mener at sammenligningen skal foretages med et lånefinansieret køb, mens to anbefaler en IRR-analyse. Modellen for at beregne NAL er grundlæggende ens i fire ud af de fem bøger, hvis man ser bort fra scrapværdi og vedligeholdelsesomkostninger. Disse fire er alle enige om at benytte omkostningerne efter skat af gælden som diskonteringsrate for leasingydelse. Den sidste tekstbogsforfatter integrerer både lånebetalinger og leasingbetalinger i formelen, men kommer efter forfatterens vurdering frem til samme eller stort set samme resultat som de øvrige fire. Der er derfor grundlæggende enighed om disse forhold, mens behandlingen af vedligeholdelsesomkostningerne og scrapværdien varierer. To ud af fem har valgt ikke at behandle området, en foreslår, at man skal forhøje diskonteringsraten, dog uden nærmere forklaring på, hvordan denne skal estimeres, og en foreslår, at man skal benytte CAPM-modellen (Capital Asset Pricing Model).

Miller og Upton⁴³ argumenterer for, at vedligeholdelsesomkostningerne og aktivets værdi er ens, uanset om, man vælger at købe eller lease aktivet. Forudsat at det ikke er aftalt, at leasingiver bærer vedligeholdelsesomkostningerne, mener de derfor at der kan ses bort fra dette.

4.4.1 Forskellen mellem NAL, IRR og NPV

NAL, IRR og NPV er de mest gængse metoder ved opgørelse af værdien af en leasingaftale. Værdien kan opgøres ved andre metoder, men Tarun K. Mukherjees undersøgelse af 103 af The Fortune top 500 U.S. industrial corporations⁴⁴, viser, at langt størstedelen af de adspurgte virksomheder brugte enten IRR eller NPV eller begge metoder. Hovedvægten vil derfor være på disse to metoder, da det er dem, som bruges i praksis. Metoderne er defineret i artiklen og introduceres kort her:

1. **NPV (net present value)** måler, hvor meget værdi der skabes eller tilføres ved at tage en given investering. Det måles som forskellen mellem investeringens markedsværdi og dens omkostninger som nutidsværdi. NAL er defineret som enten:

NAL (net advantage of leasing) = *Cost of borrowing* – *Cost of leasing*, hvor *Cost of borrowing* er nutidsværdien af lånebetalingerne plus nutidsværdien af vedligeholdelsesomkostningerne, minus nutidsværdien af skattefradraget for renteudgifterne til lånet, minus nutidsværdien af de

⁴² Mukherjee Tarun K. (1991). A survey of Corporate Leasing Analysis, Financial Management vol. 20, no. 3 (Autumn. 1991) s. 96-107

⁴³ Miller Merton H. og Upton Charles W (1976). "leasing, Buying and the Cost of Capital Services, Journal of Finance vol. 31, no. 3. S. 761-786

⁴⁴ Mukherjee Tarun K. (1991). A survey of Corporate Leasing Analysis, Financial Management vol. 20, no. 3 (Autumn. 1991) s. 96-107 exhibit 7

skattemæssige afskrivninger, minus nutidsværdien af den skattemæssige justerede scrapværdi⁴⁵.
 Cost of leasing = nutidsværdien af leasingydelse efter skat.

eller

NAL (net advantage of leasing) = Cost of borrowing – Cost of leasing, hvor Cost of borrowing er købsprisen af aktivet plus nutidsværdien af vedligeholdelsesudgifterne, minus nutidsværdien af de skattemæssige afskrivninger, minus nutidsværdien af den skattemæssige justerede scrapværdi.
 Cost of leasing = nutidsværdien af leasingydelse efter skat.

NAL-modellen er baseret på en NPV-analyse, hvor der måles, hvor meget værdi der skabes eller tabes ved en leasingaftale.

- IRR (internal rate of return)**, er også baseret på NPV. IRR er den diskonteringsrate, som får NPV af en investering til at være lig 0.

4.4.2 Leasingtagers analyse efter NAL-metoden

Leasingtagers analyse antages i dette tilfælde at være en beslutning om et lånefinansieret køb eller leasing af aktivet. Dette afsnit vil behandle fremgangsmåden ved NAL-metoden. Modellen beskrevet i dette afsnit er taget fra Bowers artikel "Issues in Lease Financing"⁴⁶ Her undersøger han syv forskellige akademiske bud på en fremgangsmåde til at vurdere en leasingaftale. Der er enighed om NPV-fremgangsmåden, men uenighed om de respektive diskonteringsrater og rentebetalingerne til et tilsvarende lån. Tarun K. Mukherjees artikel bygger videre på Bowers undersøgelser og undersøger fremgangsmåden for fem tekstbogsforfattere og ser på, hvilken udvikling der er sket, siden Bower skrev sin artikel. Konklusionen er, at der fortsat er bred enighed om metoden. De er enige om at benytte omkostningerne efter skat før diskontering af de respektive beløb, men behandlingen af vedligeholdelsesomkostninger og scrapværdi varierer.

Selve vurderingen af, om hvorvidt det er en god investering vil ikke blive behandlet her. Det forudsættes derfor, at det er blevet besluttet, at aktivet skal erhverves, og det herefter skal vurderes, hvilken finansieringsform der vil være den mest hensigtsmæssige. Vurderingen foretages ved at sammenligne omkostningerne ved de respektive alternativer. Analysen foretages som en "Net advantage of leasing" (NAL)-analyse, hvor de relevante cash flows diskonteres tilbage til periode 0:⁴⁷

$$NAL = A_0 - \sum_{j=1}^n \frac{R_j}{(1 + X_1)^j} + \sum_{j=1}^n \frac{TR_j}{(1 + X_2)^j} - \sum_{j=1}^n \frac{TD_j}{(1 + X_3)^j} - \sum_{j=1}^n \frac{TI_j}{(1 + X_4)^j} + \sum_{j=1}^n \frac{O_j(1 - T)}{(1 + X_5)^j} - \frac{V_n}{(1 + X_5)^j}$$

A_0 , er købsprisen for aktivet. Fra købsprisen skal R_j , der er leasingydelse, tilbagediskonteres med diskonteringsraten for det pågældende cash flow X_1 . Nutidsværdien af skattefradraget fra leasingaktivet TR_j skal tillægges. Nutidsværdien af de skattemæssige afskrivninger antages at være overgået til leasinggiver,

⁴⁵ Hvis der eksempelvis er afskrevet for meget på aktivet, vil der kunne opstå en skattepligtig gevinst ved salg til en højere værdi end hvad der er afskrevet til.

⁴⁶ Bower Richard S.(1973): Issues in Lease Financing, Financial management 2/4 1973

⁴⁷ Riahi-Belkaoui, Ahmed: Long-Term leasing- accounting, evaluation, consequences (1998). Quorum Books. S. 10.

og værdien af dem TD_j skal fratrækkes. Skatteværdien TI_j af rentebetalingerne skal tilbagediskonteres og fratrækkes, da det er en fordel ved at købe i stedet for at lease⁴⁸. Omkostningerne ved at eje aktivet O_j skal tillægges, med fradrag for de fradragsberettigede udgifter forbundet med det⁴⁹. Til sidst skal nutidsværdien af scrapværdien fratrækkes V_n , der beregnes som $S_j - (S_j - B_j)T$. Hvor B_j er den bogførte værdi af aktivet, og T er skattesatsen. Hvis afskrivningerne på aktivet har været større end værdien af det pågældende aktiv, beskattes man af avancen.

Den første af de otte dele i formlen repræsenterer besparelsen for leasingtager ved ikke at købe aktivet. Anden del er nutidsværdien af leasingbetalingerne, som leasingtager er forpligtet til at betale. Tredje del udgør nutidsværdien af skattefradraget forbundet med leasingbetalingerne. Fjerde del er nutidsværdien af tabet ved ikke at have mulighed for at foretage skattemæssige afskrivninger. Femte del repræsenterer nutidsværdien af tabet ved ikke at have mulighed for skattefradrag af renter, hvor det formodes, at en del af aktivets finansieringsomkostninger stammer fra lån. Sjette del udgør nutidsværdien af besparelserne efter skat for driftsomkostningerne, det kan være højere, hvis aktivet er købt i stedet for leaset. Syvende del er nutidsværdien af aktivets scrapværdi, endnu en tabt mulighed, hvis aktivet leases i stedet for at købes. Ottende del er scrapværdien af aktivet. Derudover bør der tages hensyn til andre eventuelle skattebesparelser og forpligtelser.

Selve modellen er baseret på at lokalisere de relevante cash flows for henholdsvis leasing og køb. Den sværeste del er at estimere diskonteringsraten for de forskellige cash flows, vurdere den skattemæssige værdi og scrapværdien. Problemstillingerne er behandlet i afsnit 4.4.6 og 4.4.7. $NAL > 0$ for at det rentabelt at lease. Modellen kan også deles op i to dele, en del, hvor man opgøre værdien af et lånefinansieret køb, og en del hvor man opgøre nutidsværdien af leasingalternativet.

Nutidsværdien af det lånefinansierede køb opgøres således:

$$A_0 - \sum_{j=1}^n \frac{TD_j}{(1 + X_3)^j} - \sum_{j=1}^n \frac{TI_j}{(1 + X_4)^j} + \sum_{j=1}^n \frac{O_j(1 - T)}{(1 + X_5)^j} - \frac{V_n}{(1 + X_5)^j}$$

Nutidsværdien af leasing opgøres som:

$$\sum_{j=1}^n \frac{R_j}{(1 + X_1)^j} + \sum_{j=1}^n \frac{TR_j}{(1 + X_2)^j}$$

Man skal være opmærksom på, at resultatet af opgørelsen vil ændres, hvis afskrivningsmetoden ændres fra accelereret til lineær eller omvendt. Derudover har tidspunktet for rentebetalingerne og betaling af leasingydelse betydning for NAL , så det skal undersøges om de forudbetales, eller om betalingerne ligger i slutningen af perioden. Cash flows er diskonteret som værdien efter skat af gælden, og det er antaget, at investeringsbeslutningen er foretaget. Se bilag 1 for regneeksempel.

⁴⁸ Det antages at købet er lånefinansieret

⁴⁹ Det antages i modellen at alle omkostninger forbundet med at eje aktivet er fradragsberettigede.

4.4.3 "Internal rate of return"-metoden

Vælger man at bruge IRR, kan man omgå problemet med at estimere den korrekte diskonteringsrate ved rent faktisk at beregne diskonteringsraten. Ved at beregne IRR beregner man afkastet ved leasingkontrakten ved at sætte NPV=0 og finde den diskonteringsrate, hvor de fremtidige cash flows er lig 0.

Kender man de fremtidige cash flows, kan man beregne IRR. Beregningen giver mulighed for at vurdere, om en investering er attraktiv og giver det påkrævede afkast. Hvis IRR er større end det påkrævede afkast fra investeringen, er denne som udgangspunkt attraktiv. NPV og IRR vil som udgangspunkt lede til identiske beslutninger, så længe to betingelser er opfyldt:⁵⁰ Det første cash flow skal være negativt og resten positive, og derudover skal investeringen være uafhængig af andre investeringer, så den ikke påvirker beslutningen om at acceptere eller forkaste andre investeringer. Hvis IRR ikke består af et negativt cash flow efterfulgt af positive, kan IRR være misledende. Man kan komme i den situation, at mere end en diskonteringsrate får NPV til at være lige med 0. Dette er kendt som *multiple rates of return*-problemet, og kan eksempelvis opstå, hvis man har store omkostninger forbundet med investeringens ophør.⁵¹ Er der to værdier af IRR, kan det skabe et interval imellem dem, som er positivt. Derudover kan man komme i den situation, hvor en investering udelukker, at man foretager den anden. Det vil her ikke være nok at udregne IRR. Hvis det viser sig, at den ene investering er mest fordelagtig ved et lavere forventet afkast, og den anden mere fordelagtig ved et højere forventet afkast, bør man i dette tilfælde udregne en crossover rate, der viser under hvilke forudsætninger, den ene er at foretrække frem for den anden investering. Man bør derfor ikke udelukkende basere sin beslutning på IRR i disse tilfælde. En fordel ved IRR frem for NPV er, at man ikke behøver at kende diskonteringsraten for at estimere IRR. Derudover er der nogle som foretrækker procenttal frem for de faktiske tal man får ved NPV. Modellen kan anvendes som alternativ til NPV og kan være god, hvis man kender dens svagheder. En af manglerne ved IRR-beregningen er, at den ikke tager højde for forskellige diskonteringsrater, men beregner en samlet rate. Dvs. at det ikke er muligt at bruge en højere diskonteringsrate ved eksempelvis scrapværdien, hvis usikkerheden forbundet med denne er højere end de andre cash flows. Se bilag 2 for regneeksempel.

4.4.4 "Ækvivalent lån"- metoden

Spørgsmålet om, hvorvidt leasing er en substitut for gæld, eller om det komplementerer gæld, har været meget diskuteret. Den største forskel på gældsoptagelse og leasing må være behandlingen af scrapværdien⁵², hvis man ser bort fra eventuelle vedligeholdelses- og serviceomkostninger. Stewart C. Mayers, David A. Dill og Alberto J. Bautista (MDB) har opsat en model, der sammenligner lån og leasing⁵³ Modellen gennemgås i dette afsnit. James S. Schallheim⁵⁴ har præsenteret en udvidelse af modellen, hvor der tages højde for behandlingen af scrapværdien, der også vil blive gennemgået. Hvis man har de

⁵⁰ Ross Stephen A., Westerfield Randolph W., Jordan Bradford D. (2003). Fundamentals of Corporate Finance, New York, McGraw- Hill Higher Education. 6. Udgave s.290.

⁵¹ Ross Stephen A., Westerfield Randolph W., Jordan Bradford D. (2003). Fundamentals of Corporate Finance, New York, McGraw- Hill Higher Education. 6. Udgave s.293.

⁵² Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 93

⁵³ Mayers Stewart C., Dill David A. og Bautista Alberto J. (1976) "Valuation of Financial Lease Contracts" Journal of Finance v. 31 (3) s. 799-819

⁵⁴ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 96

oplysninger der skal bruges i modellen, kan skabe et godt overblik over det tilsvarende beløb, der skal lånes for at matche, en leasingaftale og omvendt, men modellen tager ikke hensyn til scrapværdien i den oprindelige form som præsenteret af MDB. Schallheims udvidelse af modellen forsøger at løse dette problem.

Det ækvivalente lån defineres som det lånte beløb, hvor omkostningerne ved at låne er lige med omkostningerne ved at lease.

Hvor *cost of leasing* (COL) i en periode er defineret som:

$$COL = L(1 - T) + D(T)$$

Dvs. omkostningerne ved at lease er leasingbetalingerne L, fratrukket skatfradraget og tillagt værdien af de mistede afskrivninger.

Cost of borrowing (COB) for en periode er defineret som:

$$COB = B(1 + r_B(1 - T))$$

Dvs. det lånte beløb B ganget med renten på lånet r_B fratrukket skattefradraget.

Hvis man sætter de to lig hinanden, vil man finde frem til den situation, hvor leasing og lånefinansiering er lige fordelagtige. Isolerer man B i formlen, vil man få det beløb, som svarer til det ækvivalente lån:

$$COB = COL$$

$$B = \frac{L(1 - T) + D(T)}{(1 + r_B(1 - T))}$$

Modellen er lavet til at beregne for en periode, og hvis man kender leasingbetalingerne, afskrivningerne og omkostningerne ved at erhverve aktivet, kan man foretage beregningen for hver periode individuelt. Modellen løser derfor problematikken omkring den rette diskonteringsrate. Problematisk er det dog, at der ikke bliver taget højde for scrapværdien og eventuelle driftsomkostninger, og heller ikke andre eventuelle skattefordele ud over afskrivningsretten. Det antages i modellen, at den pågældende virksomhed anser leasingbetalingerne som kontraktlige forpligtelser på lige fod med eksempelvis rentebetalinger. Derudover antages det, at virksomheden har kapacitet til at optage gælden, dvs. at der bliver set bort fra omkostninger til financial distress og konkurs, og at disse omkostninger antages ikke at udligne skattefordelen ved gældsoptagelse. MDB-modellen antager også, at virksomheden låner, således at 100 % af værdien af skatteskjoldet genereret af renterne, leasingydelse og afskrivninger udnyttes. Hvis antagelsen om, at omkostningerne ved at lease er de samme som at låne, skal holde, må der være fuld udnyttelse i begge tilfælde. Se bilag 3 for regneeksempel.

Skal man stille MDB modellen op for flere perioder, vil modellen for det ækvivalente lån være således:

$$B = \sum_{t=1}^N \frac{L_t(1-T) + D_t(T)}{(1+r_B(1-T))^t}$$

B angiver nutidsværdien af det ækvivalente lån. Da omkostningerne ved at lease er sat lig omkostningerne ved lånefinansiering i modellen, vil B udgøre de finansielle omkostninger i modellen, da omkostningerne er ens, uanset om man vælger leasing eller gældsoptagelse. MDB-modellen kan derfor videreføres, så den kan bruges i en NPV-analyse, set fra leasingtagers synspunkt:

$$NPV = A_0 - \sum_{t=1}^N \frac{L_t(1-T) + D_t(T)}{(1+r^*)^t}$$

Hvor A_0 er aktivets pris, og r^* er det samme som ovenfor, dvs. at $r^* = r_B(1-T)$. Efter MDB-modellen vil NPV ved leasing være aktivets pris fratrukket det ækvivalente lån, $NPV = A_0 - B$. Modellen er meget praktisk, da der kun er de fem inputs: Aktivets pris, oversigt over leasingbetalingerne, oversigt over afskrivningerne, virksomhedens lånerate og virksomhedens marginale skatteprocent. Problemet med at estimere den korrekte diskonteringsrate er på sin vis løst i modellen, men spørgsmålet om scrapværdien og de eventuelle operationelle omkostninger er ikke løst. Schallheim foreslår, at man kan sætte MDB-modellen sammen med Bowers model for at få et mere retvisende billede⁵⁵:

$$NPV = A_0 - \sum_{t=1}^N \frac{L_t(1-T) + D_t(T)}{(1+r^*)^t} + \sum_{j=1}^n \frac{O_j(1-T)}{(1+X_5)^j} - \frac{V_n}{(1+K_s)^j}$$

Bowers behandling af scrapværdien og de operationelle omkostninger er her indføjet i ligningen. Selvom det giver et mere retvisende billede, er problemet med bestemmelse af, hvilken diskonteringsrate der skal bruges for scrapværdien og de operationelle omkostninger ikke løst. Se afsnit 4.4.6 om estimering af diskonteringsraten.

4.4.5 Leasinggivers analyse

Leasinggivers analyse vil blive gennemgået for at vurdere på, hvilket grundlag leasingydelse bliver fastlagt. Leasinggiver skal vurdere om, nutidsværdien af leasingydelse og nutidsværdien af scrapværdien er lig med eller overskrider den originale pris på aktivet. James S. Schallheim peger på otte faktorer, der kan have indflydelse på størrelsen af leasingbetalingerne.⁵⁶ Det må være klart, at leasinggivers analyse foretages for at estimere leasingydelse. Da prisfastsættelsen sker på denne baggrund, er det vigtigt for leasingtager at vurdere, hvilke faktorer som kan påvirke prisen.

⁵⁵ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 126

⁵⁶ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S.25, se også Schallheim James S., Johnson Ramon E., Lease Ronald C og McConnell John J., (1987) "The Determinants of yields on Financial leasing contracts" Journal of Financial Economics, v. 19(1), s. 45-68.

4.4.5.1 Leasinggivers kapitalomkostninger

Leasingbetalingerne må være tilstrækkelig høje for at dække leasinggivers kapitalomkostninger. Da renten ikke er fast over tid, kan rentestigninger og -fald have indflydelse på leasinggivers låneomkostninger. Hvis leasingydelse er fastlagt på forhånd, kan leasinggiver være sårbar over for ændringer i renteniveauet. Hvis leasingtager er villig til at påtage sig risikoen forbundet med et skiftende renteniveau, kan man lave leasingbetalingerne variable og afhængige af renteniveauet.

4.4.5.2 Risikoen for misligholdelse fra leasingtagers side

Leasingtages finansielle forhold er en vigtig faktor ved fastsættelse af leasingbetalingerne. Leasinggiver kan undersøge virksomhedens finansielle forhold på baggrund af finansielle nøgletal og andre risikoevalueringsmodeller. Teoretisk set vil leasingbetalingerne være lavere for en finansielt stærk leasingtager end for en med mere tvivlsom økonomi. Hvis leasinggiver ikke føler, at der er nok information til rådighed, vil leasingydelse typisk være sat forsigtigt og derfor højere end ved større afgivelse af information om de finansielle forhold. En måde at sikre sig på er at kræve forudbetaling for to leasingperioder, så leasinggiver i tilfælde af misligholdelse kan begrænse sit tab. Se afsnit 4.2.5.1 om sikringakten i forbindelse med leasingaftaler.

4.4.5.3 Service og transaktionsomkostninger

Omkostningerne forbundet med at lave en leasingkontrakt vil typisk ikke være forholdsæssigt højere ved små leasingkontrakter end ved store. Det er klart, at leasinggiver vil være mere dybdegående i sine undersøgelser ved en millionkontrakt end ved en kontrakt på hundrede tusind, men der er ikke nødvendigvis proportionalitet mellem omkostningerne ved at foretage undersøgelserne for en kontrakt på en million og en på hundrede tusind. Derudover kan der være udgifter til kommission til eventuelle leasingagenter, der fører leasinggiver og leasingtager sammen. Chris Kenyon og Stathis Tompaidis har undersøgt betydningen af de perioder leasingaktiverne står ubenyttede hen.⁵⁷ De har fremsat en metode til prisfastsættelse, der kræver to inputs: prisafhængigheden af kontraktens længde og en stokastisk model, der indregner den forventede ubenyttede periode før næste kontrakt. Den ubenyttede tid vises som en vigtig faktor, der skal indregnes ved prisfastsættelsen af leasingydelse, og bør derfor inddrages i analysen. Hvis aktivet er af en type, der er svært at afsætte til sekundære markeder eller videre leasing, må størrelsen af leasingbetalingerne tage hensyn til dette.

4.4.5.4 Type af aktiv og scrapværdi

Som nævnt i afsnit 4.2.1 kan der være stor usikkerhed forbundet med scrapværdien af aktivet. Erfaringsmæssigt beregnes ofte meget lav eller slet ingen scrapværdi af computerudstyr, da det hurtigt bliver teknologisk forældet. Risikoen skal derfor indregnes i leasingydelse. Se mere om beregning af scrapværdien i afsnit 4.4.7.

4.4.5.5 Leasingtagers brug af skattereglerne

Leasingydelsens størrelse afspejles af de skattemæssige konsekvenser forbundet med aftalen. Det kan være forhold som retten til at foretage skattemæssige afskrivninger og leasingvirksomhedens generelle skatteforhold. Ved grænseoverskridende leasingaftaler er der større skattemæssige risici forbundet med

⁵⁷ Kenyon Chris & Tompaidis Stathis(2001). Real Options in Leasing: The Effect of Idle Time. Operations Research, vol. 49, No. 5 s. 675-689.

transaktionen end ved en indenrigsaftale. Der kan være mulighed for at skattereglerne ændre sig undervejs, især hvis man vælger en kompliceret konstruktion, hvor man udnytter reglerne til grænsen, og eksempelvis en 10 års leasingperiode. Dette kan indføres som en del af leasingkontrakten, så det på forhånd er aftalt, hvem der bærer risikoen, hvis skattereglerne skulle ændre sig.

4.4.5.6 *Optioner i kontrakten*

Leasingkontrakten skal afspejle, hvilke optioner der indskrevet i kontrakten. Hvis der er mulighed for opsigelse af kontrakten, forlængelse, køb af aktivet ved leasingaftalens udløb eller lignende, skal leasingydelseerne justeres efter det. Se afsnit 4.4.8.1 om optioner i kontrakten.

4.4.5.7 *Vedligeholdelse og service*

Hvis det aftales, at leasinggiver skal være ansvarlig for vedligeholdelse og service, skal dette også indregnes. Det kan eksempelvis aftales, at en kopimaskine skal efterses efter X antal kopier.

4.4.5.8 *Konkurrence i markedet*

Det er relativt let at komme ind på leasingmarkedet. Er aftalen kun en finansieringsløsning, hvor der ikke påhviler leasinggiver serviceforpligtelser og lignende, vil den selvstændige leasinggiver kunne komme i den situation, at leasingtagers sædvanlige bank tilbyder en aftale på lignende vilkår.

4.4.5.9 *Leasinggivers analyse efter NPV-metoden*

Leasinggiver kan opgøre værdien af leasingaftalen på baggrund af leasingydelseerne og den eventuelle scrapværdi, her fratrukket anskaffelsesomkostningerne for aktivet.

Nutidsværdien af Scrapværdien S_{pv} kan opgøres på følgende måde⁵⁸:

$$S_{pv} = \frac{S}{(1 + K_s)^n}$$

Hvor S er den forventede scrapværdi af aktivet, K_s er diskonteringsraten for scrapværdien, og n er leasingperioden. Se nærmere i afsnit 4.4.6 om diskonteringsraten

For at vurdere leasingaftalen kan man bruge følgende formel for at finde frem til om aftalen er økonomisk rentabel⁵⁹. Formelen er i sin enkelhed diskontering af cash flows, og der har i praksis ikke været den store debat om selve metoden, men mere hvordan man opgør de forskellige cash flows. I formelen er A_0 købsprisen på aktivet. R_j er størrelsen på leasingydelseerne for periode j . K_l er den procentsats som leasinggiver skal have som afkast på leasingaftalen, der beregnes på baggrund af de nævnte kriterier. Formlen er relativ simpel, da det antages, at alle skattefordele, forpligtelser, serviceomkostninger og lignende er indregnet i leasingydelseerne:

$$A_0 - S_{pv} = R_1 + \sum_{j=2}^n \frac{R_j}{(1 + K_l)^{j-1}}$$

^{58 59} *Riahi-Belkaoui, Ahmed: Long-Term leasing- accounting, evaluation, consequences (1998). Quorum Books. S. 9.*

Det er i formen antaget, at leasingydelse betales forud. Betales leasingydelserne i slutningen af hver periode vil formelen være således:

$$A_0 - S_{pv} = \sum_{j=1}^n R_j \frac{1}{(1 + K_I)^j}$$

Grundlæggende skal leasinggiver sikre sig, at det er økonomisk rentabelt at lease aktivet ud. Vincent J. McGugan har opstillet en model for prisfastsættelse af leasingydelserne⁶⁰ Den viste formel til at finde nutidsværdien, er nogenlunde tilsvarende. Følgende fremgangsmåde anbefales til prisfastsættelse af leasingydelserne: 1) En årlig opkrævning for service og lignende tilføjes til prisen for at erhverve aktivet. 2) En forventet scrapværdi ved kontraktens udløb estimeres. 3) Forskellen mellem aktives anskaffelsesomkostninger med opkrævninger for service og lignende og scrapværdien repræsenterer det beløb, der skal tilbagebetales over leasingkontraktens forløb 4) Den totale pris for aktivet, inklusiv, service og lignende bliver ganget med en indkomstfaktor, der repræsenterer det krævede afkast 5) De månedlige forpligtelser og fordele såsom skatter, forsikring og andre omkostninger indregnes. Kort opsummeret kan man sige, at man beregner aktives anskaffelsesomkostninger, tillægger eventuelle afgifter og serviceudgifter, fratrukket scrapværdien, og ganger op med en indkomstfaktor for at fastlægge de månedlige betalinger.

Ingen af modellerne tager hensyn til, hvordan man fastlægger indkomstfaktoren. James S. Schallheim henviser til de otte faktorer nævnt i afsnit 4.4.5 og mener, at man på den baggrund skal fastsætte leasingydelsernes størrelse.⁶¹

Leasinggiver kan også bruge de andre metoder. En IRR-beregning kan eksempelvis benyttes til at estimere leasingydelsernes størrelse, hvis der ønskes beregnet et procentvist afkast. NPV-modellen i dette afsnit er justeret til leasinggivers forhold, hvor de relevante cash flows er indføjet i modellen. Det vil ikke være oplagt at benytte en NAL eller ækvivalent lån-model, medmindre leasinggiver ønsker at sammenligne konkurrencedygtigheden af sine leasingydelser med et lånetilbud. Da modellerne allerede er gennemgået for leasingtagers side, vil de ikke blive gennemgået nærmere for leasinggiver.

4.4.6 Diskonteringsraten

Spørgsmålet om, hvilken diskonteringsrate, der skal benyttes til de forskellige cash flows, er et omdiskuteret emne. Simon S. Gao argumenterer for, at diskonteringsraten skal tage hensyn til projektets risiko og skatteforhold⁶², det samme gør James S. Schallheim⁶³. Det vil derfor ikke nødvendigvis være samme diskonteringsrate, som skal bruges for de forskellige cash flows. Leasingbetalingerne kan eksempelvis estimeres med ret stor sikkerhed, hvis leasingbetalingerne er fastlagt på forhånd, og man ser på bort fra eventuelle valutakurssvingninger og inflation. Aktives scrapværdi kan derimod være usikker, da

⁶⁰ McGugan Vincent J. (1972): "Competition and Adjustment in the Equipment Leasing Industry", Research report # 51, Federal Reserve Bank of Boston

⁶¹ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 29

⁶² S. Gao, Simon: International Leasing, Strategy and decision (1999), Ashgate Publishing Limited s 115

⁶³ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 126

denne kan afhænge af faktorer som den teknologiske innovation på området, slitage, muligheder for at afsætte aktivet og dets generelle tilstand ved aftalens ophør. Hvis virksomheden med stor sikkerhed kan fastslå, at den kan udnytte fradraget for leasingbetalingerne og/eller afskrivningerne, vil dette kun have en lille indflydelse på diskonteringsraten. Hvis leasingkontrakten er kompliceret og inddrager flere forskellige skattesystemer, vil der eksempelvis ved en længerevarende aftale være risiko for lovgivningsændringer og lignende. Diskonteringsraten bør derfor justeres således, at der tages højde for usikkerheden. Jo større usikkerheden er, jo højere diskonteringsrate bør der benyttes. Ud over den generelle risikobetragtning kan det diskuteres, om internationale leasingselskaber bør kræve et højere afkast ved grænseoverskridende leasing, på grund af faktorer som politisk ustabilitet, finansielle kontrolforanstaltninger, valutarisiko, risiko for ekspropriation og anden offentlig indgriben. Teoretisk set kan disse faktorer nedsætte risikoen, men man bør overveje deres indflydelse. Nogle argumenterer for, at man skal bruge omkostningerne ved gældsoptagelse efter skat⁶⁴, og andre argumenterer for, at man skal bruge WACC (weighted average cost of capital). Ved valget af diskonteringsrate til NPV og NAL modellerne bør denne afspejle den givne risiko ved de forskellige cash flows. IRR modellen indregner ikke risikoen i modellen, men udgør en diskonteringsrate eller en afkastgrad hvor NPV=0. Risikovurderingen kan således foretages efterfølgende. Især i forhold til aktivets scrapværdi kan det være problematisk at estimere en korrekt diskonteringsrate. Problemstillingen er behandlet i afsnit 4.4.7.

4.4.7 Scrapværdien af aktivet

En af de største forskelle ved at lease og købe er behandlingen af scrapværdien. Som nævnt kan den udgøre en betydelig faktor ved vurderingen af, om det er fordelagtigt at vælge den ene eller anden type finansiering. Der kan være stor forskel både på den endelige scrapværdi og usikkerheden forbundet hermed, alt efter hvilket aktiv der er tale om. Da IBM introducerede en ny og teknologisk overlegen generation af computere i 70'erne betød det store tab og konkurser for mange af konkurrenterne. Af bitter erfaring er der derfor mange leasinggivere, der regner med en scrapværdi på 0 ved leasing af computerudstyr⁶⁵. Udstyr med stor sandsynlighed for teknologisk forældelse ved leasingperiodens udløb kan derfor være behæftet med stor usikkerhed. En anden faktor, der kan have stor betydning er efterspørgslen på udstyret. Man så eksempelvis en stor efterspørgsel på leasede fly indtil starten af 90'erne hvor efterspørgslen faldt, og endnu engang resulterede det i store tab og konkurser.

I praksis har eksempelvis bilproducenten Audi fundet ud af, at de kan påvirke scrapværdien positivt ved at lave serviceaftaler på deres leasede biler⁶⁶. Overholder bilerne deres planlagte eftersyn, og vedligeholdes de som foreskrevet, vil den efterfølgende værdi af bilen være højere end, hvis leasinggiver bliver pålagt denne byrde. I praksis vil der ofte være en klausul i leasingaftalen om brugen af det leasede aktiv. Dette kan sikre, at leasingtager får foretaget de nødvendige eftersyn og den nødvendige vedligeholdelse og sikre, at aktivet er underlagt normal brug. Justin P. Johnson og Michael Waldman⁶⁷ har en interessant udvidelse af Akerlofs artikel om brugtbilsmarkedet som et *market of lemons*, hvor det argumenteres for, at der på grund

⁶⁴ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 126

⁶⁵ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 153.

⁶⁶ Desai Preyas og Purohit Devavrat (1998): Leasing and selling: Optimal Marketing Strategies for a Durable Goods Firm. Management Science, Vol. 44, No. 11 part 2/2 s. 19-34

⁶⁷ Johnson Justin P. & Waldman Michael (2003). Leasing, Lemons and buybacks. The Rand Journal of Economics, Vol. 34, No. 2 s. 247-265.

af asymmetrisk information kun vil være biler af dårlig kvalitet, til salg på brugtbilmarkedet. Johnson og Waldman mener, at leasing løser dette *adverse selection-problem*, da det er leasingtager, der har brugt bilen og dermed kender dens kvalitet. Leasinggiver kender ikke kvaliteten ved videresalg. Resultatet er, at brugte leasingbiler bliver solgt til en højere pris end andre brugte biler.

Antager vi, at man anskaffer sig et aktiv til 1 million kroner, vil en efterfølgende scrapværdi på 10 % udgøre et betydeligt beløb. Retten til denne scrapværdi vil som udgangspunkt være leasinggivers, men det kan også aftales, at denne ret tilfalder leasingtager, eller at leasingtager får en købsoption til aktivet. Det er derfor i alle tilfælde relevant at vurdere aktivets værdi ved endt brug. Hvis leasingtager skal vurdere, om det bedst kan betale sig at lease eller købe, vil det være relevant, da denne som udgangspunkt kun har retten til scrapværdien ved køb. Er det aftalt at leasingtager, har en købsoption vil scrapværdien være essentiel for at vurdere denne option. For at prissætte leasingydelse må leasinggiver kende scrapværdien. Man kan derfor sige, at scrapværdien er en vigtig faktor i leasingsammenhæng, da der kan være store tab eller gevinster forbundet med det. Problemet med de ovenfor nævnte modeller er, at de ikke giver et entydigt svar på, hvordan man skal behandle scrapværdien, og hvilken diskonteringsrate der skal bruges.

4.4.7.1 Måling af risikoen forbundet med scrapværdien

En vigtig faktor fra både leasingtager og leasinggivers perspektiv, er hvordan man måler risikoen forbundet med scrapværdien, således at prisen for leasingkontrakten er retfærdig fra begges parters perspektiv. Læser man Tarun K. Mukherjees undersøgelse af fremgangsmåden i fem lærebøger (se ovenfor 4.4), fremgår det, at der ikke er enighed om behandlingen af scrapværdien. En af bøgerne behandler ikke emnet, en anden antager, at den er 0, og de resterende tre kommer med hvert sit bud på en løsning. Brealey og Mayers forslår, at der skal bruges en forhøjet diskonteringsrate, uden at komme nærmere ind på, hvordan den skal bestemmes. Van Horne foreslår, at man nedsætter selve scrapværdien, så den er tilpasset den forventede risiko. Brigham og Gapenski mener, at man skal bruge Capital Asset Pricing Model (CAPM).

En måde at vurdere selve scrapværdien er at sammenligne den faktiske scrapværdi med den forventede scrapværdi over tid, det vil herefter være muligt at afdække variansen i scrapværdien og rent statistisk vurdere den forventede scrapværdi og risiko forbundet hermed. Det kan naturligvis også være muligt at vurdere tilgængelige statistikker på brugtmarkedet, hvis disse er tilgængelige. Dette kunne eksempelvis være tilfældet på brugtbilmarkedet hvor det ofte er muligt at samle et omfattende datamateriale. Hvis aktivet er meget specialiseret, vil det tilgængelige datamateriale være begrænset, og det kan være mere besværligt at komme af med et aktivt, der er tilpasset en kundes helt specielle specifikationer.

En anden mulighed er en mere subjektiv risikoudmåling. Denne vil forlade sig på erfaring og ekspertisen af evaluatoren. Denne kan eventuelt inddele de potentielle leasede aktiver ind i kategorier afhængig af den estimerede scrapværdi. Der kan for eksempel laves kategorier for 0 %, 5 %, 10 %, 15 % og 20 % af aktivets anskaffelseskost. Diskonteringsraten kan enten justeres, så den passer til risikoen, eller også kan den forventede scrapværdi afspejle den risiko, der er forbundet hermed, således at diskonteringsraten er tilpasset den forventede risiko.

En tredje mulighed er at lave en risikoudmåling baseret på porteføljeteori og bruge den nævnte CAPM-fremgangsmåde. Det er velkendt, at risiko kan reduceres ved at lave en diversificeret portefølje. Hvis man har alle sine investeringer samlet i et selskab, vil man være mere sårbar over for udsving, end hvis

investeringen er fordelt over en række forskellige områder, selvom den samlede risiko ved disse investeringer er den samme. Harry Markowitz formulerede en teori om diversifikation og statistisk måling af risiko. Det er ikke muligt at undgå risiko fuldstændig, da der altid vil være markedsrisikoen, også kendt som den systematiske risiko, forbundet med investeringen, ligegyldigt hvor mange investeringer man foretager. Risikoen forbundet med det enkelte aktiv kan måles med en såkaldt beta værdi. Porteføljens samlede risiko vil således være den forholdsmæssige del af aktivernes risiko. Leasingselskaberne vil typisk have en portefølje af aktiver med stor spredning for at mindske risikoen.⁶⁸ Der er dog undtagelser så som IBM inden for computere og Xerox inden for kopimaskiner, hvor disse har specialiseret sig med hensyn til deres leasingforretning inden for deres produktområde. Med en portefølje med stor spredning, vil det kun være den systematiske markedsrisiko, der er relevant for at vurdere risikoen forbundet med scrapværdien. Netop derfor vil man kunne argumentere for, at udmålingen af risikoen forbundet med et aktiv vil være dette aktivs andel i den totale porteføljens risiko. Beta vil kunne benyttes til at beregne denne andel, og man vil derfor kunne benytte CAPM til at beregne diskonteringsraten for scrapværdien, hvis man vel at mærke kender betaværdien.

CAPM-modellen er som følger:

$$r = r_f + \beta(r_M - r_f)$$

Hvor r er det forventede afkast på aktivet, r_f er den risikofri rente, eksempelvis nationalbankens rente eller statsobligationer, r_M er markedsporteføljens forventede afkast, og β er betaværdien, der måler den systematiske risiko. Rationalet ved at bruge modellen i forhold til scrapværdien er, at diskonteringsraten skal afspejle den givne risiko forbundet med scrapværdien. Jo større risikoen er, jo højere er diskonteringsraten. Hvis man har en portefølje af aktiver, vil det eneste, man skal beregne eller finde frem til være betaværdien. Da det forventede afkast i CAPM netop tilpasses, således at afkastet afspejler den givne risiko, vil diskonteringsraten på denne måde tilpasses risikoen forbundet med scrapværdien.

Spørgsmålet ladt tilbage er, hvordan man estimerer betaværdien, så den afspejler risikoen forbundet med scrapværdien. James S. Schallheim giver tre bud.⁶⁹

En mulighed er at måle prisen på tilsvarende aktiver over tid på det relevante marked for brugte aktiver, og sammenholde værdierne med afkastet for markedsindekset over tid. Fordelen ved denne metode er, at den måler den økonomiske nedskrivning af værdi på aktiverne direkte. Derudover giver det også information om, hvordan markedet for de brugte aktiver opfører sig, og dermed information om risikoen forbundet hermed. Det kan dog være svært at få data over priser på de pågældende brugte aktiver over tid. Især ved højt specialiserede aktiver, kan det være praktisk talt umuligt at skaffe et datasæt der er omfattende nok. Bilbranchen har eksempelvis et omfattende datamateriale til rådighed om brugtbilmarkedet, og det vil her være muligt at skaffe den påkrævede datamængde.

En anden mulighed vil således være at måle betaværdien for en virksomhed eller en gruppe af virksomheder, der producerer det pågældende aktiv, justeret for deres gældsoptagelse⁷⁰. Ved at fjerne

⁶⁸ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 158.

⁶⁹ ⁶⁹ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S. 159

deres gældsoptagelse vil betaværdien være renset for usikkerhed forbundet med andelen af gæld i virksomheden. Betaværdien vil herefter kunne afspejle risikoen forbundet med det pågældende aktiv. Metoden kræver, at virksomheden udelukkende producerer det pågældende aktiv, da det ellers ikke vil afspejle risikoen forbundet med det pågældende aktiv. Man antager her, at risikoen forbundet med at producere aktivet, er tæt forbundet med risikoen og værdien af aktivet over tid. Økonomerne på General Motors har eksempelvis set på priserne på brugtbilsmarkedet for at forsøge at forudsige efterspørgslen på nye biler. Der kan argumenteres for, at det ikke er lykkedes dem fuldstændigt at forudsige markedet.

En tredje mulighed er at bruge samme fremgangsmåde som den andennævnte, men at foretage målingen på en eller flere virksomheder, der er brugere, af det pågældende leasede aktiv. Det vil kun være muligt i få tilfælde, hvor virksomhederne næsten udelukkede bruger det pågældende aktiv og ikke har andre aktiviteter. Det kan eksempelvis lade sig gøre inden for flyindustrien.

Der kan argumenteres for, at James S. Schallheims fremstilling af CAPM er for ukritisk. Hvis man forestiller sig en længerevarende leasingaftale, er det ikke sikkert, at det forventede markedsafkast og den risikofri rente forbliver uændret over den pågældende periode. På trods af de historiske data, kan de fremtidige værdier være forbundet med stor usikkerhed. Derudover vil betaværdien af det pågældende aktiv ikke nødvendigvis være stabil over tid. Det vil tillige skabe usikkerhed. W. D. Fraser er kritisk over for brugen af modellen i forbindelse med diskonterede cash flows af flere grunde⁷¹. Modellen er baseret på perfekte markedsforhold, fuld information, ingen skatter og ingen transaktionsomkostninger. Der argumenteres for, at eksempelvis ejendomsmarkedet ikke er et perfekt marked i forhold til disse kriterier, og at der derfor vil være stor usikkerhed forbundet med disse antagelser. Modellen er oprindeligt baseret på én periode, men der er generelt enighed om, at modellen kan bruges som en flerperiodesmodel. Dette vil ydermere bidrage til usikkerheden af de ovenfor nævnte grunde. Jo længere perioden strækker sig over, jo større usikkerhed er der forbundet med at bruge den. Fordelen med CAPM er at den giver et objektivi mål på risiko, men modellen skal bruges med forsigtighed. Vurderingen af, hvilken fremgangsmåde man skal vælge må afspejles af det materiale, man har til rådighed for vurderingen. CAPM vil praktisk taget være umulig at bruge ved højt specialiserede aktiver, hvor man i meget begrænset omfang, eller slet ikke har datamateriale til rådighed.

Konklusionen er, at der ikke er nogen entydig løsning på problemerne forbundet med at estimere nutidsværdien af scrapværdien. Det er også derfor, at leasingtager vælger at overdrage denne risiko til leasinggiver. Hvis leasingtager kunne estimere risikoen præcist, ville risikoargumentet for at vælge leasing forsvinde.

4.4.8 Kort om kapitalstrukturen

Der er bred enighed om, at leasing er et substitut for gældoptagelse i den akademiske litteratur. I NAL-analysen antager man, at de er substitutter, da sammenligningen udelukkende går på, hvad der er mest økonomisk rentabelt. Valget af leasing og gældoptagelse er dog ikke uden betydning. Hvis man ikke kan udnytte de skattemæssige afskrivninger, kan det være fordelagtigt at lease, så man overgiver afskrivningsretten til en anden part. Der er flere modeller, der behandler kapitalstrukturen. Miller og

⁷⁰ Hamada har udviklet en model til dette formål. Det er udenfor denne fremstilling at behandle det mere uddybende.

⁷¹ Fraser, W. D.: Cash-flow appraisal for property investment (2004), New York, Palgrave Macmillan. S.124.

Modigliani⁷² (M&M) behandler kapitalstrukturen og kommer frem til, at leasingydelse skal forhøjes, således at fradragsværdien af skatten på leasingydelse indregnes. Harry DeAngelo og Ronald Masulis kommer også med et bud på, hvordan leasing skal behandles i forhold til kapitalstrukturen⁷³. De mener, at skatteskjold, der ikke stammer fra gæld, her hovedsageligt henviser til de skattemæssige afskrivninger, udligner en virksomheds skattefordel af gæld. Skatteskjold, der ikke stammer fra gæld, kan erstatte skatteskjold fra gæld. Det vil dermed få virksomheden til at låne mindre, når de har skatteskjold der ikke stammer fra gæld. Lewis og Schallheim har opstillet en model, der antager, at gæld og leasing komplementerer hinanden⁷⁴. Modellen viser, at den optimale gældsstruktur ikke er ens, ved valget af leasing eller gældsoptagelse. De illustrerer tre hovedpointer. De viser, at en virksomheds værdi kan maksimeres ved en kombination af gæld og leasing. Derefter viser de, at leasing kan være fordelagtig i markeder med fuldstændig konkurrence, selvom både leasingtager og leasinggiver har samme marginale skatteprocent. Til sidst viser de, at samspelet mellem leasing og gæld kan opmuntre leasingtager til at forøge andelen af gæld i virksomheden, i forhold til udelukkende at have mulighed for gældsoptagelse. Der er derfor ikke fuldstændig klarhed over behandlingen af leasingaftaler i forbindelse med en virksomheds kapitalstruktur. Det vil dog heller ikke være relevant at lave en analyse af kapitalstrukturen i forbindelse med en lease eller -købssituation i alle tilfælde.

4.4.8.1 Værdien af købsoptioner og lignende i leasingaftalen

Optioner kan aftales i leasingkontrakten. Det kan eksempelvis aftales, at aktivet kan købes af leasingtager ved leasingaftalens ophør. Det kan også aftales, at leasingtager har mulighed for at forny leasingaftalen eller opsig leasingaftalen. Sådanne optioner kan være utrolig værdifulde, men svære at prisfastsætte. Til at prisfastsætte sådanne optioner kan man bruge Black and Scholes Option Pricing Model⁷⁵. Modellen kan anvendes ved leasingkontrakter ved at foretage nogle tilpasninger.⁷⁶ Modellerne vil ikke blive gennemgået i opgaven. Det er dog vigtigt at være opmærksom på værdien af disse optioner ved indgåelse af leasingaftaler, da de kan udgøre en betydelig faktor ved vurderingen af værdien af en leasingaftale. Værdien af købsoptioner og lignende må ikke undervurderes. En undersøgelse af halvt nedsænkkelige bordetårn⁷⁷ viser, at værdien af en option til forlængelse kan øge kontraktens værdi groft beregnet 52 %, mens en opsigelsesklausul kan nedsætte værdien 10 %. Optioner har derfor utrolig stor betydning i dette marked, og man bør ikke se bort fra deres potentielle værdi ved indgåelse af leasingaftaler.

⁷² Modigliani Franco og Miller Merton H. (1958) "the cost of Capital Corporation, Finance, and the Theory of investment" American Economic Review, 48 s. 261-297.

⁷³ DeAngelo Harry og Masulis Ronald (Marts 1980) "Optimal Capital Structure Under Corporate and Personal Taxation" Journal of Financial Economics, 8 s. 3-30.

⁷⁴ Schallheim James S. (1994). Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making Boston, Harvard Business School Press. S.105

⁷⁵ Fisher Black and Myron Scholes, option pricing model.

⁷⁶ Se Copland Thomas E. & Weston Fred J (1982) "A note on the evaluation of Cancellable Operating leases" Financial Management, Vol. 11, no. 2 s. 60-67. Miller Merton H. & Upton Charles W. (1976) "leasing, Buying and the Cost of Capital Services" The Journal of Finance. Vol. 31. No. 3 s. 761-786. McConnell John J. & Schallheim James S. (1985) "A model for the Determination of "Fair" Premiums on Lease Cancellation Insurance Policies" The Journal of Finance, Vol. 40. No.5 s. 1439-1457.

⁷⁷ Kenyon Chris & Tompaidis Stathis (2001). Real Options in Leasing: The Effect of Idle Time. Operations Research, vol. 49, No. 5 s. 675-689.

4.5 Diskussion

Leasing er en udbredt finansieringsform, der fortsat bliver mere udbredt. Den økonomiske betydning af selve klassificeringen af leasingaftaler opdelt i finansiel og operationel leasing er begrænset. Klassificeringen rent skattemæssigt er ikke bundet af disse begreber, men har stor økonomisk betydning. (De skattemæssige konsekvenser behandles i afsnit 5). Sondringen mellem finansiel og operationel leasing kan have stor betydning i internationale leasingaftaler, hvor eksempelvis USA har regler for klassificering af en leasingaftale som en true lease aftale. Derudover har det eksempelvis betydning for den regnskabsmæssige behandling i nationale forhold.

De oftest nævnte begrundelser for at vælge leasing er transaktionsomkostningerne ved de helt korte leasingaftaler. Usikkerheden forbundet med at købe et aktiv nævnes også ofte, og ligeledes de skattemæssige fordele der kan opstå.

Clifford W. Smith Jr. Og L. MacDonald Wakeman peger på otte ikke-skattemæssige begrundede faktorer, der gør beslutningen om at vælge leasing som finansieringsform mere sandsynlig.⁷⁸ Kort opsummeret kan man sige, at det er mest sandsynligt, at der indgås leasingaftaler for ikke-specialiserede aktiver, der ikke er følsomme over for brug og vedligeholdelse. Derudover peger de på, at det kan have betydning, at virksomheder er underlagt begrænsninger i vedtægter og lignende for gældsoptagelse eller, at en virksomhedsledelses aflønning, er afhængig af afkastet på den investerede kapital. Ejerkredeksens risikoreduktion og leasinggivers komparative fordel ved bortskaffelse kan også være vigtig.

Regnskabs fremstående kan næves som en usaglig begrundelse for at vælge leasing. Hans Bonde Christensen og Kenneth Sommer Jensen har undersøgt den regnskabsmæssige klassifikation af forskellige leasingaftaler og kommer frem til, at den rutinerede regnskabslæser vurderer regnskabet ensartet uanset forskellig klassifikation af leasingaftalerne. Begrundelsen vil derfor være usaglig, og man skal huske på, at denne vurdering af regnskabet ikke skaber nogen værdi i selv. Derudover nævnes ledelsens aflønningsform som et usagligt kriterium og muligheden for at opnå 100 % finansiering af aktivet. I praksis vil der sjældent være 100 % finansiering, da der typisk kræves forudbetaling af leasingydelse som en form for depositum.

Den regnskabsmæssige vurdering følger i væsentlighed IAS 17. Der sondres mellem finansielle og operationelle leasingforhold. De finansielle leasingforhold skal indregnes i balancen på lige fod med virksomhedens andre aktiver. Der er således opretholdt et kriterium om økonomisk ejerskab i forhold til den regnskabsmæssige behandling af de finansielle leasingaftaler. De operationelle leasingforhold skal ikke indregnes i balancen. Denne forskel i behandlingen, sammenholdt med den ikke helt klare sondring mellem hhv. finansiel og operationel leasing, gør, at nogle erhvervsdrivende søger at udnytte denne klassifikationsforskel. Det antages at kunne gennemskues og derudover anses det ikke for at være værdiskabende.

Værdien af en leasingaftale kan være svær at opgøre. De mest gængse modeller er gennemgået. Tarun K. Mukherjee har lavet en empirisk undersøgelse af 103 af The Fortune top 500 U.S industrial corporations, og fundet frem til, at størstedelen bruger en NPV/NAL-analyse og/eller en IRR-analyse. Undersøgelsen

⁷⁸ *Smith Jr Clifford W. Og Wakeman L. MacDonald: (1984) Determinants of Corporate Leasing Policy. The Journal of Finance Vol. 40, No. 3. S. 895-908.*

omfatter også fem af de store tekstbøger på finansieringsområdet og deres anbefalede fremgangsmåde ved opgørelsen af leasingaftaler. De peger alle på IRR og NAL/NPV som foretrukne fremgangsmåder. Enigheden om fremgangsmåden ved opgørelse af leasingaftaler er derfor rimelig konsistent. Der er derimod ikke helt enighed om, hvilke diskonteringsrater der skal benyttes til de forskellige cash flows, hvordan scrapværdien skal behandles, hvordan vedligeholdelsesomkostningerne skal behandles. Der er bred enighed om, at det er leasingbetalingerne justeret for skat, der skal diskonteres.

Svagheden ved NPV-analysen er, at finde den rette diskonteringsrate til de forskellige cash flows. Dette problem løses ved IRR-analysen, hvor man i stedet estimerer diskonteringsraten eller rettere sagt det forventede afkast. Problemet med IRR-analysen er, at man ikke kan justere de forskellige cash flows til deres respektive risiko. Dette udgør ikke et så stort problem i forhold til leasingydelse, men ved behandlingen af scrapværdien, der oftest vurderes til at have en større risiko, kan det være problematisk at anvende IRR-analysen. Nogle foretrækker IRR-analysen frem for NPV, da IRR-analysen giver et procenttal, mens NPV angiver et faktisk tal. Der er nogle faldegruberne ved IRR-analysen, som man skal være opmærksom på, hvor der kan være flere resultater. Hvis man kender faldgruberne og er opmærksom på behandlingen af scrapværdien, kan analysen være god, man bør dog være opmærksom på, at man i princippet beregner diskonteringsfaktoren, og det derfor ikke er muligt at justere denne, så den er tilpasset alle cash flows individuelt. Nogle anbefaler, at man foretager både en IRR og en NAL-analyse.

Ækvivalent lån-metoden kan også benyttes. Hvis man kender leasingbetalingerne, afskrivningerne og omkostningerne ved at erhverve aktivet, kan beregningerne foretages for hver periode individuelt. Modellens svaghed er den manglende stillingtagen til scrapværdien og eventuelle driftsomkostninger, og at der heller ikke tages stilling til andre eventuelle skatteforhold end afskrivningsretten. Modellen tager heller ikke stilling til omkostningerne forbundet med financial distress og konkurs. Problemet med at estimere diskonteringsraten er derimod løst. James S. Schallheim forsøger at sætte modellen sammen med Bowers model, og man inddrager således Bowers behandling af scrapværdien, men løser således ikke dette problem selvstændigt. Modellen er ikke særlig udbredt i praksis, og måske med god grund: Den manglede stillingtagen til financial distress og konkurs synes problematisk, hvis man eksempelvis ser på Silvarama Krishnan og R. Charles Moyers undersøgelse af konkursomkostningerne forbundet med valget af leasing, kommer de frem til at omkostningerne forbundet med konkurs, er forskellig ved gældsoptagelse og leasing. Antagelsen om, at omkostningerne ved at låne er de samme som omkostningerne ved at lease, kan derfor anfægtes med nogen tvivl. Kender man leasingbetalingerne, afskrivningerne og omkostningerne ved at erhverve aktivet for alle perioderne og afdragene for det ækvivalente lån, kan modellen være god til at sammenligne de to.

Den eneste model der reelt har løst problemet med diskonteringsraten for alle cash flows er IRR-modellen. Modellen skal dog benyttes med forsigtighed, da man antager, at diskonteringsraten er den samme for alle cash flows, og dette kan især være problematisk med hensyn til behandlingen af scrapværdien. NAL-analysen tager som udgangspunkt ikke stilling til den rette diskonteringsrate, men lader være op til brugeren af modellen at estimere disse enkeltvis. Ækvivalent lån- metoden løser kun problemet delvist, da den forslåede behandling af scrapværdien gør, at man i den forbindelse skal estimere scrapværdien. Der er forskellige bud på, hvilken diskonteringsrate der skal bruges. Flere peger på, at diskonteringsraten skal tage hensyn til risici ved de forskellige cash flows. Der forslås, at man kan bruge virksomhedens virksomhedens låneomkostninger eller WACC (weighted average cost of capital) som diskonteringsrate. De forslås også, at

de risikable cash flows forhøjes, uden at der gives en nærmere forklaring på, hvordan det skal gøres. Leasingbetalingerne kan fastsættes med forholdsvis stor sikkerhed, især hvis der kræves sikkerhed i form af depositum af fremtidige leasingbetalinger. Leasingbetalingerne tager ved fastsættelsen allerede stilling til risikoen forbundet med aftalen, derved vil den største risiko være forbundet med scrapværdien.

Leasingbetalingerne bliver fastlagt på baggrund af følgende faktorer: Leasinggivers kapitalomkostninger vil afspejle sig i leasingbetalingerne. Hvis der er stor risiko for misligholdelse, vil dette også afspejle sig i leasingbetalingerne. Transaktionsomkostningerne har ligeledes betydning, som det næves i Chris Kenyon og Stathis Tompaidis' artikel, har den periode, leasingaktivet kommer til at stå ledigt hen, indflydelse på størrelsen af leasingydelse. Hvis det er aftalt, at det pågældende aktiv skal serviceres, vil prisen for dette også skulle indregnes i leasingbetalingerne. Aktivets type og forventede scrapværdi skal også indføres i leasingydelse. Hvis det er et højt specialiseret aktiv, der stort set er umuligt at sælge på et sekundært marked, vil leasingydelse prissættes højt. Dette er en af grundene til, at man sjældent ser leasing inden for højt specialiserede aktiver, medmindre leasingperioden er aftalt over hele leasinggenstandens levetid og med høje omkostninger for opsigelse for leasingtager. Leasinggivers brug af skattereglerne har også betydning, da leasingtager typisk opgiver afskrivningsretten til aktiverne i forbindelse med leasingaftalen forudsættes det, at leasinggiver kan udnytte denne afskrivningsret. Optionerne i kontakten kan være utrolig betydningsfulde. Ser man Chris Kenyons og Stathis Tompaidis undersøgelse af et halvt nedsænket boretårn, viser det sig, at optioner i visse tilfælde kan have stor værdi. Derudover vil konkurrencen i markedet have indflydelse på leasinggivers prisfastsættelse af leasingydelse.

Både leasingtager og leasinggiver kan have svært ved at estimere scrapværdien for det leasede aktiv efter endt brug. Det vil typisk være leasingtager, der har retten til scrapværdien, og det vil derfor være mest relevant for leasingtager at vurdere aktivets scrapværdi. For at vurdere fordelagtigheden af leasingaftalen frem for anden finansiering kan leasinggiver også have en interesse i at estimere værdien. Den største forskel mellem leasing og gældsfinansieret køb er scrapværdien. Man har set eksempler på, at togvogne over en leasingperiode er steget i værdi i 70'erne, og på at store selskaber er gået konkurs på grund af introduktion af nye teknologisk overlegne produkter på EDB-markedet. Der næves i opgaven nogle metoder til fastlæggelse af scrapværdien, som kan fastlægges på baggrund af erfaringsmæssig ekspertise, hvor den eksempelvis deles op i grupper af 0 %, 5 %, 10 % osv. af aktivets nyværdi efter leasingperiodens udløb. Den anden metode, der nævnes, er en sammenligning af priserne over tid. Dette kræver, at man har datamateriale til rådighed, og det kan være svært at anskaffe sig, hvis produkterne er specialiserede. Det nævnes, at diskonteringsraten kan estimeres ved hjælp af CAPM (Capital Asset Pricing Model), hvor det antages, at leasinggiver har en diversificeret portefølje af leasingaftaler. Den systematiske risiko vil ikke kunne fjernes, men den ikke-systematiske risiko forbundet med investeringen kan på denne måde udryddes. Problemet vil herefter være at estimere betaværdien i modellen, der skal afspejle den givne risiko forbundet med aktivet. Der gives tre bud på, hvordan betaværdien kan estimeres. Den første mulighed er at måle prisen på det relevante marked for brugte aktiver og sammenholde denne med markedsafkastet over tid. Den anden mulighed er at finde en betaværdi for en virksomhed eller en gruppe af virksomheder, der producerer det pågældende aktiv. Der bliver estimeret betaværdier af de største børsnoterede virksomheder, og hvis man justerer værdien for gældsoptagelse, vil den afspejle det pågældende aktivs risiko og kan dermed benyttes som diskonteringsrate for scrapværdien. Den tredje metode er den samme som for børsnoterede virksomheder, der producerer aktivet, men hvor betaværdien tages fra brugere af det pågældende aktiv, der ikke har anden aktivitet end den forbundet med aktivet i

stedet for, eksempelvis selskaber, der udbyder flyrejser. W. D. Fraser er kritisk over for modellen, da han mener, at det forventede markedsafkast og den risikofri rente kan ændre sig over tid. Derudover mener han, at der er stor risiko forbundet med estimeringen af fremtidige værdier af aktivet, da disse, selvom de er estimeret på baggrund af historiske data, kan ændre sig uforudsigeligt over tid.

Det har været diskuteret om kapitalstrukturen har nogen betydning for gældsoptagelsen. Der er bred enighed om, at gæld og leasing er substitutter i den akademiske litteratur. Lewis og Schallheim har opstillet en model, der viser, at gæld og leasing komplementerer hinanden. De kommer frem til, at der teoretisk vil være en højere andel af gæld, når de komplementerer hinanden. Kapitalstrukturen vurderes derfor godt at kunne have betydning, men det kræver en høj finansiel gearing, før det får indflydelse.

Optioner i leasingaftalen kan have stor betydning. Området er kun kort behandlet i opgaven, udelukkende med den hensigt at vise vigtigheden i ikke at overse værdien af en option. Optionerne kan eksempelvis estimeres med en modificeret udgave af Black and Scholes.

En af de oftest nævnte grunde til at vælge leasing er mindskning af risiko. Silvarama Krishnan og R. Charles Moyers' undersøgelse fokuserer på konkursomkostningerne forbundet med leasing. De danske forhold er ikke behandlet i opgaven, men problemstillingen kan gøre sig gældende i internationale leasingforhold. Da scrapværdien har vist sig utrolig svær at estimere, er det ikke overraskende, at en stor del af risikoen forbundet med at købe frem for at lease er ved estimeringen af denne. Der vil både være risiko forbundet med selve værdien, men også mulighederne for at afsætte aktivet på et sekundært marked. Ved at vælge leasing får man sikkerhed i sine cash flows i form af faste leasingbetalinger, hvis det antages, at der ikke pålægger leasingtager en købsforpligtelse. Derudover mindsker det generelt risikoen forbundet med ejerskab af aktivet. Scrapværdien kan i princippet også udgøre en mulighed for økonomisk gevinst, hvis den viser sig højere end forventet efter endt brug. Ved at vælge leasing mister man typisk denne gevinstmulighed. Ved hjælp af risikospredning vil leasinggiver typisk bedre kunne tåle et tab forbundet med scrapværdien. Leasinggiver spreder typisk sin risiko, således at den dækker et bredt område og vil ikke være så sårbar over for markante ændringer i leasingaktivets scrapværdi som leasingtager. Leasinggiver mindsker sin egen risiko ved at vælge ikke specialiserede leasingaktiver. Vælger leasinggiver at tilbyde højt specialiserede aktiver, vil leasingtager få stor forhandlingsstyrke, da leasinggiver har ringe mulighed for at lease aktivet til en anden kunde eller afsætte aktivet på et sekundært marked. Hamid Mehran, Robert A. Taggart og David Yermacks undersøgelse af sammenhængen mellem ejerskab og valget af finansieringsform viser, at CEO's med høje ejerandele forsøger at reducere deres sårbarhed over for forældelse og andre risici forbundet med ejerskab. For at bibeholde kontrollen over virksomheden er de tilbøjelige til at bruge mere gældsfinansiering end egenfinansiering. Denne store gældssætning vil øge den personlige risiko for CEO'en, og denne vil derfor være tilbøjelig til at vælge finansiering i form af leasing for at nedsætte risikoen for forældelse og andre risici forbundet med aktivet.

4.6 Delkonklusion

Der er mange gode grunde til at vælge leasing frem for andre finansieringsmuligheder. Risikoargumentet er udbredt, men også andre argumenter såsom skattemæssige fordele (Se nærmere i afsnit 5) og transaktionsomkostningerne i forbindelse med kortere leasingaftaler nævnes.

Prisfastsættelsen af leasingydelse beror på både leasingtager og leasinggivers forhold. Derudover vil eksterne forhold, som for eksempel skattereglerne have stor indflydelse ved fastsættelsen af prisen på leasingydelse.

Værdien af en leasingaftale kan være svær at opgøre. Nutidsværdien af leasingydelse kan ofte estimeres forholdsvis sikkert, mens der kan være stor usikkerhed forbundet med at estimere scrapværdiens nutidsværdi. Der er i den akademiske litteratur givet flere forslag til bestemmelsen af scrapværdien og den tilhørende diskonteringsrate, men disse vil i bedste tilfælde være kvalificerede estimater.

Ved valg af metode til opgørelse af værdien fremgår det af opgaven, at de alle har fordele og ulemper. Det vil derfor være oplagt at basere sin beslutning på en kombination af flere modeller, eksempelvis både en IRR- og NPV-analyse, for at sammenligne med et lånefinansieret køb.

Vigtigheden af optioner i kontrakten skal undersøges, og må ikke undervurderes, da disse kan udgøre en væsentlig økonomisk faktor. Vedligeholdelses- og serviceomkostninger forbundet med aftalen, skal inddrages i beslutningsgrundlaget.

Den regnskabsmæssige klassificering mellem henholdsvis operationelle og finansielle leasingaftaler kan give anledning til tvivl. Den rutinerede regnskabslæser bør dog kunne gennemskue tvivlstilfælde og eventuelle fejlklassificeringer, således at dette ikke får nogen betydning for bedømmelsen af regnskabet.

5 Juridisk del

I dette afsnit vil de skattemæssige aspekter af en leasingaftale vil blive gennemgået. Nogle leasingaftaler indgås udelukkende af skattemæssige grunde, mens andre er motiveret af eksempelvis risiko. Det er svært at undgå, at en leasingaftale indeholder skattemæssige aspekter og overvejelser, men i nogle tilfælde viser de sig vigtigere end andre. Det er lagt stor vægt på spørgsmålet om ejendomsretten til leasingaktivet og den deraf medfølgende ret til at foretage skattemæssige afskrivninger, da dette ofte er en betydelig økonomisk faktor i en leasingaftale. Som nævnt i (se afsnit 3) mener nogle at fordelene ved at lease frem for et gældsfinansieret køb mindskes, jo større ligheden bliver mellem de to aftaler.

Under overskriften "finansiel leasing" gemmer der sig et stort antal aftaleforhold indgået med forskellige motiver og formål. Fokus i denne opgave er de tilfælde, hvor leasing indtræder som substitut for køb således at de situationer, hvor leasing søger at dække et kortvarende akut behov, behandles mere perifert. Finansiell leasing indtræder særligt i stedet for køb med ejendomsforbehold og køb finansieret af pengelån med løsøre pant eller anden sikkerhedsstillelse. Den afgørende forskel i mellem disse finansieringsmetoder og leasing er, at det med leasing er muligt for leasinggiver at beholde ejendomsretten til aktivet og foretage skattemæssige afskrivninger på dette. Poul Gade peger på to forhold, der grundlæggende adskiller finansiell leasing fra operationel leasing.⁷⁹ Ved operationel leasing er aftalen ikke et alternativ til en købsaftale, og leasinggiver vil typisk ikke indgå i finansieringsdelen af aftalen for leasingtager. Se nærmere om begreberne finansiell og operationel leasing i afsnit 4.3.

Leasingbegrebet og beskattningen af leasing i dansk skatteret vil blive undersøgt og sammenlignet og med OECD's modeloverenskomsts definitioner, hvor det vil blive vurderet, hvilke bestemmelser indkomst fra leasing beskattes under, og hvordan indkomsten skal fordeles. De relevante bestemmelser i forhold til leasing i den danske skattelovgivning til beskattning af begrænset skattepligtige vil blive gennemgået.

Der gives et par eksempler, hvor forskelligartet kvalifikation kan give anledning til dobbelt beskattning eller lempelig beskattning. Den forskelligartede kvalifikation vil kunne udnyttes i nogle tilfælde, men leasingkonstruktioner, der blot udnytter, at udlandet har lavere skattesats må også forekomme.

5.1 Leasingbegrebet i skatteretten.

Leasingbegrebet i dansk skatteret er ikke klart defineret. Som udgangspunkt er der tale om en konkret bedømmelse af hver enkelt sag.

Civilretligt har sondringen mellem en lejeaftale og en leasingaftale været omdiskuteret i litteraturen. Diskussionen har primært centreret sig om, at leasingaftalen enten kan opfattes som en sui-generis-aftale, altså en selvstændig aftaletype, eller en typevarieret lejeaftale. Poul Gade⁸⁰ argumenterer for, at aftalen skal opfattes som en typevarieret lejeaftale, da leasingydelse fastsættes ud fra andre kriterier end lejedydelserne. Derudover kan aftalen siges at være substitut for køb, hvor udlejers deltagelse er finansielt motiveret, og hvor det er udlejer, der har udvalgt genstanden. Skatteretten er ikke bundet af den civilretlige klassificering, men kan inddrage den i sit fortolkningsgrundlag.

⁷⁹ Gade, Paul (1997). Finansiell leasing – Leje og leasing af erhvervsløse, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag. S. 25

⁸⁰ Gade, Paul (1997). Finansiell leasing – Leje og leasing af erhvervsløse, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag. S. 56

De finansielle leasingaftaler har stor lighed med gældsfinansieret købsaftaler med ejendomsforbehold, men adskiller sig eksempelvis ved at leasingtager som udgangspunkt har ejendomsretten til aktivet. Derudover vil leasingydelsen anses som et vederlag for anvendelsen af aktivet, hvor der sondres mellem et afdrag på købesummen og renteudgifter ved en gældsfinansieret købeaftale. Skatteretligt behandles leasing som en typevarieret lejeaftale, således at det betragtes som leje af aktiver⁸¹. Leasingydelsen må anses som et vederlag for anvendelsen af et aktiv, hvor leasinggiver har ejendomsretten til aktivet. Der sondres ikke mellem finansiell og operationel leasing.

5.1.1 Hvorfor er klassifikationen vigtig i skattemæssig sammenhæng

Det kan have store konsekvenser hvis skattemyndighederne tilsidesætter en leasingaftale og eksempelvis anser det, for at være en købsaftale i stedet for. Leasingtager vil i denne situation skattemæssigt kunne stilles som ejer af det pågældende aktiv og kan dermed ikke få skattefradrag for leasingydelsen. Leasingtager vil herved få mulighed for at foretage skattemæssige afskrivninger på aktiverne og fradrage renter. Leasinggiver vil blive stillet, som om han har solgt aktivet, og indtægterne ved "udlejningen" skal splittes op i et ikke-skattepligtigt afdrag på købesummen og i skattepligtige renteindtægter.⁸²

Da leasing ikke er klart defineret i dansk skatteret, er domspraksis en vigtig kilde til forståelse af begrebet i skattemæssig sammenhæng. Ligningsrådets afgørelse TfS 2000, 532 LR angik bindende forhåndsbesked om tvungen sambeskatning mellem to danske selskaber og nogle selskaber beliggende i et lavbeskatningsland, og om hvorvidt der forelå finansiell virksomhed efter selskabslovens § 32. Til støtte for vurderingen fremførte ansøgeren begrebet finansiell leasing som defineret i International Regnskabsstandard nr. 17 (IAS 17). Ligningsrådet kom frem til, at skattemyndighederne ikke ved administration af selskabsskattelovens § 32 er bundet af IAS 17's definition af finansiell leasing, men at der var tale om en konkret bedømmelse af hver enkelt sag. Det forhindrer dog ikke, at IAS 17's definition kan indgå som et element blandt flere ved fastlæggelsen af begrebet. De danske skattemyndigheder følger derfor ikke nødvendigvis det regnskabsmæssige begreb finansiell leasing, men kan inddrage det som element ved fastlæggelsen af begrebet.

5.1.1.1 Klassifikationen internationalt

Der er stor forskel på, hvordan man vurderer en leasingaftale internationalt. Grundlæggende kan man sondre mellem to tilgange til vurderingen. Den ene lægger vægt på det økonomiske ejerskab af aktivet, mens den anden lægger vægt på det juridiske ejerskab⁸³. I USA har man opstillet retningslinjer for, hvornår aftalen kan anses som en "true lease"-aftale. Generelt kan man sige, at der i amerikansk lovgivning kræves økonomisk substans frem for juridisk form. I Tyskland er det ligeledes vigtigt, hvem der er den økonomiske ejer af det leasede aktiv. Hvis leasinggiver anses som ejer af aktivet, så anses transaktionen som leasing. Hvis lejeren reelt set er ejer af det leasede, bliver transaktionen revurderet som salg af aktivet til leasingtager. I Storbritannien lægges vægten på juridisk ejerskab frem for økonomisk substans. I Danmark lægges vægten også på juridisk ejerskab frem for økonomisk substans, men det juridiske ejerskab er ikke ubetinget. En købsforpligtelse i leasingaftalen kunne medføre at ejendomsretten til aktivet kan anses som leasingtagers, i hvert fald i forhold til de skattemæssige afskrivninger. Det er vigtigt at fastslå, at det, der

⁸¹ Pedersen, Erik (Denmark): Leasing taxation 2008 edition, tax. KPMG. KPMG U.K.s. 216.

⁸² Wind Andersen Kim: (2005) Skattemæssig behandling af leasingudgifter – Udvalgte skatteretlige problemer INSPI nr. 4. S. 38-41

⁸³ Mehta, Amar (2005). International Taxation of Cross-border Leasing Income, Amsterdam, IBFD Publications BV. S. 7.

anses som en "true lease"-aftale i Tyskland ikke nødvendigvis vil blive anset som en "true lease" -aftale i USA. På trods af enigheden i bedømmelsen om juridisk eller økonomisk ejerskab, vil der derfor stadig være forskelle i den skattemæssige behandling.

Hvordan de involverede lande klassificerer leasingaftalen kan have stor betydning i grænseoverskridende leasingforhold. Der kan eksempelvis opstå tilfælde, hvor det kan udnyttes, at der tilfalder skattefordele til den økonomiske ejer af aktivet i det ene land og den juridiske ejer i det andet land. Her vil både leasingtager og leasinggiver teoretisk set kunne opnå fradragsret. Det vil i dette tilfælde være oplagt at leasinggiver er hjemmehørende i den stat, hvor ejerskabet bedømmes efter kriteriet om juridisk ejerskab. Leasingtager vil herved kunne anses som den økonomiske ejer af aktivet i den anden kontraherende stat, hvor der bedømmes efter kriteriet om økonomisk ejerskab. Hvis leasinggiver er hjemmehørende i en stat hvor der bedømmes efter kriteriet om økonomisk ejerskab, og der leases til en stat med kriteriet om juridisk ejerskab, vil muligheden for dobbelt klassificering af ejerskabet ikke være til stede. Det økonomiske ejerskab vil her være i en stat der vurderes efter juridisk ejerskab, og dermed vil dobbeltklassificeringen ikke opstå.

Forestiller man sig et tilfælde, hvor begge lande lægger vægt på, hvem der er den juridiske ejer af aktivet, ville dette som udgangspunkt ikke både kunne være leasinggiver og leasingtager. To lande, der begge kvalificerer efter kriteriet om økonomisk ejerskab, vil ikke nødvendigvis vurdere det økonomiske ejerskab ensartet. Der kan således godt opstå en situation, hvor to forskellige lande anser hver sin part som økonomisk ejer af aktivet baseret på forskellige vurderingskriterier. De involverede landes klassifikation kan derfor have stor indflydelse på strukturen i leasingarrangementet. For at forhindre denne udnyttelse har nogle lande, herunder Danmark, valgt at indføre double-dip-bestemmelser, hvor man under nærmere angivne omstændigheder ikke kan få det samme fradrag to gange. Se nærmere i afsnit 5.9.

5.2 Forholdet mellem civilret og skatteret

Skatteretten er ikke bundet af den civilretlige kvalifikation af leasing. Den civilretlige behandling inddrages til tider i den skatteretlige vurdering. Den civilretlige behandling vil således blive gennemgået med henblik på at finde ligheder og forskelle ved den skatteretlige og civilretlige behandling.

5.2.1 Civilretlig tilsidesættelse efter KAL § 6 stk. 2

I skattemæssig sammenhæng er sondringen mellem leasingaftale og en maskeret købsaftale interessant. Tilsidesættelse af en leasingaftale med det argument, at det er en maskeret købsaftale kunne få store skattemæssige konsekvenser. En stor del af domspraksis på området omhandler retten til at foretage skattemæssige afskrivninger i forbindelse med ejerskabet af leasingaktivet. I flere sager er der henvist til Kreditaftalelovens § 6 stk. 2. Der står i KAL § 6 stk.2 at *som køb med ejendomsforbehold anses også en aftale, der er betegnet som lejekontrakt, eller hvorefter betalingen i øvrigt fremtræder som vederlag for brug af tingen, såfremt det må antages at have været meningen, at modtageren af tingen skal blive ejer af den*. Læser man den i opgaven nævnte domspraksis⁸⁴ fremgår det, at det i forbindelse med ejerskab antages at KL § 6 stk. 2 efter omstændighederne i sig selv kan finde anvendelse på leasingaftaler. Det vil medføre, at afskrivningsretten ikke tilkommer den formelle ejer/udlejer, hvis leasingaftalen indeholder både en købsret og købspligt for leasingtager til restgælden/restværdien ved ophør. Den civilretlige klassifikation antages derfor at følge den skattemæssige i visse tilfælde, men ikke ubetinget. Aftaler er

⁸⁴ Se den nævnte domspraksis i afsnit 5.2.2.

tilsidesat såvel civilretligt som skattemæssigt, hvor leasingaftalen er blevet anset som en maskeret købeaftale. Poul Gade argumenterer for, at der skattemæssigt er bredere hjemmel til at tilsidesætte en leasingaftale og anse den som en maskeret købeaftale, og at den civilretlige tilsidesættelse indebærer at aftalen altid kan tilsidesættes skattemæssigt⁸⁵.

I praksis vil konflikterne typisk opstå i følgende tilfælde: For det første kan leasingtager have en interesse i at påråbe sig bestemmelsen for dermed at komme ind under kreditaftalelovens bestemmelser og også på grund af muligheden for at opnå retten til at foretage skattemæssige afskrivning på aktivet. For det andet kan leasingtagers kreditorer have en interesse i at påråbe sig bestemmelsen, da det kan betyde, at leasinggivers ejendomsret fortrænges, hvis aftalen tilsidesættes. Muligheden for at gøre udlæg i aktivet åbner sig herved, forudsat at der ikke er foretaget et gyldigt ejendomsforbehold. For det tredje kan skattemyndighederne påråbe sig bestemmelsen for at tilsidesætte leasingaftalen, ved at anse den som en maskeret købsaftale.

Der er flere konsekvenser ved tilsidesættelse af leasingaftaler efter KL § 6 stk. 2: Udlejer kan betragtes som sælger, der dog ofte i kraft af leasingkontraktens bestemmelser vil have taget et gyldigt ejendomsforbehold. Tilbagebetaling af leasingobjektet vil herefter være underlagt kreditaftalelovens bestemmelser⁸⁶. Skattemæssigt kan parterne blive anset som køber og sælger, og dermed kan leasingtagers ret til at foretage skattemæssige afskrivninger falde bort med virkning fra aftalens indgåelse. Leasingafgiften vil herefter anses som et ikke-fradragsberettiget afdrag på købesummen, og leasinggiver bliver ikke indkomstskattepligtig af leasingindtægten, da den må betragtes som et afdrag på købesummen. Den part, der vil anfægte leasingaftalen, skal bevise, at leasinggiver har haft til hensigt at omgå reglerne i kreditaftaleloven⁸⁷, og at parterne ved aftalens indgåelse har haft det fælles formål, at leasingtager skulle erhverve ejendomsretten til aktivet gennem aftalen, men at skattemyndighedernes bevisførelse muligvis er noget lempeligere end leasingtagers eller kreditors.

Udgangspunktet både civilretligt og skatteretligt er, at leasingaftaler ikke er maskerede købsaftaler. Det afgørende kriterium civilretligt i forbindelse med KL § 6 stk. 2 er om udlejeren på forhånd har fraskrevet sig muligheden for at få fordel af, at genstandens værdi ikke er faldet så meget som forud kalkuleret i aftaleperioden⁸⁸. Dvs. hvis leasinggivers økonomiske interesse allerede ved aftalens indgåelse er frafaldet, og risikoen for udviklingen i aktivets værdi udelukkende påligger leasingtager, samtidig med at udlejeren har fraskrevet sig muligheden for at opnå profit fra aktivets værdi ved aftalens udløb, kan aftalen tilsidesættes. Opstår den situation, at leasingaftalen er lavet, således at aftalen i denne forbindelse er ekstraordinær fordelagtig, vil aftalen også af denne grund kunne tilsidesættes⁸⁹. Ejendomsretten til aktivet

⁸⁵ Gade, Paul (1997). *Finansiell leasing – Leje og leasing af erhvervsøkonomer*, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag s. 353. Se derudover UfR 1973.173H hvor højesterets objektive vurdering af en entreprenørs leje af en maskine til en møbelfabrik, førte til at aftalen ikke kunne tilsidesættes, da de subjektive forhold hos parterne ikke kunne medføre at aftalen kunne tilsidesættes.

⁸⁶ Reglerne i kreditaftaleloven vil ikke behandles nærmere i denne fremstilling

⁸⁷ Gade, Paul (1997). *Finansiell leasing – Leje og leasing af erhvervsøkonomer*, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag s. 353

⁸⁸ Gade, Paul (1997). *Finansiell leasing – Leje og leasing af erhvervsøkonomer*, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag s. 354

⁸⁹ Se eksempelvis UfR 1976.588 V hvor en entreprenør havde lejet materiel med en købsoption, hvor der var beregnet nedslag i leasingydelserne ved udnyttelse af optionen. Aftalen blev ikke tilsidesat, da købesummen tog hensyn til materiellets værdi.

vil således ikke kunne gives til leasingtager uden nogen form for kompensation, da aftalen herved kan tilsidesættes.

En forkøbsret til aktivet vil ikke i sig selv indebære, at aftalen tilsidesættes. Det afgørende i denne sammenhæng er, at leasinggiver stadig har mulighed for at få del i det overskud, der kan opstå ved salg efter leasingperiodens afslutning. En køberet til en given pris vil heller ikke indebære, at leasingaftalen tilsidesættes, det afgørende er, om køberetten vil udelukke leasinggivers gevinstmulighed fuldstændigt⁹⁰. Gør den det, vil aftalen kunne tilsidesættes. *Usædvanlige* aftaler kan civilretligt tilsidesættes efter KAL § 6 stk. 2, hvis det vurderes, at formålet er at omgå kreditaftalelovens regler.

5.2.2 Skatteretlig tilsidesættelse i relation til KAL § 6 stk. 2.

Det er et krav i relation til KAL § 6 stk. 2, at aftalens formål er at omgå reglerne i kreditaftaleloven. Skatteretligt opstilles dette krav ikke, da aftalen udmærket kan tilsidesættes, hvis formålet har været at opnå en uberettiget skattefordel. Man kan derfor godt komme i den situation, at aftalen tilsidesættes skatteretligt, men opretholdes civilretligt⁹¹.

Den skatteretlige tilsidesættelse af civilretlige gyldige aftaler har været diskuteret i praksis. Der kan argumenteres for, at den skatteretlige fortolkning i princippet ikke adskiller sig fra fortolkningsstilen i den øvrige forvaltningsret, der også er præget af de fortolkningsprincipper, der findes i civilretten. Civilretten påhviler dog i højere grad end skatteretten på almindelige retsgrundsætninger, der ikke nødvendigvis kan defineres entydigt. Dette kan have betydning ved en civilretlig fortolkning af skatteretten, idet der ved en sådan fortolkning i høj grad må forudsættes et entydigt indhold af begreberne i civilretten. Derudover er analogi og modsætningslutninger sjældnere forekommende i skatteretten end i civilretten.⁹² Begrænsningen i fortolkningsgrundlaget i skatteretten ses eksempelvis i TfS 1993.209 Ø, hvor det udtales, at "Enhver fortolkning, som går ud over en lovs ordlyd, må – navnlig når det er en lovbestemmelse, der regulerer skattebetalinger – af retssikkerhedsmæssige grunde kræve klar støtte i lovens forarbejder." Den skatteretlige fortolkning vil derfor være indskrænket. Civilretten har som udgangspunkt heller ikke som formål at regulere beskatningen af eksempelvis leasingydelser efter KAL § 6 stk. 2, hvor aftalen kan tilsidesættes, hvis formålet er omgåelse af kreditaftalelovens regler. Skatteretten er ikke nødvendigvis bundet af den civilretlige kvalifikation efter KAL § 6 stk. 2, men den kan inddrages som fortolkningsbidrag og efter omstændighederne finde selvstændig anvendelse på leasingaftaler. Muligheden for en civilretlig opretholdelse og skattemæssig tilsidesættelse af aftalen må derfor kunne forekomme.

Skattemæssigt er det de økonomiske realiteter, der er afgørende for bedømmelsen af leasingarrangementer frem for de formelle bestemmelser. TfS 1995.198 omhandler bindende forhåndsbesked af det skattemæssige ejerskab til et leasingaktiv. Leasingtager havde leaset driftsmidler over en periode på 9 år. Ved kontraktens udløb havde leasingtager muligheden for at købe driftsmidlerne

⁹⁰ Se eksempelvis UfR 1983.334 H og UfR 1983.338 H hvor en lejeaftale bestemte at overskuddet ved eventuelt salg af leasinggenstanden skulle fordeles med 10% til leasinggiver og 90% til leasingtager. Aftalen blev opretholdt.

⁹¹ *Gade, Paul* (1997). *Finansiell leasing – Leje og leasing af erhvervsøkonomer*, København, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 1. Oplag. S. 361

⁹² Der kan argumenteres for at grundlovens § 43 stadfæster et legalitetsprincip og forhindre anvendelsen af analogier i skatteretten. Højesteret har dog anvendt analogier i U1940.644H om en luftkaptajn der blev sidestillet med en skibskaptajn og U1980.121H hvor en brandforsikringssum blev sidestillet med en salgssum. Analogier i skatteretten anvendes.

for 10 procent af kostprisen. Hvis denne købsoption ikke blev udnyttet, ville leasingtager alligevel være pligtig til at betale beløbet til leasinggiver. Ligningsrådet fandt, at kontraktsvilkåret måtte sidestilles med en købspligt, og at det måtte være meningen, at leasingtager skulle blive ejer af det pågældende aktiv. Det udtales i forbindelse med KAL § 6 stk. 2, at et leasingarrangement kan anses for et køb for leasingtager, uanset kontraktgrundlagets bestemmelser om leasinggivers ejendomsret. En købspligt i forbindelse med aftalen må derfor som udgangspunkt medføre, at leasingaftalen anses som en købsaftale, da det må antages, at det herved har været meningen med aftalen at ejerskabet skulle overdrages til leasingtager.

Det modsatte resultat fremkommer i Landskatterettens kendelse SKM2003.231 LSR, hvor der ikke vurderes at foreligge en købsforpligtelse. Her anså myndighederne en leasingaftale som køb på kredit og godkendte ikke fradrag. Det var Skatteregionens opfattelse, at brugeren uanset forpligtelsen til at anvise en køber, kunne disponere over driftsmidlerne på sædvanlig måde som ved kreditkøb. De opfattede efter KAL § 6 stk. 2, leasingaftalen som om, at det skulle være meningen, at bruger skulle blive ejer af det leasede. Der blev i begrundelsen lagt vægt på, at leasingtager reelt var forpligtet til at betale den oprindelige købssum tillagt en rente på 13 % p.a. samt 10.000 kr. + moms ved aftalens udløb. Leasinggiver argumenterede for, at der var en reel gevinstmulighed for denne i aftalen, og at der ikke var nogen køberet i kontrakten, men en anvisningspligt for leasingtager, hvilket betyder, at leasingtager havde mulighed for at beholde udstyret. Landsskatteretten fandt med henvisning til KAL § 6 stk. 2, at aftalen ikke indebar såvel en køberet som en købepligt for leasingtageren ved leasingperiodens udløb, og at det derfor ikke antages at have været meningen ved kontraktens indgåelse, at selskabet skulle blive ejer af driftsmidlerne.

I Landsskatterettens afgørelse TfS2004, 926 LSR henvises ikke til KAL § 6 stk. 2, men argumentationen er i god overensstemmelse hermed. Sagen angik en abonnementsaftale for briller, hvor aftalen ikke blev anset for en leasingaftale, men derimod som et køb på kredit. Der blev i vurderingen lagt vægt på, at der ikke stilles betingelser for, at kunden kunne beholde brillerne efter abonnementsaftalens udløb. Derudover blev forsikringsdækningen anset som at have karakter af en forsikring for creditsalg og ikke lejeforhold. Opsigelsesbestemmelsen, hvor leasingtager kunne frigive sig aftalen ved at betale de resterende leasingydelser, var mere karakteristisk for kreditkøb end en lejeaftale. Varens karakter som forbrugsvarer af personlig tilvirket karakter, der ville være svær at afsætte på et sekundært marked, blev også inddraget i argumentationen. Landsskatteretten anså derfor ejendomsretten for overgået til selskabets abonnementskunder allerede ved aftalens indgåelse, eller senest ved brillernes overgivelse til kunderne, og fulgte de kommunale skattemyndigheders afgørelse med den konsekvens, at brillens handelspris skal indtægtsføres straks ved salg.

Det skal bemærkes, at KAL § 6 alene omfatter løsøre. Fast ejendom vil eksempelvis ikke være omfattet af bestemmelsen, da KAL § 6 henviser til KAL § 5, hvor det fremgår at et kreditkøb er en kreditaftale med henblik på køb af løsøre.⁹³

Ole Bjørn har omtalt de såkaldte 10-mandsprojekter og peger på, at det civilretlige ejerbegreb ikke er entydigt.⁹⁴ Han mener, at det er knyttet til, at ejeren kan udøve beføjelser, der kan ændre den økonomiske realitet som ejerskabet indebærer, og at dommene er udslag af, at man reelt ikke fandt at deltagerne i skattearrangementerne var ejere. På trods af, at man ved nærmere analyse af kontraktgrundlaget formelt

⁹³ Se hertil Lennart Lynge Andersen "Lov om Kreditaftaler" København, Gad Jura 1995 s. 77

⁹⁴ Ole Bjørn: Skatteretlig tilsidesættelse af civilretlige gyldige aftaler – den skatteretlige retsanvendelse s. 5

set kan anses som ejer, kan det ikke forlanges, at skatteretten skal kvalificere ejerskabet på samme måde. Det menes derfor ikke, at kunne argumenteres for, at skatterettens fortolkning af ejerbegrebet, er bundet af den civile retlige definition.

5.3 10-mandsprojekterne

Jan Pedersen har i sin disputats fra 1989 om skatteudnyttelse⁹⁵ beskrevet den såkaldte realitetsgrundsætning. Realitetsgrundsætningen går ud på, at beskatningen under givne omstændigheder kan rettes mod den faktiske økonomiske realitet på bekostning af modstående civilretligt formalitet. Tankegangen er anvendt i mange af 10-mandsprojekterne, hvor skattemyndighederne har tilsidesat en række leasingforhold. Der blev henvist til, at der ikke var tale om en leasingaftale med mulighed for at få skattefradrag, da aftalerne manglede økonomisk realitet, og at der dermed ikke var overensstemmelse mellem form og indhold. Realitetsgrundsætningen kan eksempelvis supplere eller erstatte KAL § 6 stk. 2 i en bedømmelse af om, det *antages at have været meningen, at modtageren af tingen skal blive ejer af den*. Den må dog i forbindelse med leasingaftaler opfattes som mere omfangsrig end en ren bedømmelse efter KAL § 6 stk. 2 og finder generelt også bredere anvendelse inden for skatteretten.

TfS 2000, 1011 H drejede sig om fradrag for driftsomkostninger og renteudgifter ved deltagelse i et såkaldt 10-mands anpartsselskab. Skatteyder købte en andel i KGH bestilungsgesellschaft m.b.H. & Co. (KGH). KGH købte et fly og indgik samtidig en låneaftale med Credit-lyonnais/Air Finance (CLAF). Låneaftalen blev indgået på limited recourse-vilkår, således at lånegiver kun kunne søge sig fyldestgjort i flyet med tilknyttede kontrakter, medmindre der forelå ond tro. Samtidig indgik KGH en toårig leasingaftale med Cargolux Airlines International (CAI). CAI havde en ubetinget forpligtelse til at betale leasingydelse, der svarede til det beløb, KGH skulle betale for låneaftalen med CLAF. Derudover var de forpligtet til at vedligeholde flyet og betale forsikringen. CAI havde risikoen for flyet og skulle friholde KGH for ethvert tab og ansvar. KGH og CLAF indgik endvidere en treårig salgsgenturaftale, hvor CLAF var forpligtet til at anviser en køber til flyet til en pris, der mindst svarede til restgælden på lånet. Landsretten tilsidesatte skatteyderens deltagelse i projektet med henvisning til manglende økonomisk indsats og risiko. Højesteret fandt at der forelå et sammenhængende aftalekompleks, hvor KGH var afskåret enhver faktisk og retlig råden over flyet. De fandt frem til, at realiteterne i aftalekomplekset var, at kommanditisterne købte sig til et midlertidigt, formelt ejerskab for at få mulighed for afskrivningsret, og skatteyderen fandtes ikke under disse omstændigheder at have været medejer af flyet. Afgørelsen er kommenteret af Liselotte Hedetoft Madsen⁹⁶, der savner en mere klar begrundelse fra Højesteret. Øster Landsret foretager en to-leddet begrundelse, hvor der først argumenteres for, hvorfor der ikke kan anerkendes skattemæssige afskrivninger for driftsomkostninger, og derefter hvorfor der ikke kan anerkendes fradrag for renteudgifter. De kommer frem til, at der ikke er tale om erhvervsmæssig virksomhed, da der ikke er nogen reel økonomisk indsats og risiko for investorerne, og at der ikke påhviler investorerne nogen reel forpligtelse til at tilbagebetale og forrente det optagne lån. Højesteret vurderer alene om der var medejendomsret til flyet, og tager dermed ikke stilling til om der kan anerkendes fradrag for renteudgifterne. Da Højesteret stadfæster Øster Landsrets dom og anser hele aftalekomplekset som en samlet aftale, må dette også indbefatte låneaftalen og denne kan derfor ikke tillægges skattemæssig betydning. Derudover bemærker

⁹⁵ Pedersen, Jan "Skatteudnyttelse" København, Gad (1989)

⁹⁶ Hedetoft Madsen, Liselotte: Beskatning ved deltagelse i personselskaber (2003), København, Jurist og Økonomiforbundets Forlag. S. 77.

Højesteret, at deltageren i skattemæssig henseende ikke kan anses som ejer. Højesteret antyder, at der kan være forskel på det skatteretlige og civilretlige ejendomsbegreb.

I Tfs 2004, 64 Ø kommer landsskatteretten frem til en lignende konklusion. Sagsøgerne fandtes at have købt sig til et midlertidigt formelt medejerskab med henblik på udnyttelse af adgangen til at foretage skattemæssige afskrivninger. Sagen angik deltagelse i et 10-mandsprojekt ved erhvervelse af kommanditanparter. Formålet med kommanditselskabet var at erhverve og udchartre et skib. Landskatteretten nægtede sagsøgerne adgang til at fortage skattemæssige afskrivninger og fradrage renteudgifter. Landskatteretten lagde vægt på, at aftalerne var et samlet aftalekompleks, og at kommanditselskabets drifts og likviditetsunderskud var hypotetisk som følge af den begrænsede hæftelse. Landskatteretten fandt frem til, at sagsøgerne ikke i skattemæssig henseende kunne anses som medejere af skibet. Landsskatteretten laver en konkret realitetsbedømmelse af leasingarrangementet og kommer frem til, at der skal erhverves en reel ejendomsret til det leasede aktiv som en forudsætning for afskrivningsretten. I forhold til renteudgifterne kommer Landsretten frem til, at lånene er optaget på vilkår svarende til non recourse-vilkår, og at K/S-deltagerne ikke havde en reel retlig forpligtelse forbundet med lånet. Dette begrundes med, at lånegiverne alene kan søge sig fyldestgjort i det aktiv, der er erhvervet for lånet. Der blev også lagt vægt, på at lånegiverne kun kunne kræve lånene tilbagebetalt med pantsatte sikkerheder, og at der ikke var mulighed for at forfølge eventuelle krav hos deltagerne i kommanditselskabet. Renteudgifterne kunne derfor ikke fradrages efter Statsskattelovens § 6, stk. 1, litra e.

I Tfs 2004, 138 Ø blev et ti-mandsprojekt ved et kreditkøbsfinansieret sale and lease back-arrangement af containere tilsidesat. Landsretten fandt, at skatteyderen havde købt sig til et midlertidigt formelt ejerskab med henblik på udnyttelse af afskrivningsretten. Skatteyderen havde ved 3 kreditaftaler erhvervet 599 containere og leaset dem tilbage til den oprindelige sælger. Leasingarrangementet var konstrueret som en samlet aftale, således at de ydelser skatteyderen betalte i henhold til kreditaftalerne kunne modregnes i leasingydelse. Skatteyderen havde ved leasingaftalens ophør ret til at modregne sine forpligtelser i både forfaldne og uforfaldne leasingydelser. Risikoen og alle udgifter vedrørende containerne var pålagt udbyderen. Derudover var containerne pantsat i en bank i udbyderens koncern. Det er interessant, at Landsretten kommer frem til det modsatte resultat som Landsskatteretten. Landsskatteretten finder det tilstrækkelig godtgjort, at den omhandlede virksomhed er blevet drevet med henblik på at opnå et overskud, og at man kan anse virksomheden som erhvervsmæssig. De anser herefter skatteyderen for at være berettiget til at foretage afskrivninger på containerne. Landsretten lagde vægt på, at skatteyderen ikke havde en faktisk råden over containerne som følge af pantsætningen, og at han havde fraskrevet sig alle sædvanlige ejerbeføjelser over aktiverne. De fandt ikke, at skatteyderes deltagelse i arrangementet indebar nogen økonomisk indsats og risiko, og at arrangementet ikke gav mulighed for drifts- eller likviditetsoverskud. Skatteyderen blev dermed nægtet fradrag for afskrivninger og renteudgifter.

En vurdering af parternes interessefællesskab kan inddrages i vurderingen af økonomisk realitet. I Tfs 2002,1022 LSR var der indgået en samarbejdsaftale mellem administrator og en leasinggiver om leasing af nogle it-aktiviteter. Det indstævnte selskabs advokat henviste til realitetsgrundsaetningen og afviste, at der forelå et interessefællesskab mellem parterne. Indstævnte mente ikke, at dispositionernes indhold og udformning var usædvanlige og adskilte sig fra markedsbestemte vilkår, som ved normale dispositioner foretaget mellem uafhængige parter, og mente at de usædvanlige vilkår er et produkt af interessefællesskabet. Landsskatteretten fandt frem til, at der ikke var grundlag for at antage, at vilkårene i

samarbejdsaftalen adskilte sig fra de sædvanligt gældende inden for finansiel leasing. De bemærkede, at samarbejdsaftalen var indgået mellem uafhængige parter og ikke var begrundet i skattemæssige overvejelser.

Man kan på baggrund af Tfs 2000, 1011 H, Tfs 2004, 64 Ø og Tfs 2004, 138 Ø konstatere, at skattemyndighederne lægger væsentlig vægt på bedømmelsen af, om leasingaftalerne har økonomisk realitet. Det nævnes i Tfs 2004, 138 Ø, at sale and lease back-arrangementer som udgangspunkt accepteres, men at aftalerne skal have økonomisk realitet. De nævnte sager vedrører primært retten til at få fradrag for renter og retten til at foretage afskrivninger. Det kan ses i eksempelvis Tfs 2002, 1922 LSR, at parternes interessefællesskab og de sædvanlige vilkår på det pågældende område vil have betydning ved vurderingen af realiteten i leasingaftalerne.

Mange af sagerne er historisk betonedede, da skattereglerne er ændret efterfølgende, men kravet om økonomisk realitet i leasingaftalerne fastholdes.

5.4 Nærmere om tilsidesættelse af leasingaftaler/ ejendomsretten til leasingaktivet

Det vil i dette afsnit blive undersøgt nærmere, i hvilke tilfælde leasingaftaler tilsidesættes, og hvilke kriterier der lægges til grund. De nævnte tilfælde der knytter sig til KAL § 6 stk. 2 og realitetsgrundsætningen om økonomisk realitet, bygger på samme anskuelse og argumentation, men vil her præciseres.

I Tfs SKM2003.231 blev et leasingarrangement godkendt med henvisning til, at der ikke forelå en købsforpligtelse for leasingtageren ved leasingperiodens udløb. I Tfs 1995.231 blev et leasingarrangement tilsidesat med den begrundelse, at der reelt forelå en købsforpligtelse, da leasingtager uanset om denne valgte at udnytte sin købsoption eller ej, ville være forpligtet til at betale 10 % af kostprisen. En købepligt vil derfor som udgangspunkt kunne medføre, at leasingaftalen bliver anset som køb, da det også ved aftalens indgåelse må være klart, at formålet med aftalen er, at leasingaktivet skal overgå til leasingtager. Ejendomsretten vil derfor ikke forblive hos leasinggiver i disse tilfælde.

Leasingaftaler kan tilsidesættes, hvis der er så stort misforhold mellem prisen i optionen og den faktiske pris, muligheden for økonomisk gevinst reelt er udelukket. Eksempelvis i Tfs 1995.22 LSR, hvor et selskab solgte 10 campinghytter til et finansieringsselskab for 500.000 kr. og finansieringsselskabet derefter leasede dem tilbage. Leasingaftalen var aftalt til 72 måneder med ret til tilbagekøb ved udløb for 20.000 kr. Skatteregionen havde vurderet hytternes værdi til 400.000 kr. efter leasingaftalens udløb, og Landsskatteretten fandt, at leasingaftalen ikke kunne tillægges skattemæssig gyldighed, da der bestod et væsentligt misforhold mellem den aftalte tilbagekøbspris og hytternes faktiske værdi. Aftalen havde derved karakter af en låneaftale, således at der kun kunne indrømmes fradrag for beløb svarende til en forrentning af lånet. Afgørelsen viser, at misforholdet mellem den vurderede og aftalte værdi kan føre til skattemæssig tilsidesættelse af aftalen. I kendelsen bliver arrangements realitet vurderet, hvor Landsskatteretten tilsidesætter leasingaftalen med den begrundelse, at den reelt havde karakter af en låneaftale.

Hvis parterne har aftalt, at markedsværdien skal være udgangspunktet for udnyttelse af købsretten, vil aftalen som udgangspunkt ikke kunne tilsidesættes, medmindre der er øvrige momenter i aftalen, der indikere, at det oprindeligt har været hensigten, at ejendomsretten skulle overgå til leasingtager ved

leasingkontraktens udløb. Se hertil UfR 1973.173 H, hvor der i en leasingkontrakt på fem entreprenørmaskiner var beregnet leasingydelser, således at de over leasingperioden skulle dække maskinernes værdi med tillæg af renter mv. Leasingtager gik konkurs inden leasingperiodens udløb, men det fandtes ikke bevist, at det havde været hensigten, at leasingtager skulle blive ejer af maskinerne. På den baggrund må det antages, at der som udgangspunkt ikke er noget til hinder for at beregne leasingydelserne på baggrund af markedsprisen.

TfS 1997,7 LSR angik et sale-and leasebackarrangement af EDB-udstyr. Leasingtager havde pligt til at anviser en køber til en forud fastsat pris, svarende til restgælden på købesummen. Dette, sammenholdt med at leasinggiver ikke havde sædvanlige ejerbeføjelser over leasingaktivet, førte til, at Landsskatteretten fandt, at der alene var etableret en formel ejendomsret. Leasingarrangementet kunne derfor ikke tillægges skattemæssig virkning. Dommen må forstås, således at arrangementet sidestilles med en situation, hvor leasingtager har en købepligt i forbindelse med aftalens ophør. En købepligt vil indbefatte, at det har været meningen, at leasingtager skulle blive ejer af det pågældende aktiv, så hvis der er en købsforpligtelse i aftalen, vil den, eventuelt med støtte i definitionen i KAL § 6 stk. 2, kunne tilsidesættes.

I SKM2002.389.LSR angik investering i en erhvervsejendom i England. Interessenterne i et interessentskab fik ikke adgang til at foretage skattemæssige afskrivninger mv., da deltagelsen ikke kunne anses for en erhvervsmæssig og økonomisk virksomhed. Der blev i afgørelsen lagt vægt på, at størstedelen af finansieringen var foretaget ved non recourse-lån, og at der ikke var nogen erhvervsrisiko forbundet med projektet. Landsskatteretten tilsidesætter arrangementet ved en konkret realitetsbedømmelse. Begrundelsen for ikke at anse interessentskabet som ejer af den pågældende ejendom er interessant. Der var indgået en såkaldt "freeholder"-aftale med X City Council, således at ejendommen udlejes i en 125 års periode til selskabet D Limited. G Limited indtrådte herefter i forpligtelserne i henhold til denne aftale, således at der aftales en lejeperiode på 125 år fratrukket 10 dage. G Limited foretog herefter en videreoverdragelse af forpligtelserne til interessentskabet. Landsskatteretten fandt, at interessentskabet ikke havde reel ejendomsret til ejendommen, da selskabet ikke efter danske regler havde sædvanlige ejerbeføjelser og ejerforpligtelser over ejendommen. Der var ved begrundelsen lagt vægt på, at interessentskabet ved ombygninger og lignende ændringer skulle have godkendelse fra X City Council, og at enhver overdragelse af rettigheder på ejendommen skulle godkendes af det engelske finansieringsinstitut. Landsskatteretten afviser dermed ikke muligheden for at tilkende ejendomsretten til aktivet til interessentskabet på den baggrund, at der er tale om en lejeaftale af ejendommen, og at ejendomsretten derfor ikke kan anses at tilfalde interessentskabet i afskrivningslovens forstand. Der bliver derimod lagt vægt på de begrænsninger, der er i beføjelserne over ejendommen, således at aftalen bliver tilsidesat på denne baggrund. Det benægtes således ikke, at et selskab kan anses som ejer på trods af, at det må anses som meningen fra aftalens indgåelse, at retten til ejendommen først skal overgå ved lejeaftalens udløb efter 125 år. Afgørelsen er blevet taget bekræftende til genmæle af Skatteministeriet, da Skatteministeriet mente, at der var overvejende sandsynlighed for, at domstolene ville finde, at investorerne måtte anses som ejere af ejendommen, især fordi at ejendomsprojektets forløb og udvikling ikke var fuldstændig fastlagt på forhånd. Skatteministeriet må have frygtet, at bedømmelsen af ejerforholdene ville have indflydelse på de, på det tidspunkt, verserende 10-mandsprojektsager. De pointerede derfor, at sagen adskilte sig fra de hidtil pådømte 10-mandsprojektsager i form af de aspekter, der taler for, at interessentskabet er ejer af ejendommen. Grundlæggende blev arrangementet, ligesom mange andre 10-mandsprojekter, tilsidesat efter en konkret realitetsbedømmelse.

SKM2005.450.VLR angik også et 10-mandsprojekt, hvor et kommanditselskab havde erhvervet og udlejet en engelsk hotelejeendom. Efter en konkret realitetsbedømmelse blev kommanditselskabet anset som ejer af ejendommen i skattemæssig henseende. Der var som i SKM2002.389.LSR indgået en såkaldt freeholder-aftale, således at der var indgået en lejeaftale for ejendommen på 99 år. På trods af at dette, blev det fra Landsrettens side bedømt som en væsentlig indskrænkning i ejendomsretten til ejendommen, blev det vurderet, at lejeaftalen ikke væsentligt adskiller sig fra situationen ved ethvert andet køb af en udlejet ejendom, bortset fra aftalens længde. Der blev lagt vægt på, at kommanditselskabets ret til at råde retligt over ejendommen, på trods af indskrænkninger, ikke var til hinder for, at ejendommen blev solgt, og at der kunne foretages omprioriteringer og lignende, forudsat at sådanne handlinger skete med respekt for kreditors krav. Derudover havde kommanditselskabet tinglyst adkomst til ejendommen. Det blev vurderet, at der var såvel mulighed for gevinst som risiko for tab ved investeringens afvikling. Kommanditselskabet blev herefter anset som ejer af ejendommen i skattemæssigt henseende. Landskatteretten foretager her en konkret vurdering og anser på trods af freeholder-forholdet i aftalen, ejendomsretten som værende kommanditselskabets. Afgørelsen må anses at tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende i engelsk lovgivning. På trods af, at det er meningen med aftalen, at ejendomsretten skal overgå til staten efter 99 år, således at det fra starten af er meningen med aftalen, at staten skal blive ejer af aktivet, bliver investorerne anset som ejere af ejendommen i skattemæssige henseende.

Af nyere praksis ser især SKM2007.234.SR og SKM2008.563.SR interessante ud i forhold til ejendomsrettens overgang. Afgørelserne angår begge vurderingen af Offentlige-Private-Partnerskaber (OPP). OPP er en metode til at håndtere offentlige opgaver kendetegnet ved langvarige investeringer. Det er en samarbejdsform med det formål at fremme samarbejdet mellem det offentlige og private. Projekterne er kendetegnet ved at projektering, anlæg og drift udbydes som en samlet opgave, hvor det er leverandøren der finansierer anlægsinvesteringen. I SKM2007.234 kom Skatterådet, modsat SKATs indstilling, frem til at et OPP-selskab kunne anses som ejer af bygninger, inventar mv. opført til brug for en offentlig virksomhed, og dermed berettiget til at foretage skattemæssige afskrivninger på bygninger og inventar. Sagen er speciel, set i forhold til hidtidig praksis, da OPP-kontrakten indeholdt både en *ret* og en *pligt* for den offentlige virksomhed til at købe bygninger, inventar m.v. efter den 30 år lange kontrakts udløb til en forudbestemt pris. I SKATs indstilling nævnes, at der ikke er specifik praksis om den skattemæssige stilling for parterne i OPP-projekter, og at der derfor må foretages en konkret vurdering i hver enkelt sag. Dette skal sammenholdes med den eksisterende praksis, eksempelvis for de såkaldte 10-mandsprojekter. Det nævnes også, at praksis ikke skelner mellem korte og lange udlejningsforhold, og at det ikke antages at gøre nogen forskel, at den ene part er en offentlig myndighed. Skatterådet vurderer, at der ikke er tilstrækkelig grundlag for skattemæssig tilsidesættelse af parternes aftale. OPP-selskabet kan derfor anses som ejer af bygning og inventar. Der er i vurderingen lagt vægt på risici i såvel anlægsfasen, driftsfasen og ved ophør. I dette tilfælde viser købepligten i aftalen sig ikke til hinder for, at OPP-selskabet kan beholde ejendomsretten til aktivet, på trods af at det må være klart fra aftalens indgåelse at hensigten med aftalen er, at ejendomsretten vil overgå til den offentlige myndighed ved aftalens udløb. Der er i sagen foretaget en samlet vurdering af, hvem der har ejerbeføjelserne vedrørende aktivet.

Der var i SKM2008.563.SR væsentlig samme aftalekonstruktion, og sagen angik også angik et OPP-selskab og spørgsmålet, om dette kunne anses som ejer af driftsaktiverne i skattemæssigt henseende. Der var ligeledes en klausul i kontrakten med såvel en ret som en pligt for kommunen til at købe skolen efter den 30 år lange kontrakts udløb. Der blev her lagt vægt på den faktiske og retlige råden, herunder den risiko der

var forbundet med hele aftaleforløbet. I SKATs indstilling og begrundelse fremhæves det, at retten til afskrivningsretten tilkommer ejeren af aktivet, og at det her skal bedømmes, hvem der udøver de væsentligste ejerbeføjelser over aktivet. Ved denne vurdering blev der henvist til følgende kriterier: 1) Parternes faktiske og retlige råden over aktiver i OPP-aftalens løbetid. 2) Parternes mulighed for gevinst/risiko for tab i bygge- og anlægsfasen. 3) Parternes mulighed for gevinst/risiko for tab under den løbende drift. 4) Parternes mulighed for gevinst /risiko for tab vedrørende aktivet ved OPP-aftalens ophør. Efter en samlet vurdering af de opstillede kriterier vurderes det, at OPP- leverandøren må anses som ejer af bygningen.

De to nævnte OPP-sager er interessante ved, at den samlede vurdering af, hvem der har ejerbeføjelserne vedrørende det pågældende aktiv, er vigtigere end den kendsgerning, at der er aftalt en ret såvel som en pligt for den offentlige myndighed til at købe de pågældende aktiver tilbage. I yderste konsekvens kunne man argumentere for at tilsidesættelse af kriteriet om, at der ikke må fremgå en købsforpligtelse af aftalen, medfører en blåstempling af de mere skatteorienterede og ikke så forretningsbetonede aftaler. Skatterådet er imidlertid forsigtig i sin formulering og påpeger, at der skal foretages en samlet vurdering af, hvem der har ejerbeføjelserne til de pågældende aktiver. Forskellen mellem de mere skattebegrundede leasingarrangementer, såsom 10-mandsprojekterne og OPP-sagerne, kan siges, at være at arrangementerne her er forretningsmæssigt begrundet, og da der rent faktisk vurderes at være realitet i arrangementet. 10-mandsprojekternes aftalegrundlag kan ikke anses som forretningsmæssig begrundet i den forstand, at motivet i mange af sagerne ikke var at drive en forretningsmæssig virksomhed med det formål at opnå et overskud. Inddrager man dette synspunkt vil afgørelsen ikke ændre på praksis for de mere spekulative leasingaftaler, da disse alligevel vil kunne tilsidesættes efter en samlet realitetsbedømmelse af de juridiske og økonomiske elementer i aftalen. På trods af at situationen er speciel, da dommen er afsagt på baggrund af OPP-selskaber, tyder det på, at Skatterådet antager den sidst nævnte fortolkning og åbner op for muligheden for at slække på kriteriet for aftalte købsforpligtelser i forbindelse med ejendomsrettens overgang.

5.5 Sammenholdning af ejendomsretten i forbindelse med leasingaftaler

Sammenholdt kan det konkluderes, at der er god overensstemmelse mellem det civilretlige og skatteretlige ejendomsbegreb. Bestemmelsen i KAL § 6 stk. 2, hvor en bedømmelse af leasingtagers økonomiske interesse i aktivet, risikoen forbundet med aftalen og muligheden for at opnå profit ved aftalens udløb, følger som udgangspunkt den skatteretlige vurdering. Det må være klart, at bestemmelsen er underlagt begrænsninger i anvendelsen som nævnt ovenfor. Den skatteretlige vurdering må anses som mere vidtrækkende end den civilretlige. Dette kommer eksempelvis til udtryk i sagerne om 10-mandsprojekterne hvor bedømmelsen af økonomisk realitet bag arrangementet i form af risiko, økonomisk indsats og mulighed for at opnå drifts- eller likviditetsoverskud foretages.

Det er ofte udslagsgivende, hvilke optioner og købsforpligtelser der er aftalt i leasingarrangementet. Retspraksis er ret konsistent i sin vurdering heraf, indtil de to OPP-sager SKM2007.234.SR og SKM2008.563.SR. blev afsagt. En reel købsforpligtelse ville før føre til tilsidesættelse, da meningen med arrangementet var, at den købsforpligtede skulle blive ejer af aktivet efter leasingperiodens udløb. Forelå der en option, ville vurderingen foretages på baggrund af, om leasinggiver reelt stadig havde økonomisk interesse i aktivet og derved mulighed for at opnå et eventuelt overskud. En for lav købspris ville derfor kunne betyde, at leasinggiver ville have mistet sin økonomiske interesse for aktivet, da denne reelt set ikke

ville have nogen mulighed for at opnå en økonomisk gevinst ved leasingaftalens ophør. De to OPP-sager sætter spørgsmålstegn ved kriterierne om købsforpligtelser og lignende. Det kunne tyde på, at skattemyndighederne ved bedømmelsen modsætningsvis har brugt realitetsgrundsætningen, således at de ved vurderingen af aftalen har konstateret, at der er økonomisk realitet i aftalen, på trods af at der er aftalt en købsforpligtelse. Man bør dog være varsom med at konstatere, at en aftalt købsforpligtelse i leasingaftalen accepteres, da der i de to sager var helt særlige omstændigheder, der på mange måder afviger fra de mere traditionelle leasingarrangementer. Sagen bør nok nærmere ses som at kriteriet om at aftalte købsforpligtelser fører til ejendomsrettens overgang, ikke er ubetinget. Dommene kan vise sig at have stor betydning i leasingaftaler, hvor der gennem arrangementet samlet set er overført de væsentligste ejerbeføjelser over aktivet til leasingtager. Er der en aftalt købsforpligtelse for leasingtager, åbner muligheden sig for, at ejendomsretten kan overgå til leasingtager. Det bør også bemærkes, at denne fortolkning er en afvigelse fra den nævnte civilretlige vurdering af ejendomsrettens overgang. Man kunne forestille sig, at domstolene vil være meget tilbageholdende med at acceptere købsforpligtelser og lignende uden ejendomsrettens overgang. De to OPP-sager viser på sin vis, at den økonomiske ejer af aktivet kan gives afskrivningsretten under nærmere givne omstændigheder. Det har fra aftalens indgåelse fra start af været meningen, at kommunerne skulle blive ejer af bygningerne efter 30 år. På trods af at det efter hidtidig praksis ville medføre, at ejendomsretten til aktivet måtte anses som kommunes, forbliver afskrivningsretten hos OPP -selskabet.

5.6 Retten til at foretage afskrivninger

Som nævnt drejer mange af de ovenfor nævnte sager sig om retten til at foretage afskrivninger på leasingaktivet. Efter Afskrivningslovens § 1 *kan skattemæssig afskrivning foretages på udgifter til anskaffelse og forbedring af aktiver, der benyttes erhvervsmæssigt af den skattepligtige, samt på visse andre udgifter*. Der er også hjemmel til at foretage afskrivninger efter SL § 6 stk. 1, litra a, der fortsat finder anvendelse uden for specialreglernes område. Det er efter AL § 1 en betingelse, at aktivet benyttes i erhvervsmæssigt øjemed, og at aktivet benyttes af den skattepligtige. Ejendomsretten nævnes ikke direkte i formuleringen af AL § 1, men det må implicit forstås således, at formuleringen *udgifter til anskaffelse* er knyttet til ejendomsretten af aktivet. Medmindre andet særskilt er bestemt, er det således ejeren af det afskrivningsberettigede aktiv, der kan foretage afskrivning. Det formelle ejerskab kan tilsidesættes, således at den formelle ejer nægtes afskrivningsret, som det eksempelvis er tilfældet i flere af 10-mandsprojekterne.

Det er i betænkning 1169/1989 diskuteret, om hvorvidt man bør anse finansielle leasingaftaler som særlige lånearrangementer, hvor ejendomsretten til leasingaktivet anses for leasingtagers. Idéen afvises, da det vil medføre problemer med at adskille det traditionelle ejendomsbegreb og afskrivningsretten især i forbindelse med anskaffelser og afståelser. Derudover nævnes det, at det også kan medføre afgrænsningsproblemer mellem finansiell og operationel leasing. De to OPP-domme kan anses som at bløde op disse antagelser. Som nævnt ligner OPP-arrangementerne ikke de traditionelle leasingarrangementer fra den øvrige domspraksis, men de peger i retning af at der er løsnet op i vurderingen af det traditionelle ejendomsbegreb og den medfølgende afskrivningsret.

Den ovenfor gennemgåede domspraksis er ikke centreret om, hvorvidt aktivet benyttes erhvervsmæssigt af den skattepligtige. Det skal i denne sammenhæng blot pointeres, at det en er forudsætning for at foretage

afskrivninger, at aktivet benyttes erhvervsmæssigt af den skattepligtige, og at anskaffelsen er sket af erhvervsmæssige årsager.

Told og skatteforvaltningen kan tillade afskrivninger på aktiver, der er omfattet af afskrivningsloven, hvis disse er anskaffet til brug for forsøgs- eller forskningsvirksomhed, hvis forsøgene eller forskningen igangsættes før opstarten af den erhvervsmæssige virksomhed jf. AL § 51.

5.7 Leasingtagers mulighed for at fradrage leasingydelse

Det er muligt at fradrage driftsomkostninger efter Statsskattelovens § 6 stk. 1 litra a. De fradragsberettigede udgifter er beskrevet som *de udgifter, som i årets løb er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten. Derunder ordinære afskrivninger*. Driftsomkostningerne skal afgrænses over for de i SL § 6 stk. 2 nævnte udgifter, der vedrører privatforbruget, beskrevet som *udgifter anvendt til egen eller families underhold, betjening, nytte eller behagelighed, ...til gaver eller på anden måde*. For personer er det alene selvstændig erhvervsdrivende der kan fratække driftsudgifter jf. PSL § 3 stk. 2 nr. 1 efter SL § 6 stk. 1 litra a. Der er således kun muligt at fradrage udgifter der ikke vedrører privatforbruget, og der skal derfor foreligge en direkte og umiddelbar forbindelse mellem afholdelsen af udgiften og erhvervelse af indkomsten. Problemstillingen var aktuel i Landsskatterettens afgørelse TFS 1992,439 LSR, hvor en revisor der drev selvstændig virksomhed, havde indgået en aftale om leasing af et EDB-anlæg. Han ophørte imidlertid med at drive virksomheden i leasingperioden for at blive lønmodtager i et andet firma. I den forbindelse opsigede han ikke leasingaftalen, men valgte fortsat at betale leasingydelserne, da han ved opsigelse var forpligtet til at betale alle forfaldne og uforfaldne leasingydelser. Skatteankenævnet havde ikke godkendt fradraget, da de ikke fandt, at udgiften efter Statsskattelovens § 6 a havde erhvervsmæssig tilknytning, og at klageren havde haft råderet over anlægget. Klageren nedlagde påstand om ret til fradrag for leasingydelserne, idet han mente, at leasingydelserne måtte kunne sidestilles med erstatning på grund af bestemmelserne om opsigelse i leasingkontrakten. Der var i hans ansættelseskontrakt og købskontrakt vedrørende salg af virksomheden indføjede klausuler, således at han ikke kunne udføre revisoropgaver i kommunen i leasingperioden. Derudover var service- og abonnementsaftalen på udstyret opsagt. Klageren mente derfor ikke, at han reelt havde råderet over udstyret og at han hverken havde benyttet eller haft mulighed for at benytte udstyret. Han anså derfor betingelserne for at få fradragsret for opfyldt. Landsskatteretten fandt, at de fortsatte betalinger af leasingafgiften ikke kunne behandles som fradragsberettigede driftsudgifter, idet kontrakten ved fortsættelsen var overgået til privatsfæren. Afgørelsen viser, at der derfor skal foreligge en direkte og umiddelbar forbindelse mellem afholdelsen af udgiften og erhvervelse af indkomsten, hvis den erhvervsmæssige virksomhed ophører, må disse kriterier anses for ophørt. Lønmodtageren kunne således ikke fradrage leasingudgifter, da disse måtte anses som en del af privatsfæren.

5.8 Leasinggivers skattepligt af indtægter fra leasing

Leasinggiver vil være skattepligtig af leasingydelserne jf. SL § 4 litra b hvorfra det fremgår, at indkomst fra *bortfæstning eller udleje af rørligt som urørligt gods, såvel som af vederlagsfri benyttelse af andres rærlige eller urørlige gods*, skal betragtes som skattepligtig indkomst. SL § 4 er meget bred og giver som udgangspunkt ikke anledning til problemer med hensyn til at fastslå, at indtægter fra leasing er skattepligtige. Bliver leasingaftalen tilsidesat, således at den betragtes som et køb på kredit, vil leasinggiver i dette tilfælde kun være skattepligtig af den del af "leasingydelserne", der betragtes som renteindtægter

efter SL § 4 litra e⁹⁷. Afdraget på købesummen vil således ikke beskattes. I forhold til periodeangivelsen er det den skattepligtiges samlede årsindtægter, der som udgangspunkt følger kalenderåret,⁹⁸ der skal lægges til grund. Er leasingtager fuld skattepligtig til Danmark, vil denne være skattepligtig af indtægterne, hvad enten de hidrører her fra landet eller ikke. Globalindkomstprincippet stadfæstes således i SL § 4, men forudsætter den fulde skattepligt til landet. Er leasingtager ikke fuld skattepligtig til landet, er globalindkomstprincippet suppleret af territorialprincippet, hvorefter visse nærmere angivne indkomsttyper efter KSL § 2 for fysiske personer og SEL § 2 for selskaber, er skattepligtige indkomster. Se nærmere herom nedenfor i afsnit 5.10.7.

5.8.1 Fysiske persons opgørelse af indtægter/underskud fra leasing.

I forbindelse med 10-mandsprojekterne blev der i 1989 foretaget en ændring i skattelovgivningen⁹⁹. Formålet med indgrebet var at fjerne de skattemæssige fordele ved passiv anpartsinvestering og dermed fjerne incitamentet til at investere i anparter af denne type. Ændringen blev foretaget i PSL § 4 stk. 1 nr. 10, 1. led., der omfatter indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed med flere end 10 ejere. Derudover blev også udlejningsvirksomheder omfattet i PSL § 4 stk. 1 nr. 12 og 13. I første omgang omfattede reglerne alene personselskaber med mere end 10 deltagere, men blev senere skærpet, således at de også omfattede passiv udlejning med mindre end 10 ejere.¹⁰⁰ Konsekvensen ved skærpsen var, at indkomst fra en virksomhed omfattet af disse bestemmelser herefter skulle beskattes som kapitalindkomst. Underskud fra en sådan virksomhed kan ikke modregnes i anden indkomst hos skatteyderens for det pågældende indkomstår jf. PSL § 13 stk. 6. Bestemmelsen giver skatteyderen mulighed for at fremføre et sådant underskud til modregning i senere positiv indkomst fra samme virksomhed. Bestemmelsen i PSL § 4 nr. 12, har betydning ved indgåelse af leasingaftaler, hvor leasinggiver eksempelvis er et personselskab. Det fremgår, at *indkomst fra udlejning af afskrivningsberettigede driftsmidler og skibe* anses som kapitalindkomst, hvis den skattepligtige ikke deltager i virksomhedens drift i væsentligt omfang. Som nævnt viser domspraksis, at der i nogle tilfælde alene tages stilling til ejendomsretten til aktivet, se eksempelvis TfS 2000, 1011 H (Beskrevet i afsnit 5.3). Hvis ejendomsretten ikke anses at tilhøre leasinggiver, vil der som udgangspunkt ikke være tale om afskrivningsberettigede aktiver, hvorefter bestemmelsen ikke vil finde anvendelse.

Ved vurderingen af, hvem der skal anses som lejer i forbindelse med PSL § 4 stk. 1, nr.12, fremgår det af forarbejderne til loven¹⁰¹ at *afgørelsen af hvem der er lejer..., må som udgangspunkt bero på hvem der i lejekontrakten eller lignende er angivet som lejer af det pågældende aktiv... Udlejning til koncernforbundne selskaber anses som hovedregel for udlejning til forskellige lejere*. Dette vil således være relevant ved bedømmelsen at vurdere om en række leasingaftaler skal bedømmes som en eller flere indgåede aftaler. Derudover bemærkes det at der normalt vil være tale om fælles udlejning *når der til en bred kreds af investorer på samme tid udbydes aktiver til salg, der samlet formidles udlejet, eller udlejningen*

⁹⁷ Bestemmelsen suppleres af en række bestemmelser, navnlig LL §§ 5-5 F

⁹⁸ Princippet er præciseret i KSL § 22 stk. 1 for fysiske personer og SEL § 10 for juridiske personer. Derudover er der for fysiske personer mulighed for at til og fravælge helårsomregning efter reglerne i PSL § 14 således at den faktiske indkomst kan lægges til grund.

⁹⁹ Lov nr. 388 af 7. juni 1989

¹⁰⁰ Lov nr. 425 af 25. juni 1993

¹⁰¹ Folketingstidende 1990-91, 2.samling, tillæg A, spalte 50)

*administreres fælles... eller når en lejer lejer aktiver af flere af hinanden uafhængige personer i et fælles projekt*¹⁰². Der er derfor en mulighed for, at flere aftaler klassificeres som en fælles udlejning.

5.9 Dobbelt fradrag /dobbelt dip bestemmelsen

I forbindelse med koncerninterne dispositioner er det i LL § 5 G fastlagt, at der ikke kan opnås dobbelt fradrag for nærmere specificerede udgifter. Bestemmelsen omfatter skattepligtige efter KSL § 1 eller DBSL § 1 stk. 2, SEL § 1 eller FBL § 1, og fastslår, at de omfattede ikke kan opnå fradrag for udgifter, der efter udenlandske skatteregler kan fradrages i indkomst, som ikke indgår ved beregningen af dansk skat. Det fremgår også, at det samme gør sig gældende, hvis udgiften kan fradrages efter udenlandske skatteregler, og dette fradrag kan overføres til fradrag i indkomst oppebåret af koncernforbundne selskaber m.v. jf. SKL § 3 B, forudsat at indkomsten ikke indgår ved beregningen af den danske skat. Det vil således ikke være muligt at opnå fradrag for udgifter, der efter udenlandske regler kan fradrages, enten i skatteyderens egen indkomst efter LL § 5 G stk. 1, 1. pkt. eller af selskaber, som skatteyderen anses som koncernforbundne med efter LL § 5 G stk. 1, 2.pkt., hvis denne indkomst ikke indgår i den danske skatteberegning.

Efter at sambeskatningsreglerne blev ændret¹⁰³, således at det herefter ikke var muligt kun at inddrage en del af koncernens udenlandske datterselskaber i en dansk sambeskatning, har reglerne mistet en del af sin betydning. Bestemmelsen har dog stadig betydning i de situationer, hvor den samme udgift kan fradrages både i Danmark og i udlandet, mens den modsvarende indtægt kun beskattes i udlandet.

Fradragsbegrænsningen gælder for alle typer af udgifter, herunder renteudgifter og andre finansielle udgifter, afskrivninger og driftsomkostninger i øvrigt. Sambeskatningen behøver ikke nødvendigvis være udformet ligesom en dansk sambeskatning, idet det er de reelle forhold, som er afgørende.¹⁰⁴

Kvalifikationen efter de danske regler vil således ikke afgrænse bestemmelsens omfang. Reglerne vil derfor finde anvendelse, selvom sambeskatningen mellem koncernforbundne selskaber er udformet på en anden måde end i Danmark. Fradragsbegrænsningen finder ikke anvendelse, hvis den pågældende indkomst *ikke indgår ved beregningen af dansk skat*. Det er uden betydning, om fradraget udnyttes, det lægges udelukkende til grund, at det *kan fradrages*.

LL § 5 G stk. 1 henvender sig bredt hvorimod LL § 5 G stk. 2 er målrettet udlejningsaktiviteter. Det fremgår at *såfremt en skattepligtige i en kontrolleret transaktion jf. skattekontrollovens § 3 B, udlejer afskrivningsberettigede aktiver* til en fysisk eller juridisk udenlandsk person, og denne kan afskrive på aktivet efter udenlandske regler, vil et sådant underskud ikke kunne fratrækkes i den skattepligtige indkomst. Bestemmelsen giver mulighed for at modregne et sådant underskud i senere positiv indkomst fra samme udlejning i et senere indkomstår. Forskudsafskrivninger efter afskrivningsloven er også omfattet af bestemmelsen. Som det fremgår, er det kun kontrollerede transaktioner efter skattekontrollovens § 3 B, der er omfattet af bestemmelsen, der beskriver, hvornår skattepligtige anses som værende omfattet af en kontrolleret transaktion.

Dobbelt dip bestemmelsen vil således kun være relevant for koncernintern leasing eller nærmere bestemt de situationer, hvor transaktionen anses som kontrolleret efter skattekontrollovens § 3 B. Bestemmelsen vil ikke udelukke den situation, hvor der eksempelvis bliver afskrevet på det samme aktiv både i Danmark og i

¹⁰² Folketingstien 1990-91, 2. Samling, tillæg A, spalte 49)

¹⁰³ Lov nr. 422 af 6. juni 2005

¹⁰⁴ Departementets udtalelse TFS 2005, 590 DEP

udlandet, men hvor transaktionen ikke anses som kontrolleret. Muligheden for at udnytte forskelle i det danske og "udenlandske" skattesystem vil således stadig være til stede. Fra et økonomisk perspektiv vil parterne, uanset om transaktionen anses som kontrolleret eller ej, have store økonomiske incitamenter til at indgå en aftale, hvor de for begges vedkomne kan afskrive på leasingaktivet. Det vil principielt være ligegyldigt, om de er interesseforbundne eller ej, da der vil være en økonomisk gevinst for dem begge i denne aftalesituation. Hvis det antages, at parterne har fundet en konstruktion, hvor de begge kan afskrive på det bagvedliggende aktiv, vil leasinggiver beregne prisen for leasingydelsen baseret på den forudsætning, at denne kan afskrive på leasingaktivet. Leasingtager vil bedømme prisen ud fra den forudsætning at han kan afskrive på aktivet, og for parternes økonomiske incitament vil det derfor være uden betydning, om parterne anses som interesseforbundne. Konstruktion vil som nævnt kræve, at de to involverede lande kvalificere leasingaktivet forskelligt, således at det ene lands lovgivning eksempelvis vurderer efter det juridiske ejerskab mens det andet vurderer efter kriteriet om økonomisk ejerskab.

Bestemmelsen må dog ikke anses som uvirksom, da de omfattede af skattekontrollovens § 3 B ikke har mulighed for at lave dobbelt dip konstruktioner. Det må også antages at være mere sandsynligt, at leasingkonstruktioner inden for den heri omfattede kreds vil være mere oplagt for mere tvivlsomme leasingkonstruktioner af skattespekulative årsager frem for rent forretningsmæssige dispositioner. Det må anses for mere nærliggende, at der bliver indgået en leasingaftale uden andet formål end skattemæssige fordele mellem uafhængige parter. Efter bølgen af 10-mandsprojekter, der i høj grad blev tilsidesat med en begrundelse om manglende realitet i arrangementerne, må det anses for en forudsætning, at der er økonomisk realitet i aftalerne.

5.10 Karakterisering af leasing i forhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsterne

I grænseoverskridende leasingforhold vil det være nødvendigt at inddrage den/de relevante dobbeltbeskatningsoverenskomster, for at fordele beskatningsretten. Der vil i dette afsnit tages udgangspunkt i OECD's modeloverenskomst 2008. Når der herefter henvises til modeloverenskomsten, vil det, medmindre andet fremgår af sammenhængen, være 2008-udgaven. OECD's modeloverenskomst danner udgangspunkt for udformningen af de fleste dobbeltbeskatningsoverenskomster. Det synes almindelig anerkendt i international skatteteori og praksis, at overenskomsten med kommentarer kan inddrages i fortolkningsgrundlaget ved fortolkning af konkrete overenskomster.¹⁰⁵ Det fremgår også af OECD's kommentarer i indledningen, at modeloverenskomsten med kommentarer kan være en stor hjælp til fortolkning, især ved bilæggelse af uoverensstemmelser.¹⁰⁶ Spørgsmålet om, hvilken version af modeloverenskomsten med kommentarer der skal lægges til grund ved en eventuel fortolkning, er ikke entydigt besvaret. Niels Winter Sørensen¹⁰⁷ peger på, at udgangspunktet formentlig må være, at man finder fortolkningsbidragene i den modeloverenskomst og de kommentarer, der var gældende på tidspunktet for indgåelse af den konkrete overenskomst.

¹⁰⁵ *Winter-Sørensen, Niels*: Beskatning af international erhvervsindkomst – indkomstopgørelsen for et fast driftssted (2000), København, Forlaget Thomson A/S. s. 74. Se også TfS 1992,291 Ø, TfS 1993, 7 H

¹⁰⁶ OECD's modeloverenskomst 2008, introduktion, Punkt 29.

¹⁰⁷ *Winter-Sørensen, Niels*: Beskatning af international erhvervsindkomst – indkomstopgørelsen for et fast driftssted (2000), København, Forlaget Thomson A/S. s. 77

5.10.1 Fortolkning af overenskomsterne

Det er ikke alle udtryk og begreber, der er defineret i OECD's modeloverenskomst. En fortolkning vil derfor være nødvendig i visse situationer. Det fremgår af Artikel 3 nr. 2, at hvis et udtryk ikke er defineret i overenskomsten og medmindre andet følger af sammenhængen, kan den betydning, udtrykket har på tidspunktet, i henhold til de skatter på hvilke overenskomsten finder anvendelse, tillægges. Det nævnes også, at den skatteretlige fortolkning går forud for andre interne loves fortolkning. I forhold til leasing fremgår det ikke klart af overenskomsten, hvorledes dette udtryk er defineret. En autonom fortolkning synes mest oplagt og mest hensigtsmæssig, da der er stor forskel på, hvordan stater i deres nationale skattelovgivning definerer leasing. Det fremgår da også af Artikel 3 nr. 2, at man skal søge en overenskomstkonform fortolkning. Selvom den autonome fortolkning må anses som mest hensigtsmæssig, findes afgørelser, hvor overenskomsten er fortolket i overensstemmelse med lovgivningen i kildelandet.¹⁰⁸ Problemet opstår i første omgang, hvor udtryk ikke er defineret i overenskomsten. Udtrykket fortjeneste er eksempelvis ikke defineret i Artikel 7, men det fremgår af kommentarerne til Artikel 7 nr. 59, at udtrykket skal forstå bredt, således at det omfatter alle indkomster hidrørende fra driften af en virksomhed. Betydningen nævnes som svarende til den benyttelse af udtrykket, der finder sted i de fleste OECD-medlemslandes skattelovgivning. I de tilfælde, hvor definitionerne ikke fremgår af dobbeltbeskatningsoverenskomsten, og intern ret bliver inddraget i fortolkningen, vil det kunne lede til dobbelt beskatning eller dobbelt ikke-beskatning. Problemet opstår også i de tilfælde, hvor et udtryk er defineret i overenskomsten, men hvor interne fortolkningsbidrag inddrages. Eksempelvis i forhold til modeloverenskomstens tidligere formulering af Artikel 12 (Se nedenfor 5.10.2), hvor det skal vurderes, hvornår *anvendelsen af eller retten til at anvende* finder sted. Betragtningen vil kunne variere fra stat til stat.

I forhold til fortolkningen af traktater antages wienerkonventionens regler om fortolkning af folkeretlige traktater, som nævnt i dennes artikel 31-33, at finde anvendelse. Det er i praksis diskuteret om, man kan lægge wienerkonventionens fortolkningsregler til grund i forhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Konventionens regler må anses at være et udtryk for alment gældende folkeretlige regler, således at tilsvarende fortolkningsprincipper også må antages at være gældende ved fortolkning af traktater der ikke er omfattet af konventionen.¹⁰⁹ Bestemmelserne indeholder almindelige regler for fortolkning. Det fremgår af Artikel 31, at der skal lægges særlig vægt på ordlyden, og at der i de tilfælde, et udtryk er defineret i overenskomsten skal udtrykket fortolkes i overensstemmelse med denne definition. Wienerkonventionens regler må anses som værende i god overensstemmelse med OECD's modeloverenskomsts Artikel 3 nr. 2 som nævnt ovenfor.

Som eksempel på forskelligartet fortolkning af traktaten kan sagerne om *Pierre Boulez* nævnes.¹¹⁰ Pierre Boulez er en fransk komponist og dirigent, der på daværende tidspunkt var hjemmehørende i Tyskland. Han var angivelig i protest mod den officielle franske musikpolitik flyttet hertil. Han indgik en kontakt med et

¹⁰⁸ Se eksempelvis 1993 FG Hamburg, 41 EFG 10 (traktaten mellem Frankrig og Tyskland) og 1972 fra en tysk retsinstans BStBl.II 88 (traktaten mellem Østrig og Tyskland)

¹⁰⁹ Se hertil en mere uddybende analyse *Winter-Sørensen, Niels*: Beskatning af international erhvervsindkomst – indkomstopgørelsen for et fast driftssted (2000), København, Forlaget Thomson A/S. s. 64.

¹¹⁰ Pierre Boulez, Appellant, v. Commissioner of Internal Revenue, Appellee., 810 F.2d 209 (D.C. Cir. 1987) mf. Se uddybende *Winter-Sørensen, Niels*: Beskatning af international erhvervsindkomst – indkomstopgørelsen for et fast driftssted (2000), København, Forlaget Thomson A/S. s. 68.

amerikansk pladeselskab om at indspille nogle plader i USA. Det var i kontrakten bestemt, at han ville modtage forskellige former for vederlag angivet som royalties i kontrakten. Betalingerne blev udbetalt til hans agent i USA, og Pierre Boulez selvangav beløbene i sin indkomstopgørelse til Tyskland. Sagen omhandlede kvalifikationen af indkomsten efter den tysk-amerikanske dobbeltbeskatningsoverenskomst. Hvis indkomsten blev anset som royalties måtte USA undlade at beskatte, mens Tyskland ikke skulle yde nogen lempelse. Hvis indkomsten efter overenskomsten derimod blev anset som indkomst fra frit erhverv ville USA have ret til at beskatte fuldt ud, mens Tyskland måtte lempe efter eksemptionsmetoden. USA kom frem til det resultat, at der var tale om indkomst fra frit erhverv, og Tyskland kom frem til, at der var tale om royalties. Det betød, at Pierre Boulez hverken fik lempelse i USA eller Tyskland. Det lykkedes ikke de to lande at komme til enighed om klassifikationen. Man kunne også godt forestille sig, at parterne var kommet til det modsatte resultat, hvor at USA kom frem til at der var tale om royalties, og Tyskland kom frem til der var tale om indkomst fra frit erhverv. Pierre Boulez ville således være blevet dobbelt ikke-beskattet. På trods af at begrebet "royalties" var defineret i overenskomsten mellem Tyskland og USA, viser det, at et forsøg på en autonom fortolkning uden inddragelse af intern ret kan føre til to forskellige resultater, der begge kan anses som rimeligt begrundede.

Det må være klart, at de steder i OECD's modeloverenskomst, hvor begreberne er defineret, er det disse, der ubetinget skal lægges til grund.¹¹¹ Dette gælder også i de tilfælde, hvor man i intern ret fortolker udtrykket på en anden måde. Er der, som i nogle af de ældre overenskomster, indføjet formuleringen i royaltybestemmelsen i Artikel 12, hvorefter at *anvendelsen af eller retten til at anvende industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udsyr* (også benævnt som ICS-udstyr), som leasingaftalerne oftest vil falde ind under, vil denne formulering være bredere end den i dansk intern ret definerede i KSL § 65 C stk. 4. I intern dansk ret henregnes som royalties udelukkende *vederlag for anvendelsen af eller retten til at anvende ethvert patent, varemærke, mønster eller model, tegning, hemmelig formel eller fremstillingsmetode eller som vederlag for oplysninger om industrielle, kommercielle eller videnskabelige erfaringer*. Ved brug af dobbeltbeskatningsoverenskomsten vil det være denne fordelingsbestemmelse, der finder anvendelse på trods af, at den interne definition ikke antager samme brede formulering.

5.10.2 Artikel 12 Royalties

Danmark har stadig gældende dobbeltbeskatningsoverenskomster, der indeholder bestemmelser ICS-udstyr formuleringen i royalty bestemmelsen, hvor en stor del af indkomst fra leasing vil falde inden for. De vil blive behandlet i dette afsnit. Leasing er ikke specifikt defineret i modeloverenskomsten, og det kan derfor give anledning til tvivl, når fordelingsbestemmelserne anvendes.

Der kan opstå tvivl om, hvilken fordelingsbestemmelse leasingydelse falder ind under. Typisk vil konflikten være ved opgørelsen som enten royalties efter Artikel 12, renter efter Artikel 11 og fortjeneste ved forretningsvirksomhed efter Artikel 7. I Modeloverenskomsten fra 1963 og 1977 indeholdt royaltybestemmelsen i Artikel 12 en definition af royalties med formuleringen om vederlag for *anvendelsen af eller retten til at anvende industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udsyr*. OECD anbefalede i sin leasingrapport fra 1983¹¹² at formuleringen blev fjernet fra bestemmelsen. Den blev således fjernet fra

¹¹¹ Se hertil en mere uddybende analyse *Winter-Sørensen, Niels: Beskatning af international erhvervsindkomst – indkomstopgørelsen for et fast driftssted* (2000), København, Forlaget Thomson A/S. s. 129.

¹¹² OECD Report: The taxation of Income derived from the Leasing of Industrial Commercial or Scientific Equipment. Findes i samlingen. Trends in international taxation, OECD, Paris, 1985

Modeloverenskomsten fra 1992 og er udeladt i de efterfølgende versioner. I takt med at de af Danmark indgåede dobbeltbeskatningsoverenskomster løbende er blevet genforhandlet og ændret, og til en hvis grad opdateret med OECD's anbefalinger til ændringer mv., er bestemmelsen blevet fjernet fra størstedelen af dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Bestemmelsen kan dog stadig findes i overenskomsterne med eksempelvis New Zealand, Australien og Japan¹¹³. Definitionen har stadig praktisk betydning, men må antages at blive mindsket efterhånden som overenskomsterne bliver genforhandlet. Derudover skal det bemærkes, at det fremgår af Artikel 12 stk. 3, at bestemmelsen ikke finder anvendelse i de tilfælde, at ejeren af royalties udøver erhvervsvirksomhed i en anden stat fra et driftssted beliggende her. I disse tilfælde vil det betragtes som fortjeneste ved forretningsvirksomhed efter Artikel 7.

OECD omhandler som nævnt problematikken omkring royalties i sin leasingrapport fra 1983. Komiteen kommer i rapporten frem til, at beskatningen under royaltybestemmelsen ikke udgør et problem i alle tilfælde, men peger på nogle situationer, hvor behandlingen af indtægter fra leasing kan være uhensigtsmæssig. Det kan eksempelvis være problematisk, hvis kildelandet kildebeskatter indkomsten. I nogle tilfælde vil denne indkomst beskattes på grundlag af bruttoindkomsten. Det vurderes også i rapporten, at der er risiko for, at domicillandet ikke giver creditlempelse for det fulde beløb, hvis indkomsten opgøres efter et nettoprincip. Dette kan medføre en uhensigtsmæssig høj beskatning. Der tages eksempelvis heller ikke hensyn til finansieringsomkostninger, afskrivninger eller anskaffelsesomkostninger. Der kan herved opstå en situation, hvor det paradoksalt nok bedst kan betale sig at etablere et fast driftssted, da skattebyrden samlet set vil blive lavere herved. Overenskomsten bør derfor undersøges nærmere, hvis der er risiko, for at indkomsten beskattes som royalties.

Behandlingen af operationelle leasingaftaler vil være forholdsvis enkel, da der sjældent vil være tvivl om de bagvedliggende aspekter ved transaktionen. Formålet med aftalen vil som udgangspunkt være af lejermæssig karakter, og aftalen vil ikke være en substitut for et køb, eller dække over et maskeret køb. Indeholder den for aftalen relevante dobbeltbeskatningsoverenskomst ICS-formuleringen på royalties, vil det typisk være denne bestemmelse, der finder anvendelse. I de resterende tilfælde vil det typisk være Artikel 7 om fortjeneste ved forretningsvirksomhed, der finder anvendelse (mere herom i afsnit 5.10.7).

De finansielle leasingtransaktioner giver derimod anledning til mere komplekse karakteriseringskonflikter med hensyn til royalty, rente eller fortjeneste ved forretningsvirksomhed. Vurderingen kommer som udgangspunkt an på, om leasingtransaktionen bliver anset som en "gyldig leasingaftale", et betinget kreditsalg af det leasede aktiv eller en lånetransaktion.

5.10.2.1 Forbehold i forbindelse med royalty bestemmelsen i Artikel 12

På trods af OECD's anbefalinger om at beskatte ICS-udstyr under artikel 7 som fortjeneste ved forretningsvirksomhed, har flere medlemsstater taget forbehold over for denne anbefaling¹¹⁴. Det er eksempelvis ønsket om at pålægge kildeskat på leasingbetalinger der har ført til forbeholdene. Flere ikke-medlemsstater har også forbeholdt sig retten til at pålægge kildeskat på royalties og at anvende ICS-udstyr formuleringen¹¹⁵. Det er naturligvis uhensigtsmæssigt, da det ville være ønskværdigt med en ensartet

¹¹³ New Zealand BKI nr. 97 af 28/10/1981, Australien BKI nr. 33 af 22/03/1982 og Japan BKI nr. 132 af 16/12/1968. Dog en smule anderledes formuleret i overenskomsterne indgået med Australien og Japan.

¹¹⁴ OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til Artikel 12 *under forbehold*

¹¹⁵ OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til artikel 12, *ikke medlemslandendes forbehold*

behandling af leasingydelser i dobbeltbeskatningsoverenskomsterne, men den praktiske betydning må begrænses til overenskomsterne indgået med de pågældende lande.

5.10.3 Artikel 7 fortjeneste ved forretningsvirksomhed/ Artikel 5 fast driftssted

Det fremgår af kommentarerne til Artikel 7 nr. 64, at den før af Artikel 12 stk. 2 omfattende definition af royalties for *anvendelsen af eller retten til at anvende industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udsyr* anses for at falde ind under Artikel 7 i stedet for artikel 12. Det nævnes også, at indkomst for udleje af containere anses som omfattet af bestemmelsen. Afgrænsningen som industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udstyr må anses som meget bred. Der gives ingen nærmere kommentarer til, hvad der bedømmes omfattet, og hvad der ikke gør, ud over at det nævnes, at udleje af containere anses for omfattet. Størstedelen af indgåede leasingaftaler må antages at falde ind under kategorien industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udstyr.

Vurderingen af om vederlaget er *for anvendelsen eller retten til at anvende* udstyret vil kunne give anledning til problemer. I grænsetilfælde vil det således skulle vurderes, om der rent faktisk er tale om en lejeaftale, eller om det er et kreditkøb med ejendomsforbehold. Her vil en konflikt kunne opstå, hvor det ene land anser aftalen for en leasingaftale efter intern ret, og det andet land anser det som et kreditkøb med ejendomsforbehold efter intern lovgivning. Da det ikke fremgår mere klart af overenskomsten, hvornår en aftale skal anses som en leasingaftale, vil der være overvejende sandsynlighed for, at denne situation kan opstå. De operationelle leasingforhold må derfor bedømmes som værende omfattet af Artikel 7 i langt de fleste tilfælde. Det hænger sammen med, at der internationalt ikke vil være lige så stor forskel i bedømmelsen, og at disse forhold på mange områder ligner traditionelle lejeaftaler.

Som det fremgår af Artikel 7 i modeloverenskomsten vil beskatningsretten til fortjeneste ved forretningsvirksomhed kun kunne beskattes i den stat, hvor forretningsvirksomheden har indvundet fortjenesten, medmindre at foretagendet driver erhvervsvirksomhed i den anden kontraherede stat gennem et dér beliggende fast driftssted. Den fortjeneste, der kan henføres til dette faste driftssted, kan beskattes i denne stat. Artikel 7 er således tæt forbundet med fast driftsstedsbestemmelsen i Artikel 5.

Efter Artikel 7 nr. 2. skal der ved opgørelsen af indkomsten fra det faste driftssted beregnes den fortjeneste, som kunne forventes at være oppebåret, hvis dette havde været selvstændigt. Det fremgår af kommentarerne til Artikel 7¹¹⁶, at når et foretagende i en kontraherende stat, der driver erhvervsvirksomhed i en anden kontraherende stat, skal myndighederne i denne anden stat stille sig to spørgsmål før de pålægger en skat af foretagendets fortjeneste. Det første spørgsmål er, hvorvidt foretagendet har fast driftssted i deres stat. Hvis dette er tilfældet, skal det vurderes, hvor stor indkomsten er, og hvordan denne skal beregnes. Det fremgår af bestemmelserne i artikel 7, hvordan dette overskud skal beregnes. Efter Artikel 7 nr. 3 fradrages udgifter i tilknytning hertil som er afholdt til gavn for det faste driftssted og/eller til ledelse og almindelig administration. Det fremgår af kommentarerne¹¹⁷, at bestemmelsen ikke behandler spørgsmålet om, hvorvidt de udgifter der er henført er fradragsberettigede, da dette spørgsmål skal afgøres efter intern ret.

¹¹⁶ OECD's modeloverenskomst 2008, Kommentar til Artikel 7 punkt 1

¹¹⁷ OECD's modeloverenskomst 2008 Kommentar til Artikel 7 punkt 30

Vedrører indkomstopgørelsen associerede foretagender skal man være opmærksom på reglerne i Artikel 9, hvor det blandt andet fremgår, at transaktioner skal foregå på armslængdevilkår.

Det fremgår af Artikel 7 nr. 7, at indkomst, der er særskilt behandlet i andre artikler ikke skal berøres af bestemmelserne i artikel 7.

Det fremgår af Artikel 5, at der med udtrykket fast driftssted menes et forretningssted, hvor et foretagendes virksomhed helt eller delvis udøves. Bestemmelsen afgrænses både positivt og negativt, således at det fremgår, hvad der anses som et fast driftssted, og hvad der ikke anses som et fast driftssted. I forhold til beskatning af leasingaftalerne vil det, i de tilfælde hvor det anses som fortjeneste ved forretningsvirksomhed efter artikel 7, være nødvendigt at fastslå om indkomsten kan henføres til et fast driftssted. Det fremgår af kommentarerne til artikel 5¹¹⁸, at for indretninger betegnet som ICS-udstyr såsom industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udstyr, bygninger, patenter, metoder og lignende goder der udlejes til tredjemand gennem et fast driftssted, der opretholdes i en anden stat, vil denne virksomheds forretningssted almindeligvis udgøre et fast driftssted for denne virksomhed. Dette gælder også, hvis en formue stilles til rådighed gennem et fast driftssted. Hvis der i leasingaftalen ikke er opretholdt et fast driftssted ved sin udlejning i en anden stat, vil udlejninger eller leasing af indretninger, ICS-udstyr, bygninger eller immaterielle goder ikke i sig selv udgøre et fast driftssted for udlejeren, hvis kontrakten begrænser sig til udelukkede at omfatte denne udlejning. Det accepteres, at der i forbindelse med udlejningen stilles personale til rådighed, der efter installationen af udstyret til betjener dette. Det vil således ikke medføre, at driftsstedet anses som fast. Det er en forudsætning, at personalet stillet til rådighed udelukkede har ansvar for at betjene eller vedligeholde udstyret. Hvis dette personale tildeles videre ansvar, vil det kunne medføre, at arrangementet anses for mere permanent og udgør et fast driftssted. Som eksempler nævnes i kommentaren: Deltagelse i afgørelser vedrørende det arbejde, til hvilket udstyret benyttes, eller hvis betjeningen, reparation, eftersyn vedligeholdelse og lignende foretages under udlejerens ansvar. Virksomheden vil her kunne tage karakter af driftsherrevirksomhed og ikke blot omfatte den rene leasingaktivitet. Det vil især i denne forbindelse være relevant at se på det i artikel 5 punkt 3 nævnte tilfælde om bygge og anlægsvirksomhed. Det fremgår af modeloverenskomsten, at bygnings-, anlægs- eller installationsarbejde i sig selv kan medføre, at stedet betegnes som et fast driftssted, hvis det opretholdes i mere end 12 måneder. Da dette område traditionelt set er et stort leasingmarked, bør man være opmærksom på disse tilfælde. Hvor en udenlandsk leasinggiver leaser til en dansk leasingtager bør der særligt være fokus på dette spørgsmål, da det i Danmark anses som værende et fast driftssted fra dag et. Leasinggiver bør derfor være opmærksom på, hvilke serviceydelser der er forbundet med aftalen, da serviceforpligtelser, der strækker sig ud over almindelig vedligeholdelse, betjening og service kan statuere fast driftssted, og dette vil særligt være relevant i lande som Danmark, hvor dette principielt kan være fra første dag af. Bestemmelsen om bygge og anlægsvirksomhed vil dog mest være relevant i de operationelle leasingaftaler, da leasingaftalerne her typisk vil være af kortere varighed.

¹¹⁸ OECD's modeloverenskomst 2008. Kommentarer til Artikel 5 punkt 8

5.10.4 Særligt i forhold til leasing af containere

Særligt i forhold til leasing af containere kan der opstå komplicerede problemstillinger ved fordeling af indkomst mellem de kontraherende stater. Denne form for leasingvirksomhed har særlige karakteristiske træk. I kommentarerne til modeloverenskomstens Artikel 5¹¹⁹ fremgår det, at udleje af containere anses omfattet af bestemmelsen om ICS-udstyr, men som et særligt tilfælde heraf. Der henvises endvidere til en mere omfangsrig gennemgang i en tidligere udgivet OECD rapport¹²⁰. Rapporten skelner ikke mellem, hvilken transporttype der er tale om, men giver eksempler i noterne på, hvilken type af fragt der anses omfattet. Herunder næves eksempelvis shipping, lufttransport, jernbane eller vejtransport. Leasede containere anses, som at udgøre en stor del af verdens container population. Den måde leasingaktiviteten ofte er opbygget på, er at de store leasingvirksomheder typisk har titusindvis af containere. De opretholder depoter rundt om i verden, hvor deres kunder kan afhente og aflevere containere. For at være inddækket geografisk er det ikke unormalt, at der opretholdes mere end 100 depoter rundt om i verden. Hele systemet kan styres centralt for at holde styr på containerne og deres placering, således at containerne ikke akkumuleres et sted, mens der er mangel andre steder. Kontakterne med kunderne bliver indgået og forhandlet enten af leasingselskabet eller af en lokal agent, eller i nogle tilfælde af operatøren af depotet, der eventuelt også kan indgå kontrakter med kunderne. Der peges i rapporten på, at den skattemæssige behandling vil være ens, uanset om der er tale om leasing af containere for en enkelt tur, en kortvarig periode eller en længerevarende leasingaftale.¹²¹ I forbindelse med containerleasing rejser der sig imidlertid en række praktiske problemer. Det første relaterer sig til hvorvidt man kan anse containerdepoterne som faste driftssteder efter Artikel 5 i modeloverenskomsten. Svaret hertil er ikke klart, der vil eksempelvis være tilfælde, hvor det vil være svært at afgøre, om de aktiviteter, der foregår i containerdepoterne, udelukkede er hjælpende aktiviteter og således ikke udgør et fast driftssted efter Artikel 5 stk. 4. Derudover kan der være tvivl om, hvorvidt et depot skal anses som af permanent karakter, hvis der udelukkede opbevares containere. Kommer man frem til den konklusion, at der er tale om et fast driftssted, vil spørgsmålet om, hvilken del af profitten der skal henføres til dette driftssted også kunne give anledning til problemer. Komiteen, der udarbejdede rapporten, har valgt at illustrere problemstillingerne gennem en række eksempler.

A) Den første situation, der er behandlet, er det tilfælde, hvor leasingselskabet benytter depoter, der er ejet og opereret af en part der er uafhængig af leasingselskabet. Der gives en betaling for opbevaring og håndtering af containerne. Depotets ansvarsområde vil typisk være kommunikation om ankomst og efterspørgsel af containere, håndtering, kontrol og inspektion af containere og eventuelt modtagelse af depositum. Komiteen udtaler at en sådan situation normalt ikke vil statuere fast driftssted for leasingselskabet, da operatøren er uafhængig af leasingselskabet. I de tilfælde, hvor depotet udelukkende betjener en kunde, vil det i nogle tilfælde som i eksempel 4, kunne lede til opretholdelsen af et fast driftssted. Et simpelt depot ejet og opretholdt af leasingselskabet vil kunne statuere opretholdelse af fast driftssted. Komiteens flertal anbefaler dog, at dette generelt ikke bør være tilfældet, men derimod bør behandles under Artikel 5 stk. 4, og dermed ikke udgøre et fast driftssted. Der henvises til ordlyden af Artikel 5 stk. 4. a) og b) og de resterende aktiviteter som omfattet af ordlyden af Artikel 5 stk. 4 e).

¹¹⁹ OECD's modeloverenskomst 2008 kommentar til Artikel 5 punkt 9

¹²⁰ "Beskatning af indkomst, der hidrører fra udleje af containere". Offentliggjort i "Trends in international taxation" OECD, Paris, 1985

¹²¹ OECD, "Trends in international taxation" OECD, Paris, 1985 s. 20

Derudover nævnes det, at depotet kun vil udgøre en lille del af virksomheden, og at den profit, der ville kunne knyttes hertil vil være ubetydelig. Set i sammenhæng vil a) b) og e) typisk falde ind under betydningen af f) og komiteen anbefaler således, at Artikel 5 stk. 4 finder anvendelse i de herved nævnte tilfælde.

B) Den anden beskrevne situation er det tilfælde, hvor leasinggiver har agenturer der udlejer til kunder ved henvendelse. Kontakterne er normalt indgået af agenten, der er underlagt nærmere angivne beføjelser og instruktioner fra leasinggivers side. Agenten kan være uafhængig af leasinggiver og servicere mere end én udlejer, men der kan også foreligge et tættere forhold til leasinggiver. Hvis et depotagentur er ejet og drevet af en uafhængig tredjemand, vil det kunne falde ind under Artikel 5 stk. 6 i modeloverenskomsten, således at det ikke udgør et fast driftssted. Komiteen anbefaler efter nøje overvejelser at anse et depotagentur som en uafhængig agent, forudsat at det servicerer mere end en kunde, medmindre det kan påvises, at leasinggiver har et fast driftssted efter Artikel 5 stk. 1 eller stk. 2. De tilfælde, hvor Artikel 5 stk. 6. finder anvendelse, bør ses i lyset af modeloverenskomstens kommentarer til Artikel 5 nummer 36 og 37, hvor en mere detaljeret beskrivelse af agentens virksomheds rammer gives.

C) Tredje situation omhandler inspektion og reparation på leasinggivers foranledning. Dette vil ofte udføres af uafhængige reparatører, men leasinggiver ejer i nogle tilfælde et værksted i havne af særlig vigtighed. Komiteen anbefaler at reparation af en uafhængig reparatør ikke udgør et fast driftssted. Ejer leasinggiver et værksted ville dette som udgangspunkt heller ikke stature fast driftssted, men anses derimod for at falde ind under Artikel 5 stk. 4 e) og f).

D) Den fjerde beskrevne situation omhandler det tilfælde, hvor leasinggiver opretholder et kontor i en havn, der skal håndtere dets operationer i regionen. Her henvises eksempelvis til ankomst, efterspørgsel, drift af depotet, inspektion og reparation. Derudover nævnes marketing og indgåelse af kontakter underlagt hovedkontorets retningslinjer. Komiteen anser en sådan aktivitet for et fast driftssted efter overenskomstens Artikel 5.

E) Hvis leasinggivers containere anvendes i et andet land af leasingtager, vil den rene tilstedeværelse af containerne ikke statuere fast driftssted, da dette ikke er et fast fikseret sted, hvor leasingtager udøver sin virksomhed.

Et af formålene ved rapporten er at fastlægge nogle retningslinjer for hvorledes, indkomst fra leasing af containere skal fordeles, således at der ikke finder en overdreven opdeling af indtægterne sted. Det praktiske hensyn er derfor med i overvejelserne for retningslinjerne. Rapporten beskriver i nærmere detaljer, hvorledes profitten skal allokeres efter artikel 7. De i A) og D) nævnte tilfælde vil kun udgøre et fast driftssted i ganske få tilfælde. Det anbefales i rapporten, at allokeringen af indkomst i disse tilfælde bør foretages således, at der tages hensyn til, at det faste driftssted ikke anses at udgøre en aktiv del af forretningen for leasing af containere. Denne del af indkomsten bør således ikke henføres til det faste driftssted. Profitten bør opgøres, således at den udgør et beløb, der svarer til det en separat virksomhed med dette formål ville tjene under lignende forhold for ved have et depot. Fra dette beløb fratrækkes udgifter, der har været afholdt til fordel for depotet og en estimeret del af hovedkvarterets udgifter for at udøve virksomheden og generelle administrative omkostninger. I tilfælde D) kan denne beregning være svær at foretage, og funktionsfordelingen mellem det fast driftssted og hovedkvarteret bør afvejes omhyggeligt. Det anbefales i rapporten, at der tages hensyn til det faste driftssteds udgifter til finansiering

af containere, afskrivninger og ledelsesomkostninger. Opgørelsen af profit, der kan allokere til et fast driftssted i tilfældene A) og B), vil typisk være af beskeden størrelse. Disse udgifter kan imidlertid bedst estimeres ud fra hovedkvarterers regnskaber.

Selvom rapporten er udarbejdet på baggrund af leasing af containere, og at der er særlige komplicerede problemstillinger gældende ved denne form for leasingvirksomhed, må det antages, at retningslinjerne kan anvendes og vil være aktuelle i andre leasingsituationer, hvor lignende problemstillinger opstår.

Diskussionen omkring de særlige karakteristika ved containere er taget op i rapporten, mindretallet af komiteen mente, at der ved leasing af containere var et så stort serviceelement, der var mere økonomisk betydningsfuldt for aftalen, end selve rådigheden af aktivet. Det kunne derfor ikke anses som beskattet under den daværende artikel 12 under formuleringen *anvendelsen af eller retten til at anvende industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udsyr*. Da formuleringen er slettet fra artikel 12 i 2008-udgaven af modeloverenskomsten, vil den praktiske betydning kun være relevant i de tilfælde, hvor formuleringen stadig er gældende. Problemstillingen er stadig interessant, da der kan opstå tilfælde hvor, selve serviceydelsen overskygger den bagvedliggende leasingaftale. Som nævnt var det kun et mindretal af komiteen, der støttede dette synspunkt, mens den resterende del fandt, at leasing af containere altid ville falde ind under formuleringen om ICS-udstyr. Tyrkiet¹²², Norge og USA¹²³ har taget forbehold til artikel 7 med hensyn til udleje af containere. Tyrkiet ønsker at pålægge kildeskat på udleje af containere. I de tilfælde, at Artikel 5 og 7 anvendes, forbeholder de sig ret til at anvende fast driftsstedesreglen på den blotte opbevaring, opbevaring ved agent og på tilfælde, hvor der er tale om operative filialer. Norge og USA forbeholder sig retten til, at henføre indkomst fra brug, rådighedsstillelse eller udleje af containere, der anvendes i international trafik til Artikel 8 som indkomst fra skibs- og luftfart.

5.10.5 Artikel 8 – Leasingindtægter hidrørende fra skibs- og luftfart

Modeloverenskomstens artikel 8 omhandler skibs- og luftfart. Efter Artikel 8 kan fortjeneste ved driften af skibe og luftfartøjer i international trafik kun beskattes i den stat, hvor foretagendets virkelige ledelse har sit sæde. Dette omfatter også driften af både, der anvendes til transport i indre farvande. Efter Artikel 8 stk. 3 vil den virkelige ledelse ved skibsfartsvirksomhed, i det tilfælde at den har sit sæde om bord på et skib eller en båd, anses som havende sit sæde i den stat, hvor båden har sit hjemsted. Endeligt bestemmes det efter Artikel 8 stk. 4, at bestemmelserne i stk. 1 også finder anvendelse på fortjeneste fra deltagelse i et konsortium, et foretningsfællesskab (joint business) eller en international trafikorganisation.

Læser man kommentarerne til modeloverenskomsten, fremgår det af kommentarerne til Artikel 8 punkt 5, at fortjeneste ved leasing af skibe og fly som udgangspunkt kun falder ind under Artikel 8 i de tilfælde, hvor at de er charteret med fuld udrustning, bemanning og forsyning, hvor det skal anses som fortjeneste ved passager- og godsfragt. For den største del af virksomhed med udleje inden for skibs- og luftfart, vil fortjenesten falde uden for anvendelsesområdet for artikel 8. Fortjeneste ved leasing af skibe eller fly på bareboat-charter-basis, med undtagelse af de tilfælde, hvor der er tale om en lejlighedsvis indkomstkilde for foretagendet, der driver international skibs- eller luftfartsvirksomhed, skal henføres til Artikel 7. Bestemmelsen kan give anledning til tvivl. Det vil som udgangspunkt ikke være problematisk at fastslå de klare tilfælde af udlejning på bareboat-charter-basis, og de klare tilfælde som anses som fortjeneste ved passager og godsfragt. Det er mere problematisk at fastslå, hvornår der er tale om lejlighedsvis fortjeneste

¹²² OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til Artikel 7 punkt 80

¹²³ OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til Artikel 7 punkt 81

ved bareboat-charter-basis. Det fremgår ikke klart af overenskomsten, hvad der skal forstås som lejlighedsvis og muligheden for, at der opstår en situation, hvor den ene stat anser det for lejlighedsvis udlejning, mens den anden stat anser det for fortjeneste ved forretningsvirksomhed vil kunne føre til dobbeltbeskatning. Anser den ene stat det som fortjeneste ved skibs og luftfart efter artikel 8, vil beskatningsretten som udgangspunkt være i den stat, hvor ledelsen har sit sæde. Anser den anden stat det som fortjeneste ved forretningsvirksomhed med fast driftssted efter artikel 7, eksempelvis i form af de ovenfor beskrevne situationer om containere, der statuerer fast driftssted, vil der således kunne opstå en dobbeltbeskatning. Statueres der ikke, fast driftssted, vil beskatningsretten være samme sted, hvis denne indkomst kan henføres til ledelsen hovedsæde. Bestemmelsen er således ikke helt klar, men må antages kun at give anledning til problemer i tvivlstilfælde og i de situationer, hvor medlemsstaterne har taget forbehold til bestemmelserne. Grækenland har eksempelvis bemærket til kommentaren, at de vil anvende artikel 12 på betalinger fra udleje af skibe og luftfartøjer på bare-boat charter-basis¹²⁴. Slovakiet har også forbeholdt sig retten til at beskatte fortjeneste ved udleje af skibe, luftfartøjer og containere til Artikel 12¹²⁵, og Irland har forbeholdt sig retten til at medtage indkomst fra bare-boat charter-basis under bestemmelsen¹²⁶.

5.10.5.1 Fortjeneste ved afståelse af formuegenstande Artikel 13/Formuebeskatning efter Artikel 22

Det fremgår af Artikel 13 stk. 3, at fortjeneste ved afståelse af skibe og luftfartøjer i international trafik og skibe anvendt til transport i indre farvande og andre aktiver, der ikke består af fast ejendom, som er tilknyttet driften af disse, kun kan beskattes i den stat, hvor ledelsen har sit virkelige sæde. Læser man kommentarerne¹²⁷ uddybes det, at bestemmelsen kun anbefales at finde anvendelse i de tilfælde, hvor ejeren selv udfører transportvirksomhed eller leaser både skibe eller luftfartøjer med fuld udrustning, bemanning og forsyning. Hvor udlejning anses som værende bare-boat-leasing og ikke kun lejlighedsvis udlejning, vil fortjeneste, der oppebæres af den virkelige ejer af formuegodet, eller dertil knyttet rørlig formue være omfattet af stk. 2 eller 5. i bestemmelsen. Det fremgår i Artikel 13 stk. 2, at fortjeneste, der ikke er fast ejendom, der kan henføres til et fast driftssted, kan beskattes i den stat, hvor det fast driftssted er beliggende. Hvis det ikke kan henføres til et fast driftssted, kan det efter Artikel 13 stk. 5 beskattes i den stat, hvor afhænderen er hjemmehørende. Bestemmelsen følger grundlæggende den samme anbefalede behandling som den for leasingindtægter fra skibs- og luftfart.

Muligheden for at formuebeskatte reguleres i overenskomstens Artikel 22, hvor det fremgår af kommentarerne, at samme fordeling af beskatningsretten skal finde sted som fordelingen under Artikel 13 stk. 3 og artikel 8 stk. 3 med hensyn til skibs- og luftfart.¹²⁸

¹²⁴ OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til Artikel 8 punkt 30

¹²⁵ OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til Artikel 8 punkt 40

¹²⁶ OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til Artikel 8 punkt 41

¹²⁷ OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til Artikel 13 punkt 28.1

¹²⁸ OECD's modeloverenskomst 2008, kommentarer til Artikel 22 punkt 4.1

5.10.6 Artikel 6 - Indkomst fra fast ejendom

Det er bestemt i Artikel 6 i modeloverenskomsten, at indtægter fra fast ejendom, der oppebæres af en person, hjemmehørende i en kontraherende stat, der er beliggende i den anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.

Efter Artikel 6 stk. 2 skal udtrykket "fast ejendom" forstås på den måde, det forstås i den interne lovgivning i den stat ejendommen er beliggende. Efter Artikel 6 stk. 3 finder bestemmelsen også anvendelse på indkomst fra direkte brug, udlejning eller enhver anden form for udnyttelse af fast ejendom. I forhold til sondringen mellem indkomst fra fast ejendom og fortjeneste ved forretningsvirksomhed fremgår det af Artikel 6 stk. 4, at bestemmelserne også finder anvendelse på indkomst af fast ejendom, der tilhører et foretagende. Læser man forarbejderne til Artikel 7 punkt 61 fremgår det, at Artikel 6 jf. 6 stk. 4 har forrang i forhold til artikel 7. I kommentarerne til Artikel 6 punkt 4 står der imidlertid, at bestemmelsen ikke er til hinder for, at indkomst af fast ejendom, der er opnået gennem et fast driftssted, bliver behandlet som fortjeneste ved forretningsvirksomhed. Bestemmelsen er en sikring af, at indkomst af fast ejendom beskattes i den stat, hvor ejendommen er beliggende, således også i de tilfælde hvor en fast ejendom ikke er del af et fast driftssted i denne stat. Det fremgår da også af kommentarerne til Artikel 5 punkt 8, at et foretagende i en stat, der udlejer eller leaser indretninger, ICS-udstyr, bygninger eller immaterielle goder til et foretagende, der er hjemmehørende i en anden stat, uden at de i forbindelse med leasingvirksomheden opretholder et fast driftssted, vil de nævnte situationer ikke i sig selv udgøre et fast driftssted, hvis kontrakten er begrænset til den blotte udlejning af udstyr m.v. Det skal bemærkes, at formuleringen *kan* beskattes, anvendes i Artikel 6, og ikke *kan kun*-formuleringen, bestemmelsen hjemler således en subsidiær beskatningsret til den stat, hvor personen eller foretagendet er hjemmehørende, Forudsat at der er intern hjemmel til at beskatte indtægterne. Beskattes indtægterne efter Artikel 7 med et fast driftssted efter Artikel 5, hvor bestemmelsen indeholder en *kan kun*-formuleringen, vil det således kun være den stat med det faste driftssted, der har en beskatningsret.

5.10.7 Intern dansk skatteret – begrænset skattepligt

Dobbeltbeskatningsoverenskomsternes opgave er som udgangspunkt at fordele indkomsten mellem de kontraherende stater. Påligning af skatter kan således ikke foretages med hjemmel i dobbeltbeskatningsoverenskomsten, men kræver intern hjemmel i den pågældende stats lovgivning. Det må derfor bedømmes efter intern dansk ret, om der er hjemmel til at beskatte den pågældende indkomst i de situationer, hvor Danmark har beskatningsretten. Kildeskatteloven og selskabsskattelovens regler fastsætter, hvem der er skattepligtige til staten. I forbindelse med dobbeltbeskatningsoverenskomsterne vil det således være relevant at fastslå, om der er intern hjemmel til at beskatte leasingydelse. Efter intern dansk skatteret er der hjemmel til at beskatte erhvervsindkomst for begrænset skattepligtige i KSL § 2 stk. 1 nr. 4 og SEL § 2, stk. 1, litra a. For at indkomsten kan beskattes i Danmark, skal den som udgangspunkt kunne henføres til et fast driftssted i Danmark. Visse indtægter vil være omfattet af begrænset skattepligt efter andre bestemmelser i KSL § 2 stk. 1 eller SEL § 2, stk. 1, hvor der ikke foreligger et fast driftssted. Ejer et udenlandsk moderselskab et datterselskab i Danmark, vil det normalt ikke blive anset som drivende erhvervsvirksomhed med fast driftssted i Danmark udelukkende på grund af moder-datterselskabsforholdet. Der kan dog foreligge en sådan forbindelse mellem dem, at bestemmelserne i Artikel 5 stk. 5 og 6 i modeloverenskomsten må anses som værende til stede, således at datterselskabet vil blive anset som et fast driftssted for moderselskabet.

Er der tale om skattemæssigt transparente selskaber efter SEL § 2 A, hvorefter et selskab skal anses som transparent i Danmark hvis det bliver anset som transparent i udlandet, vil selskabets aktiver og passiver i det danske datterselskab anset at tilhøre det udenlandske moderselskab. Moderselskabet vil herefter blive anset for at drive virksomhed med et fast driftssted i Danmark, hvor alle aktiver og passiver skal knyttes til det faste driftssted, jf. SEL § 2. Stk. 6.

For et fuldt skattepligtigt selskab, der har et fast driftssted i udlandet, skal der efter SEL § 8 stk. 2 som udgangspunkt ikke medtages indkomsten fra det faste driftssted i udlandet ved opgørelsen af den danske skattepligtige indkomst. Undtaget er de internationalt sambeskattede selskaber efter SEL § 31 A.

Begrebet fast driftssted i intern dansk skatteret skal som udgangspunkt fortolkes i overensstemmelse med begrebet i modeloverenskomsten.¹²⁹

Det fremgår af KSL § 2 stk. 1 og SEL § 2, stk. 1, at skattepligten omfatter udøvelse af erhverv med fast driftssted her i landet eller deltagelse i erhvervsvirksomhed med fast driftssted. Indkomst i form af løbende ydelser hidrørende fra en sådan virksomhed eller fra afståelsen af en sådan virksomhed, når ydelserne ikke er udbytte, afdrag på et tilgodehavende, renter eller royalties anses også for omfattet.

Det må antagelsesvis være langt de fleste leasingforhold, der anses som værende erhvervmæssige¹³⁰. Erhvervsindkomst efter Artikel 7 skal afgrænses over for Artikel 8 om indkomst fra skibs- og luftfart og ydermere fra Artikel 6 om indkomst fra fast ejendom. Efter intern dansk skatteret vil disse former for indtægter som udgangspunkt behandles som erhvervsindkomst¹³¹. Selvom den interne danske skatteretlige kvalifikation ikke er bundet af overenskomstens definition af leasing, for så vidt angår de spørgsmål, der ikke omhandler fordelingen, må den danske definition af erhvervsindkomst også anses for at rumme leasingydelser. Leasingydelser vil således være omfattet af KSL § 2 stk. 1 eller SEL § 2, stk. 1, uanset om de efter overenskomsten kvalificeres som royalties, fortjeneste ved forretningsvirksomhed, eller fortjeneste ved skib og luftfart.

I de tilfælde at dobbeltbeskatningsoverenskomsterne omfatter ICS-udstyrsformuleringen i Artikel 12, hvor at indkomsten fordeles efter denne bestemmelse, må det stadig antages, at kvalifikationen efter intern dansk skatteret vil føre til at det betragtes som erhvervsindkomst, da royaltybestemmelsen i SEL § 2 stk. 1 litra g og KSL § 2 stk. 1 nr. 8 er mere snævert defineret end formuleringen i Artikel 12 indeholdende ICS-udstyrsformuleringen. I de nyere overenskomster, hvor formuleringen er fjernet vil leasingydelserne typisk betragtes som erhvervsindkomst efter Artikel 7.

Leasing af fast ejendom vil som udgangspunkt være omfattet af de særlige bestemmelser herom i KSL § 2 stk. 1, nr. 5 og SEL § 2 stk. 1 litra b, men kan i visse tilfælde omfattes af KSL § 2 stk. 1 nr. 4 og SEL § 2, stk. 1, litra a. I Tfs 1996, 532 H og Højesteret stilling til om renter fra investeringsfondskonti var omfattet af

¹²⁹ Dette fremgår af kildeskatecirkulæret cirk.nr 135 af 4/11 1988 og selskabsskattecirculæret cirk. nr. 136 7/11 1988, og fra domspraksis U.1996.1187H/Tfs 1996.532 H. Dog eksempelvis indskrænket i forhold til fjernsalg efter KSL § 2 stk. 9 og SEL § 2 stk. 5 og udvidet i forhold til bygge-, anlægs- eller monteringsarbejde efter SEL § 2 stk. 1 og KSL § 2 stk. 1 nr. 4

¹³⁰ Sondringen mellem lønmodtagervirksomhed kontra ikke erhvervmæssig virksomhed kontra erhvervmæssig virksomhed vil ikke blev behandlet uddybende i denne fremstilling.

¹³¹ Se eksempelvis *Winter-Sørensen, Niels: Beskatning af international erhvervsindkomst – indkomstopgørelsen for et fast driftssted* (2000), København, Forlaget Thomson A/S. s. 134.

begrænset skattepligt til Danmark. Henlæggelserne til investeringsfonden var foretaget på baggrund af indkomst fra udlejning af fast ejendom, men Højesteret fandt ikke, at renterne fra disse konti var omfattet af bestemmelsen om begrænset skattepligt for indkomst fra en fast ejendom. Højesteret udtalte, at: "Det forhold, at ejendommen også kan beskattes efter stk. 1 litra d (nu stk. 5), udelukker ikke, at beskatning foretages på grundlag af litra c (nu stk. 4), hvis betingelserne i denne bestemmelse i øvrigt er opfyldt.". Udlejning af fast ejendom i erhvervsmæssige sammenhæng kan derfor godt kvalificeres som erhvervsindkomst for begrænset skattepligtige.

5.10.8 Diskussion

Det er i den juridiske del af opgaven undersøgt hvordan leasing karakteriseres i dansk skatteret, og hvordan leasingaftaler beskattes. Herefter er det undersøgt, hvordan indkomsten karakteriseres i OECD's dobbeltbeskatnings modeloverenskomst 2008. Leasingbegrebet er ikke fastsat i intern dansk skattelovgivning. Der sondres som udgangspunkt ikke mellem finansiell og operationel leasing i dansk skatteret.

Hovedvægten i den juridiske del, er blevet lagt på ejendomsretten til aktivet, da denne er essentiel for at opnå retten til at foretage skattemæssige afskrivninger, der ofte har stor økonomisk værdi, hvis de kan udnyttes. Konsekvensen af den skatteretlige tilsidesættelse, hvor skattemyndighederne anser leasingaftalen for en maskeret købsaftale, kan være betydelig. Leasinggiver vil blive stillet som, at denne har solgt aktivet, hvorefter at indtægterne ved "udlejningen" skal splittes op i et ikke-skattepligtigt afdrag på købesummen og i skattepligtige renteindtægter. Leasingtager vil skattemæssigt kunne sidestilles som ejer af leasingaktivet og kan dermed ikke få skattefradrag for leasingydelsen. I stedet kan leasingtager få muligheden for, at foretage skattemæssige afskrivninger og fradrage renter.

Den civilretlige behandling af leasing adskiller sig fra den skatteretlige. På trods af at der i flere skatteretlige afgørelser er blevet henvist til KAL § 6 stk. 2, der fastsætter hvornår der foreligger et køb med ejendomsforbehold, må den skatteretlige tilsidesættelse af leasingaftaler anses som mere bred. Den skatteretlige vurdering er suppleret af realitetsgrundsætningen, hvorefter at aftaler uden skatteretlig realitet kan tilsidesættes. Det anses som et køb med ejendomsforbehold efter KAL § 6 stk. 2, *såfremt at det må antages at have været meningen, at modtageren af tingene skal blive ejer af den*. Gennemgår man domspraksis på skatteområdet fremgår det, at bestemmelsen efter omstændighederne i sig selv kan finde anvendelse på leasingaftaler. KAL § 6 stk. 2 må herefter anses som en støtte, der kan inddrages i visse tilfælde, da bestemmelsen ikke følges ubetinget skatteretligt.

Regnskabsmæssigt adskiller leasingbegrebet sig også fra det skatteretlige begreb. I den regnskabsmæssige behandling deles leasing op i hhv. finansiell og operationel leasing. Regnskabsmæssigt kan man sige at det afgørende kriterium er, hvem der er den økonomiske ejer af aktivet. Det fremgår af regnskabsvejledningen, at en finansiell leasingaftale skal sammenlignes med en traditionel lånefinansieret anskaffelse blot med den forskel, at ejendomsretten til de leasede aktiver forbliver hos leasinggiver, og at de leasede aktiver skal indregnes og måles efter samme regnskabspraksis som aktiver, der ejes af virksomheden.

Set fra et praktisk synspunkt må det anses som u hensigtsmæssigt at behandlingen af leasing ikke er konsistent civilretligt, regnskabsmæssigt og skatteretligt.

Den skatteretlige vurdering har i flere tilfælde knyttet sig til de vilkår, leasingaftalerne er indgået på baggrund af. En stor del af den nævnte domspraksis angår optionerne i aftalerne og manglende realitet i leasingarrangementerne. Bindende forhåndsbesked TfS 1995.198 angik det skattemæssige ejerskab af et leasingaktiv i forbindelse med retten til at foretage afskrivninger. Købspligten i aftalen blev vurderet til at føre til overgang af ejendomsretten og den dertilhørende afskrivningsret til leasingtager. Derudover kan nævnes TfS 1995.231, hvor arrangementet blev tilsidesat da der reelt forelå en købsforpligtelse. I TfS SKM 2003.231 fandtes der ikke at foreligge en købsforpligtelse, og leasinggiver blev anset som ejer af leasingaktivet i forbindelse med retten til at foretage afskrivninger. En *købsforpligtelse* i aftalen vil således kunne føre til den skattemæssige ejendomsrets overgang. En *købsoption* vil som udgangspunkt accepteres, medmindre der er øvrige momenter, der indikerer at det har været meningen, at aktivet skulle overgå til leasingtager ved leasingkontraktens udløb. Se eksempelvis i UfR 1973.173 H hvor købsoptionen blev beregnet som markedsprisen. Det er interessant at læse sagerne SKM 2002.389 LSR og SKM 2005.450 VLR, der begge angik ejendomsinvestering i England. I begge sager var der indgået såkaldte freeholderaftaler, hvor der blev indgået lejeaftaler med de engelske myndigheder på hhv. 99 år og 125 år. I førstnævnte sag blev leasingaftalen tilsidesat med den begrundelse, at der ikke var tale om en reel ejendomsret over erhvervsejendommen. I sidstnævnte sag fandtes de danske investorer, på trods af freeholderaftalen, at eje den engelske hotelejeendom i forhold til bedømmelsen af den skattemæssige afskrivningsret. Strengt taget kan man sige, at det i begge sager hele tiden har været meningen, at de engelske myndigheder skulle blive ejer af de pågældende ejendomme på trods af den lange tidshorizont. Sagerne kan enten ses som en slækkelse af betingelsen om aftalte købsforpligtelser i leasingaftalerne. Eller det kan ses som om at der fra skattemyndighedernes side vises en forståelse for at de engelske forhold og den engelske lovgivning ikke fungerer på samme måde som de danske forhold. De to sager SKM 2007.234.SR og SKM 2008.563.SR, der begge angik OPP selskaber, åbner op for muligheden for at slække på kriteriet for aftalte købsforpligtelser i forbindelse med ejendomsrettens overgang. De særlige forhold i sagerne gør, at man ikke ubetinget bør tilsidesætte dette kriterium om købsforpligtelser men bør være forsigtig i de konklusioner, man kan drage for sagerne. Konklusionen må være at de aftalte købsforpligtelser ikke nødvendigvis fører til ejendomsrettens overgang i leasingaftalerne. Kendetegnede for sagerne er, at realiteterne i arrangementerne vurderes for at finde frem til, om der foreligger en leasingaftale eller ej.

Begrundelsen i de såkaldte ti-mandsprojekter er, at der udelukkende har været et formelt ejerskab, og at der ikke har været en reel økonomisk indsats eller risiko. Det fremgår eksempelvis i TfS 2000, 1011 H, TfS 2004,64 Ø og TfS 2004,138 Ø. Den reelle ejendomsret har således ikke været til stede. Derudover har det i nogle tilfælde været inddraget i argumentationen, at der ikke har været nogen mulighed for at opnå drifts eller -likviditetsoverskud i aftalerne. Disse arrangementer er således tilsidesat ud fra en begrundelse om manglende realitet.

I forhold til selve beskatningen af leasingydelse er hjemlen til at foretage skattemæssige afskrivninger i AL § 1 og udenfor specialreglernes anvendelsesområde SL § 6 stk. 1 litra a. Fradragsretten til leasingydelse for leasingtager findes ligeledes i SL § 6 stk. 1 litra a, hvis kriterierne herfor er opfyldt. Leasinggivers skattepligt følger af SL § 4, hvorefter leasinggiver er skattepligtig af indtægter fra leasing. Der er særlige regler for fysiske personers opgørelse af indtægter eller underskud fra leasingaktivitet. Det følger af PSL § 4 stk. 1 nr. 12, at leasing skal indregnes som kapitalindkomst. Reglerne er konsekvens af ti-mandsprojekterne, hvorefter det ikke er muligt at fradrage underskud i den personlige indkomst men alene muligt at fradrage underskud i senere positiv kapitalindkomst fra udlejningen.

Der er i den danske skattelovgivning indsat en dobbelt dip bestemmelse i LL § 5 G, således at det ikke er muligt at få fradrag for den samme udgift to gange. LL § 5 G stk. 2 er målrettet udlejningsaktiver, hvorefter der i kontrollerede transaktioner efter skattekontrollovens § 3B ikke kan afskrives på aktivet i Danmark, hvis der er mulighed for at afskrive på aktivet efter udenlandske regler. Bestemmelsen omfatter dog kun kontrollerede transaktioner. Muligheden for at afskrive på det samme aktiv to gange vil således stadig være til stede for transaktioner, der ikke er omfattet af Skattekontrollovens § 3 B. Det må antages, at parter der ikke er interesseforbundne efter Skattekontrollovens § 3 B, stadig vil have incitament til at indgå aftaler, hvor både leasinggiver og leasingstager har mulighed for at afskrive på aktivet. Har leasinggiver mulighed for at foretage afskrivninger vil der blive taget højde for dette ved fastsættelse af prisen for leasingydelse. Har leasingstager mulighed for at foretage afskrivninger vil denne tage hensyn til dette, når prisen for leasingaftalen vurderes. Begge parter vil således have incitament til at indgå aftalen, selvom de ikke er interesseforbundne.

I internationale leasingaftaler vil det være relevant at fordele beskatningsretten til leasingydelse mellem de involverede stater. Fordelingen af beskatningsretten skal foretages efter de konkrete overenskomster. Det synes imidlertid almindelig anerkendt i international skatteretlig teori og praksis, at overenskomsten med kommentarer kan inddrages i fortolkningen af konkrete overenskomster. Opgavens omfang ville imidlertid være for omfattende, hvis de konkrete overenskomster skulle gennemgås enkeltvis. Der er derfor taget udgangspunkt i modeloverenskomsten.

Ved fortolkningen af dobbeltbeskatningsoverenskomsterne fremgår det af Artikel 3 nr. 2, at hvis et udtryk ikke er defineret i overenskomsten og medmindre andet følger af sammenhængen, kan tillægges den betydning udtrykket har på tidspunktet i henhold til de skatter på hvilke overenskomsten finder anvendelse. Som udgangspunkt synes en autonom fortolkning mest hensigtsmæssig i de tilfælde, at udtryk ikke er defineret i overenskomsten, da der er stor forskel på de forskellige staters karakterisering af leasingaftaler. Der opstår imidlertid situationer, hvor modeloverenskomsten ikke omtaler de givne problemstillinger og intern ret således inddrages i vurderingen. Ved fortolkningen af dobbeltbeskatningsoverenskomsterne antages Wienerkonventionens regler om fortolkning om folkeretlige traktater at finde anvendelse.

I de ældre versioner af modeloverenskomsten fremgik det af artikel 12, at vederlag for *anvendelsen af eller retten til at anvende industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udstyr* var omfattet af bestemmelsen. Formuleringen er fjernet fra artikel 12 i de nyere udgaver af modeloverenskomsten men finder stadig anvendelse i nogle af ældre danske overenskomster.

Det fremgår af kommentarerne til Artikel 7 at udstyr, der før var omfattet af ICS formuleringen, bør beskattes som fortjeneste ved forretningsvirksomhed. Derudover anses indtægter for udleje af containere også for omfattet af Artikel 7. Artikel 7 er tæt forbundet med fast driftsstedsbestemmelsen i Artikel 5. Det fremgår, at beskatningsretten til fortjeneste ved forretningsvirksomhed kun kan beskattes i den stat, hvor forretningsvirksomheden har indvundet fortjenesten medmindre, at foretagendet driver erhvervsvirksomhed i den anden kontraherede stat gennem et dér beliggende fast driftssted. Derudover indeholder Artikel 7 nærmere principper for fastlæggelse af indkomsten og præcisering af artiklens anvendelsesområde.

Anvendelsesområdet for artikel 7 og Artikel 5 i forhold til leasingindtægter illustreres glimrende gennem de givne eksempler i rapporten "Beskatning af indkomst, der hidrører fra udleje af containere".

Kendetegnende for containerleasing er, at de store leasingselskaber har et stort antal oplagingssteder fordelt over hele verden. Det kan således være kompliceret, at fordele indkomsten og vurdere i hvilke tilfælde oplagingsstedet udgør et fast driftssted. Rapporten søger således at klarlægge området og er samtidig et forsøg på at undgå, at indkomsten fra containerleasingen splittes op i unødige små dele. På trods af at rapporten er udarbejdet på baggrund af containerleasing, må principperne antages at finde anvendelse på lignende leasingforhold indenfor andre områder.

Leasingindtægter indenfor skibs- og luftfart beskattes i nogle tilfælde efter Artikel 8. Fortjeneste ved leasing af skibe og fly vil som udgangspunkt kun falde indenfor Artikel 8 i de tilfælde, hvor de er charteret med fuld udrustning, bemanning og forsyning, hvor det skal anses som fortjeneste ved passager- og godsfragt. Aftaler på bareboat-charter basis vil som udgangspunkt skulle henføres til Artikel 7.

Det fremgår af Artikel 6 om indkomst fra fast ejendom, at bestemmelsen finder anvendelse på indkomst fra direkte brug, udlejning eller enhver anden form for udnyttelse af fast ejendom. Der står i Artikel 6 stk. 4, at bestemmelsen har forrang i forhold til Artikel 7. Det fremgår imidlertid af kommentarerne, at bestemmelsen ikke er til hinder for at indkomst, der er opnået gennem et fast driftssted, bliver behandlet som fortjeneste ved forretningsvirksomhed. Bestemmelsen sikrer således beskatningsretten til den stat, hvor ejendommen er beliggende i det tilfælde, at der ikke foreligger et fast driftssted.

Efter intern dansk skatteret er der hjemmel til at beskatte erhvervsindkomst for begrænset skattepligtige i KSL § 2 stk. 1 nr. 4 og SEL § 2, stk. 1, litra a. Indkomsten skal som udgangspunkt kunne henføres til et fast driftssted. Begrebet fast driftssted i intern dansk skatteret skal som udgangspunkt fortolkes i overensstemmelse med begrebet i modeloverenskomsten. De fleste leasingforhold må antages at falde ind under denne bestemmelse. Der er særlige regler for fast ejendom, der som udgangspunkt være omfattet af de særlige bestemmelser herom i KSL § 2 stk. 1, nr. 5 og SEL § 2 stk. 1 litra b, men kan i visse tilfælde omfattes af KSL § 2 stk. 1 nr. 4 og SEL § 2, stk. 1, litra a.

5.11 Delkonklusion

Beskatningen af indtægter fra leasing vil i langt de fleste tilfælde være omfattet af Artikel 7 som fortjeneste ved forretningsvirksomhed. I de operationelle leasingforhold vil der som udgangspunkt ikke være anledning til problemer da spørgsmålet om, hvem der har ejendomsretten til leasingaktivet i langt de fleste tilfælde vil føre til at leasinggiver bliver anset som ejer. I de finansielle leasingforhold vil det straks være mere problematisk, da den interne kvalifikation i højere grad er forskellig end for de operationelle leasingforhold. Da leasing ikke er klart defineret i modeloverenskomsten, vil de kontraherende staters interne lovgivning uundgåeligt blive inddraget i fortolkningsgrundlaget.

Som eksempel kunne man forestille sig, at domicilstaten anser leasingaftalen som en maskeret købsaftale, da aftalen indeholder en købsforpligtelse. Leasinggiver anses herefter, som at have solgt aktivet, hvorefter "leasingindtægterne" deles op i et ikke-skattepligtigt afdrag på købesummen og i skattepligtige renteindtægter. Renteindtægterne skal således fordeles efter bestemmelserne i Artikel 11 om renter set fra domicilstatens synspunkt. kildelandet anser, i modsætning til domicillandet, aftalen som en leasingaftale og finder, at indtægterne fra leasing skal fordeles efter Artikel 7. Foreligger der ikke et fast driftssted, vil beskatningsretten til renterne efter Artikel 11 være i den stat, hvor personen eller selskabet er

hjemmehørende, men hvor der er en subsidiær beskatningsret til renterne på op til 10 % af bruttorentebeløbet, i den stat hvor renterne hidrører fra. Anser kildelandet aftalen som en gyldig leasingaftale, vil dette ikke have beskatningsret efter Artikel 7, og da de ikke anser det som en rente, vil den subsidiære beskatningsret ikke udnyttes. Der vil således kun blive indeholdt skat på "renten" fra domicillandets side, samtidig med at den interne danske afskrivningsret ikke kan udnyttes, da der således vil været tale om et køb på kredit. Forestiller man sig, at der efter udlandets regler kan afskrives på aktivet dér, vil konstruktionen kunne vise sig fordelagtig.

Den modsatte situation hvor domicilland anser det for en leasingaftale og således beskatter efter Artikel 7, og kildelandet anser det for en maskeret købsaftale, således at kildelandet har mulighed for den subsidiære beskatningsret af "renten" på 10 % af bruttobeløbet, vil omvendt kunne føre til dobbeltbeskatning. Det skal hertil nævnes, at der i overenskomsten er indsat bestemmelser i Artikel 25, hvorefter kontraherende stater kan indgå aftaler for at undgå dobbeltbeskatning, eksempelvis i klassifikationskonflikter. Uanset denne bestemmelse må det anses som uhensigtsmæssigt, at kvalifikationen er forskellig.

Særligt i forhold til Artikel 7 må det antages, at de forskellige staters klassifikation kan føre til problemer. I tilfælde af en grænseoverskridende leasingtransaktion, hvor den ene stat kvalificerer efter kriteriet om juridisk ejerskab af aktivet og den anden stat kvalificerer efter økonomisk ejerskab. Anser domicilstaten det juridiske ejerskab som afgørende for kvalifikationen af ejerskabet af leasingaktivet, og anser kildelandet det økonomiske ejerskab som afgørende for kvalifikationen af ejerskabet af leasingaktivet, kan det give anledning til problemer. Da overenskomsten som udgangspunkt ikke regulerer dette spørgsmål, vil begge parter kunne anses som ejer af det pågældende aktiv efter hver sin stats interne regler. Dette vil kunne medføre ret til at foretage skattemæssige afskrivninger i begge stater efter hver sit kriterium. I forhold til klassifikationen af transaktionen vil dette kunne føre til forskellige resultater. Domicilstaten, med kriteriet om juridisk ejerskab, vil som udgangspunkt anse det som leasingbetalinger, hvor vederlaget er for *anvendelsen af eller retten til at anvende industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udstyr*. Spørgsmålet er imidlertid, om den anden stat, hvor kriteriet om økonomisk ejerskab er afgørende, vil anse det som et vederlag for *anvendelsen af eller retten til at anvende* leasingaktivet. Der kan argumenteres for, at dette ikke er et vederlag herfor, da leasinggiver må anses som ejer af aktivet. Betalingen kunne anses som et skattefrit afdrag på købesummen og en hertil knyttet rentebetaling. Problemstillingen er udelukkende teoretisk, da det må komme an på intern ret i de kontraherende stater hvorledes, at denne klassifikation finder sted. Det må dog formodes at kunne udgøre et problem, om ikke praktisk, så i hvert fald teoretisk.

Hvis det ønskes at både leasingtager og leasinggiver, bliver anset for ejer af aktivet efter hver sin stats interne lovgivning, vil det være mest oplagt at leasinggiver leaser fra en stat, der vurderer efter kriteriet om juridisk ejerskab til en leasinggiver i en stat med kriteriet om økonomisk ejerskab. Konstruktionen kan også lade sig gøre i det tilfælde at begge stater klassificere efter kriteriet om økonomisk ejerskab, da bedømmelsen ikke vil være ens i de to stater.

Det bør i forbindelse med en leasingaftale undersøges, om aftalen i dansk lovgivning, vil blive tilsidesat med en begrundelse om manglede økonomisk realitet. Især i forhold til købsforpligtelser, manglede reel økonomisk indsats og manglende risiko, vil der være overvejende mulighed for, at de danske skattemyndigheder ikke godkender arrangementet som en leasingaftale.

For dobbelt dip-konstruktioner bør det undersøges om transaktionen anses som kontrolleret efter Skattekontrollovens § 3B, og dermed underlagt dobbelt dip bestemmelsen i LL§ 5 G, stk. 2. Derudover bør den kontraherende stats lovgivning undersøges for dobbelt dip- bestemmelser.

6 Samlet konklusion

Det må vurderes, om det er fordelagtigt for parterne at indgå en leasingaftale, og hvornår leasing viser sig fordelagtig frem for andre typer af finansiering.

Leasinggiver fastsætter hovedsagligt leasingydelse på baggrund af optioner i kontrakten, risiko, skattemæssige konsekvenser, kapitalomkostninger, konkurrence i markedet, transaktionsomkostninger og den efterfølgende scrapværdi af aktivet.

Ved opgørelsen af værdien af en leasingaftalen vil det anbefales at bruge en NPV- eller NAL -analyse, gerne sammenholdt med en IRR -analyse. Ækvivalent lån -metoden kan også benyttes, hvis man har de nødvendige oplysninger om det tilsvarende lån.

I alle tilfælde bør scrapværdien ikke ignoreres. I nogle tilfælde vil den udgøre en betydelig værdi ved leasingaftalens udløb, i andre tilfælde, eksempelvis ved leasing af EDB – udstyr, sættes scrapværdien typisk til 0. Scrapværdien må anses som en af de mest usikre faktorer ved opgørelsen af værdien af en leasingaftale.

Alle skattemæssige konsekvenser i aftalen bør undersøges. Især i grænseoverskridende forhold kan der opstå muligheder for at udnytte forskellene i de involverede landes skattesystemer. Dette udgør samtidig en risiko for, at den forskelligartede kvalifikation medfører en større skattebyrde end først antaget. Især i forhold til finansielle leasingaftaler vil forskellene kunne få betydning. Klassifikationen og alle skattemæssige konsekvenser bør derfor undersøges i alle involverede lande.

Alle optioner i aftalen bør overvejes. Optioner kan have stor økonomisk værdi, men kan i nogle tilfælde også udgøre en risiko for skattemæssig tilsidesættelse. Er der aftalt købsforpligtelser og lignende i leasingaftalerne, vil det kunne føre til skattemæssig tilsidesættelse, som en maskeret købsaftale.

Er leasingaftalerne indgået på et andet grundlag end rent økonomisk rentabilitet, eksempelvis mindskelse af risiko, vil dette være svært at indregne i de nævnte modeller. Der bør således foretages en konkret vurdering. Herunder en afvejning af mindskelsen af risikoen forbundet med en leasingaftale, sammenholdt med andre typer af finansiering.

Samlet set kan det konkluderes, at ingen af de nævnte modeller for opgørelse af værdien af en leasingaftale, er fuldstændig retvisende og skal anvendes med forsigtighed. Alle relevante forhold bør således inddrages i bedømmelsesgrundlaget, hvor der skal foretages en konkret bedømmelse. Især i forhold til de mere kreative og gråzoneagtige – leasingkonstruktioner, bør det overvejes om der skal indhentes bindende forhåndsbesked fra skattemyndighederne, således at arrangementerne godkendes eller tilsidesættes før de underskrives. I de grænseoverskridende forhold bør det undersøges om denne mulighed er til stede.

7 Litteraturliste

Bøger:

- *Gade, Paul*: Finansiell leasing – Leje og leasing af erhvervsleasere (1997), København, Jurist og Økonomiforbundets Forlag, 1. Oplag.
- *Michaelsen, Aage*: International Skatteret (2003), København, Forlaget Thomson 3. udgave
- *Oreby Hansen, Anders og Bjørnholm, Nikolaj*: Lempelse af dobbeltbeskatning (2003), København, Magnus Informatik A/S 3. Udgave.
- *Winter-Sørensen, Niels*: OECD's modeloverenskomst 2008 – med kommentarer (2008), København, Magnus Informatik A/S.
- *Winter-Sørensen, Niels*: Beskatning af international erhvervsindkomst – indkomstopgørelsen for et fast driftssted (2000), København, Forlaget Thomson A/S.
- *Pedersen Jan, Siggaard Kurt, Winter-Sørensen Niels, Bundgaard Jakob*: Skatteretten 3 (2006), København, Forlaget Thomson A/S, 4. Udgave.
- *Pedersen Jan, Siggaard Kurt, Winter-Sørensen Niels, Bundgaard Jakob*: Skatteretten 2 (2005), København, Forlaget Thomson A/S, 4. Udgave
- *Pedersen Jan, Siggaard Kurt, Winter-Sørensen Niels, Bundgaard Jakob*: Skatteretten 1 (2004), København, Forlaget Thomson A/S, 4. Udgave.
- *Pedersen, Jan* "Skatteudnyttelse" (1989) København, Gad
- *Gam Henrik, Helbo Hansen Jens Holger, Kriegbaum Knud Erik*: International Beskatning – en introduktion (2007), København, Forlaget Thomson A/S, 2. Udgave.
- *Skov Nilausen, Karin*: Løsning af internationale skattetilvister (2005), København, Jurist og Økonomiforbundets Forlag.
- *Hedetoft Madsen, Liselotte*: Beskatning ved deltagelse i personselskaber (2003), København, Jurist og Økonomiforbundets Forlag.
- *Dahl Børge*: Erhvervsretlige love 2006 (2006), København, Handelshøjskolens forlag.
- *Mehta, Amar*: International Taxation of Cross-border Leasing Income (2005), Amsterdam, IBFD Publications BV.
- *OECD*: Trends in international taxation (1985), Paris, OECD.
- *Pedersen, Erik (Denmark)*: Leasing taxation 2008 edition, tax. KPMG. KPMG U.K.
- *Foreningen af statsautoriserede revisorer*: Regnskabsvejledninger 1-22 samt Regnskabsvejledning for mindre virksomheder (2007), København, FSR, 2. Udgave.
- *Brealey Richard A., Myers Stewart C., Allen Franklin*: Corporate Finance (2006), New York, McGraw-Hill Irwin, 8. Udgave.
- *Ross Stephen A., Westerfield Randolph W., Jordan Bradford D.*: Fundamentals of Corporate Finance (2003), New York, McGraw-Hill Higher Education. 6. Udgave.
- *Schallheim James S.*: Lease or Buy? Principles for Sound Decision Making (1994) Boston, Harvard Business School Press.
- *Bierman, jr., Harold*: The lease versus buy decision (1982), Englewood cliffs NJ, Prentice-Hall.
- *Fraser, W. D.*: Cash-flow appraisal for property investment (2004), New York, Palgrave Macmillan.
- *M. Contino, Richard*: Handbook of Equipment leasing, a deal maker's guide (1996), AMACOM.
- *S. Gao, Simon*: International Leasing, Strategy and decision (1999), Ashgate Publishing Limited.

- *E. Pritchard, Robert and J. Hindelang, Thomas: The Lease/buy decision (1980) AMACOM.*
- *Riahi-Belkaoui, Ahmed: Long-Term leasing- accounting, evaluation, consequences (1998). Quorum Books.*

Artikler:

- *Granof, Michael H. (1984): Tax Exempt Leasing: A Framework for analysis. Public Administration Review, Vol. 44, No. 3 s. 232-240*
- *Smith Jr. Clifford W., Wakeman L. MacDonald (1985): Determinants of Corporate Leasing Policy. The Journal of Finance Vol. 40, No. 3. S. 895-908*
- *Mukherjee Tarun K. (1991). A survey of Corporate Leasing Analysis, Financial Management vol. 20, no. 3 (Autumn. 1991) s. 96-107*
- *Bower Richard S.(1973): Issues in Lease Financing, Financial management 2/4 1973 s. 25-34*
- *Mayers Steward C., Dill David A. og Bautista Alberto J. (1976)“Valuation of Financial Lease Contracts” Journal of Finance v. 31 (3) s. 799-819*
- *Schallheim James S., Johnson Ramon E., . Lease Ronald C og McConnell John J., (1987) “The Determinants of yields on Financial leasing contracts” Journal of Financial Economics, v. 19(1), s. 45-68.*
- *Kenyon Chris & Tompaidis Stathis: Real Options in Leasing: The Effect of Idle Time. (2001) Operations Research, vol. 49, No. 5 s. 675-689.*
- *McGugan Vincent J.:“Competition and Adjustment in the Equipment Leasing Industry”, (1972) Research report # 51, Federal Reserve Bank of Boston*
- *Desai Preyas og Purohit Devavrat: Leasing and selling: Optimal Marketing Strategies for a Durable Goods Firm. (1998) Management Science, Vol. 44, No. 11 part 2/2 s. 19-34*
- *Johnson Justin P. & Waldman Michael: (2003) Leasing, Lemons and buybacks. The Rand Journal of Economics, Vol. 34, No. 2 s. 247-265.*
- *Modigliani Franco og Miller Merton H. ”the cost of Capital Corporation, Finance, and the Theory of investment” (1958) American Economix Review, 48 s. 261-297.*
- *DeAngelo Harry og Masulis Ronal (Marts 1980) “Optimal Capital Structure Under Corporate and Personal Taxation” Journal of Financial Economics, 8 s. 3-30.*
- *Copland Thomas E. & Weston Fred J (1982) ” A note on the evaluation of Cancellable Operating leases” Financial Management, Vol. 11, no. 2 s. 60-67.*
- *Miller Merton H. & Upton Charles W. (1976) “leasing, Buying and the Cost of Capital Services” The Journal of Finance. Vol. 31. No. 3 s. 761-786.*
- *McConnell John J. & Schallheim James S. (1985) “ A model for the Determination of “Fair” Premiums on Lease Cancellation Insurance Policies” The Journal of Finance, Vol. 40. No.5 s. 1439-1457*
- *Valuation of Asset Leasing Contracts”.*
- *Krishnan Silvarama og Moyer R. Charles: (summer 1994), Bankruptcy Costs and the financial Leasing decision. Financial management, vol. 23, No. 2 s. 31-42*
- *Mehran Hamid, Taggart Robert A. og Yermack David: (1999) CEO Ownership, Leasing and Debt Financing., Financial Management Vol. 28 No. 2 s. 5-14*
- *Hochman Shalom og Rabinovitch Ramon: (1984) Financial Leasing under Inflation. Financial Management Vol. 13, No. 1 s. 17-26.*

- *Smith Jr Clifford W. Og Wakeman L. MacDonald:* (1984) Determinants of Corporate Leasing Policy. The Journal of Finance Vol. 40, No. 3. S. 895-908.
- Wind Andersen Kim(2005). Den skattemæssige behandling af leasingudgifter – Udvalgte skatteretlige problemer INSPI nr. 4 s. 38-41
- Selbo, Malene (2005). Den momsmæssige behandling af leasing af varevogne. INSPI nr. 4 s. 24-27
- Bonde Christensen Hans, Sommer Jensen Kenneth (2004): Er behandling af leasingkontrakter hensigtsmæssig. INSPI nr. 5 s. 24-27
- Christiansen Peter (2005). Leasing – regnskab og skat. INSPI nr. 4 s. 10-18
- Christiansen Peter (2005) Revision af leasingvirksomheder. INSPI nr. 4. S. 29-36
- Bang Peter (2007)Leasingaftaler og ejendomsret. Erhvervsjuridisk Tidsskrift nr. 2 s. 155-160

8 Bilag 1: NAL- regneeksempel

Der vil her gives et regneeksempel for at give en forståelse af hvordan den omhandlede model fungerer.

$$NAL = A_0 - \sum_{j=1}^n \frac{R_j}{(1 + X_1)^j} + \sum_{j=1}^n \frac{TR_j}{(1 + X_2)^j} - \sum_{j=1}^n \frac{TD_j}{(1 + X_3)^j} - \sum_{j=1}^n \frac{TI_j}{(1 + X_4)^j} + \sum_{j=1}^n \frac{O_j(1 - T)}{(1 + X_5)^j} - \frac{V_n}{(1 + K_s)^j}$$

Det er i det givne regneeksempel forudsat, at der ikke er driftsomkostninger, og at scrapværdien af aktivet er 0. Derudover forudsættes det, at diskonteringsraten er ens for alle cash flows. I dette tilfælde anvendes firmaets marginale lånerate til diskonteringen. Dette betyder, at omkostningerne ved at lease kan opgøres samlet for hvert år, og derefter diskonteres tilbage til år 0.

Forudsætninger i regneeksemplet: Et driftsaktiv kan leases for 10.000 kr. pr år i 5 år, hvor leasingbetalingerne ligger i slutningen af hvert år. Hvis aktivet købes, vil det koste 40.000 kr. Det har en estimeret levetid på fem år. Den marginale lånerate er 10 procent, og skattesatsen udgør 35 %.

Cash flows for NPV vurderingen er som følger:

Cash flows for NPV vurderingen	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	total
Skattemæssige afskrivninger*	13.332	17.780	5.924	2.964	0	40.000
Leasingbetalinger	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	
Rentefradrag	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	
Værdi af skattemæssige afskrivninger	4666,2	6223	2073,4	1037,4	0	
Omkostninger ved at lease	11.166	12.723	8.573	7.537	6.500	
<i>*Skattemæssige afskrivninger</i>						
værdi af aktiv	40.000	26.668	8.888	2.964	0	
Afskrivningsgrad	33%	67%	67%	100%	0%	
Afskrivning	13.332	17.780	5.924	2.964	0	

De skattemæssige afskrivninger er opgjort efter den i skemaet fremviste fremgangsmåde.

Leasingbetalingerne udgør i alle år 10.000 kr. Rentefradraget er 35 % af de 10.000 kr. altså 3.500 kr. Den mistede afskrivningsværdi udgør 35 % af de skattemæssige afskrivninger. Omkostningerne ved at lease vil således være de 10.000 kr. fratrukket rentefradraget og tillagt den mistede værdi af de skattemæssige afskrivninger.

Der er bred enighed om at diskonteringsraten skal være opgøres efter skat. Diskonteringsraten vil således kunne beregnes til: $r = (1-T) = (10\% - 3,5\%) = 6,5\%$.

$$NPV = 40.000 - \frac{11.166}{(1,065)^1} - \frac{12.723}{(1,065)^2} - \frac{8,573}{(1,065)^3} - \frac{7,537}{(1,065)^4} - \frac{6,500}{(1,065)^5}$$

$$= 40.000 - 39.402$$

$$= 597$$

Eksemplet viser, at det koster 40.000 kr. hvis aktivet købes og 39.402 kr. hvis det leases. Det er således 597 kr. billigere at lease end at købe. Eksemplet er forholdsvis simpelt, men det, der giver anledning til problemer er typisk estimering af diskonteringsraten, særligt i forhold til scrapværdien.

9 Bilag 2: IRR -regneeksempel

Der er anvendt de samme tal og forudsætninger, som der er brugt som for NAL analysen. For nærmere forklaring af modellen se bilag 1.

Cash flows til IRR vurderingen	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	total
Skattemæssige afskrivninger*	13.332	17.780	5.924	2.964	0	40.000
Leasingbetalinger	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	
Rentefradrag	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	
Værdi af skattemæssige afskrivninger	4666,2	6223	2073,4	1037,4	0	
Omkostninger ved at lease	11.166	12.723	8.573	7.537	6.500	
<i>*Skattemæssige afskrivninger</i>						
værdi af aktiv	40.000	26.668	8.888	2.964	0	
Afskrivningsgrad	33%	67%	67%	100%	0%	
Afskrivning	13.332	17.780	5.924	2.964	0	

IRR – analysen løser på sin vis problemet med at estimere diskonteringsraten, da man ved IRR – analysen finder frem til den diskonteringsrate, hvor alle cash flows diskonteret tilbage til år 0 giver 0. Der beregnes således et procentvis afkast i det tilfælde at NAL=0.

Beregningen vil fremstå som følger:

$$40.000 = \frac{11.166}{(1+y)^1} + \frac{12.723}{(1+y)^2} + \frac{8,573}{(1+y)^3} + \frac{7,537}{(1+y)^4} + \frac{6,500}{(1+y)^5}$$

$$y = 5.88\%$$

Dette tal kan sammenlignes med omkostningerne ved gældsoptagelse, der som nævnt i bilag 1 antages at være 6,5 %. Beregningen viser således det samme som NAL – analysen, at leasing er det billigste alternativ,

men opgørelsen ved IRR er procentvis, mens opgørelsen efter NAL udgør et tal. Det er ikke muligt at beregne IRR, det skal således estimeres ved at foretage en række beregninger eller eksempelvis ved indtastning i Excel eller lignende.

10 Bilag 3: Ækvivalent lån -regneeksempel

Hvis man kender leasingbetalingerne, afskrivningerne og omkostningerne ved at erhverve aktivet, kan man foretage beregningen for hver periode individuelt. Beregningerne er lavet med de samme forudsætninger af tal som i eksemplerne i bilag 1 og 2.

Cash flows til Ækvivalent lån vurderingen	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	total
Skattemæssige afskrivninger*	13.332	17.780	5.924	2.964	0	40.000
Leasingbetalinger	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	
Rentefradrag	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	
Værdi af skattemæssige afskrivninger	4666,2	6223	2073,4	1037,4	0	
Omkostninger ved at lease	11.166	12.723	8.573	7.537	6.500	
Det ækvivalente lån						
Betaling	11.166	12.723	8.573	7.537	6.500	
Renter	3940	3079	2007	1280	610	
Skattefradrag	1379	1077	702	448	213	
Principal på lånet	8605	10721	7268	6704	6103	
Lånebalance	39.402	30.797	20.076	12.808	6.103	0
*Skattemæssige afskrivninger						
værdi af aktiv	40.000	26.668	8.888	2.964	0	
Afskrivningsgrad	33%	67%	67%	100%	0%	
Afskrivning	13.332	17.780	5.924	2.964	0	

Beregningen viser, at hvis man kender omkostningerne ved at lease, vil man kunne sammenligne omkostningerne for hver periode med et ækvivalent lån. Betalingen udgør det samme som for leasingydelsen, hvor principal på lånet beregnes på den måde, at renter på 10 % beregnes på baggrund af det skyldte beløb, rentefradraget fratrækkes, og renten af beløbet bruges til at nedbringe lånet. Dette gøres således for hver periode, således at leasingydelse kan sammenlignes med det ækvivalente lån.